

Kodel Skaitlingiausias Darbininkų, Valstiečių ir Vidurinės Klasės Žmonių Masės Turi Dalyvauti Pirmosios Gegužės Demonstracijose ir Mitinguose

Šiame metais laike tradicinės darbininkų kovos šventės Pirmosios Gegužės apvaikščiavimo bus vienu iš svarbiausių obalsių **Pergalė Respublikoniškai Ispanijai**.

Kontrevoliucinis karas prieš Ispanijos žmones ir jos respublikonišką surėdymą verda jau 10-tas mėnuo. Jis iškilo iš Ispanijos reakcinių maištininkų ir fašistinių jėgų pasidaravimo pusės. Ispanijos žmonės veda herojiškas kovas ne vien tik už jų pačių laisvę, bet už demokratijos laisvę visam pasauliui.

Geriausiu pasaulio žmonių širdys kartu plaka su Ispanijos

liaudies gynėjų širdimis. To pasekmėje jie rūpinasi pagalbėti Ispanijos respublikos gynėjams. B u r ž uazinės demokratiškos valstybės Ispanijos demokratiją palieka ant skėstančio laivo. Jos pasyviai žiūri į begėdišką fašistų intervenciją, nežiūrint, kad ir joms pačioms tas pats grėsia iš fašistų pusės, ir kad dėl savo geografinių padėčių negalės atsilaikyti prieš fašistų užpuolimus. Už tai vyriausia atsakomybė puola Anglijos valdžiai. Tad nieko negali būt daugiau paskatinančio, kaip laike Pirmosios Gegužės pareikalavimas milijonų žmonių: Šalin rankas nuo Ispanijos respubli-

kos! Sulaukykite fašistų intervenciją! Išvyti fašistus užpuolikus! Ispanijos! Visokeriopa pagalba Ispanijos legališka valdžiai!

Ginkime Pasaulio Taiką

Uždege karo gaisrą Ispanijoje, fašistai stengiasi tas liepsnas nusukti į kitas šalis ir uždegti visą pasaulį. Jie tai daro pagalba įvairių obalsių, ypatingai po kovos su bolševizmu arba gynimo savo naminų reikaliu nuo užsienio. Fašistai grasi centralinės ir rytų Europos mažų tautų nepriklausomybėmis ir yra visai rimtas pavojus, kad

fašistai rengiasi tą patį pakartoti ant tų šalių, ką jau vykdė Ispanijoje.

Ar gali būti kas praklinesnio, kaip susirinkimas tūkstančių žmonių apie platformas laike Pirmosios Gegužės ir iš jų krutinių veržimasis: **Ginkime pasaulio taiką nuo fašistinių karo pirklių! Apsaugokime mažųjų tautų nepriklausomybę! Lygios teisės ir laisvės visoms tautoms!**

Liaudies Frontas Išgelbės Žmoniškumą!

Paskutiniai kelias metais, darbininkų klasė surado ir pa-

tikrino apsigynimo būdus prieš fašistus daugelyje šalių. Vokietijoje fašistai paėmė galią nesutikdami didesnio pasipriešinimo, Austrijoje sutiko darbininkų barikadas, o Francijos darbininkai iš savo unijų ir vidurinės klasės žmonių sudarė Liaudies Frontą ir užbėgo fašistams už akių. Ispanijos reakcininkai ir fašistai pajėgė sukilti prieš teisėtą žmonių valdžią tik su pagalba tarptautinio fašizmo. Be tokios pagalbos ne tik kad jie dabar negalėtų atsispirti, bet ir sukilti nebūtų išdrįsę, o jei būtų sukilę, tai senai jau būtų viskas buvę pabaigta. Herojiškų Madrido gynėjų o-

balsis Jie neturi praeiti! rodo, kad fašistai negali pro ten praeiti, kur yra suvienytas frontas prieš fašizmą. Net ir paskutinio modelio kontrevoliuciniai agentai trockistai, darbininkų vienybės ardytojai, ten nieko negali pagalbėti fašistams ir paduoti darbininkų teisių. Tą mes patyrėme ir gavome pamokas iš paskutinių metų. Todėl laike Pirmosios Gegužės turi skambėti: **Sutvarkime darbininkų klasės suvienytus frontus visose šalyse ir visame pasaulyje! Sujungkime amatų unijas į tautinę ir tarptautinę vienybę! Suformuokime (Pabaiga 8-tam puslapyje)**

PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in
Canada, Published by the Lith. Press
Association, P. O. Station C, Box 1013,
Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Sąvairastis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykite! Jūs
Niekio Nepralaimėsit, Tik Retežius, O
Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 169 KETVIRTADIENIS, BALANDŽIO (APRIL) 29, 1937, TORONTO, ONTARIO METAIVI

PREM. HEPBURNUI TEKO NEGARBINGAI NUSILEISTI

Jis ir General Motors Savininkai Priversti Priimti Ontarijoni CIO

Windsor General Motors Ponai Nei Nemėgino Laikytis, Pasirašė Sutartį Geruoju

VISOS ONTARIJOS DARBININKAI DŽIAUGIASI LAIMEJIMAIŠ

Pereitos savaitės pabaigoje įvyko konferencija Ontarijoni premjero raštinėje, dalyvaujant General Motors viršininkams ir United Automobile Workers of America unijos atstovams, premjerui Hepburnui tarpininkaujant.

Konferencija buvo labai pasėkminga. Abi pusės susitarkė, General Motors viršininkams sutinkant patenkinti streikiškių reikalavimus ir pripažinti C.I.O. uniją — United Automobile Workers of America. Tarpininkas Hepburnas šiuo kartu nebdėjo priešintis C.I.O. unijos pripažinimui. Tokiu būdu 16 dienų General Motors darbininkų streikas Oshawoje buvo užbaigtas. Pirmadienyje darbininkai sugrįžo darban.

Sale unijos pripažinimo, darbininkai laimėjo algų pakėlimą nuo 5 iki 7 centų į valandą. Už viršialiki bus mokama laikas ir pusė. Keturias dienas dirbs po 9 valandas, o penktadienyje 8 valandas. Viso per savaitę išdirbs 44 valandas.

Už priėmimą šių sąlygų balsavo 2,205, o prieš tik 36 streikiškiai. Kiti nedalyvavo susirinkime.

MINISTERIS PIRMININKAS SVEIKINA JAUNIMO KONGRESĄ

OTTAWA, Balandžio 26. — Ministeris pirmininkas MacKenzie King, prieš išvykstant į Angliją, į imperišką konferenciją ir karališią karūnaciją, išleido pareiškimą Kanados Jaunimo Kongreso klausimu, kuriame užgria kongreso siekius taikai palaikyti ir linki gero pasisekimo.

Kongresas atsibus Montreale, nuo gegužės mėn. 22 iki 24. Tai bus antra metinė sesija. Pirmoji buvo Ottawoje, pereinamais metais.

Katalikų Unijos Sutartis Buvo Neteisėta

MONTREAL, Balandžio 25. — Sutartis, kuri buvo sudaryta tarp katalikų unijos ir suknelių fabrikantų, buvo tik farsas, kaip pasirodė teisme.

Teisme paaiškėjo, kad sutartis buvo sudaryta ir pasirašyta be darbininkų žinios ir prieš įstatymus. Taipgi algos buvo nustatytos daug žemesnės, negu įstatymai reikalauja. Ant galo pasirodė ir nekurių samdytojų parašai buvo uždėti ant sutarties visai be jų žinios.

Teismas tą sutartį paskaitė neteisėta.

Apie 2,000 sukniasiuvių streiką laimėjo, o kiti dar streikuoją. David Dubinsky, ILGWU prezidentas, laišku pranešė, kad jis streikiškių neužmirš. Priežadėjo tuojuo atsūsti \$10,000 ir paskui siuntinės kas savaitė.

Mainierių Vadas S a k o Reikalinga Darbo Partija

SUDBURY, Balandžio 25. — Kalbėdamas masiniame mainierių susirinkime, George Walker Anderson, International Union of Mine, Mill and Smelter Workers organizatorius, pareiškė, kad ateinančioji Trades and Labor Congress konvencijoje busi padaryta pradžia suorganizuoti Darbo Partijos kovai prieš fašizmą Ontarijoni.

"Fašizma Ontarijoni įveda Hepburnas," jis pareiškė. "Bet tuo pačiu laiku prasidėjo ir kova prieš fašizmą, kuri veda prie suorganizuotimo Darbo Partijos Ontarijoni."

"Jis mėgina įvesti fašizmą Ontarijoni tokiu būdu, kaip Hitleris Vokietijoje, puolant unijas," tęsė Andersonas.

Panaši Sutartis Pasirašyta Windsor

Pereitą šeštadienį, tuoj po to, kai užgirdo, kad Oshawos darbininkai privertė savo samdytojus patenkinti reikalavimus ir pripažinti uniją, Windsorio General Motors fabriko viršininkai pasirašė sutartį su United Automobile Workers unijos 195 lokalu, tokiomis pat sąlygomis, kaip ir Oshawos. Sutartis apima 550 darbininkų.

Visos Ontarijos Darbininkai Džiaugiasi Laimėjimais

Oshawos ir Windsorio General Motors darbininkų laimėjimais džiaugiasi visos Ontarijos provincijos darbininkai. Unijų vadai sako, kad tai didelis laimėjimas kovoje už teises organizuoti į unijas. Tikimasi, kad tas taipgi paragins darbininkus prie kovos ir kitose industrijose, o ypatingai mainose.

ANGELO HERNDON VISAI PALIUOSUOTAS

WASHINGTON, Bal. 27. — Suvienytų Valstijų aukščiausias teismas 5 balsais prieš 4 Angelo Herndon visai išteisino. Herndon buvo nuteistas 20 metų "chain gang" kalėjiman už bedarbių organizavimą.

Prirodymas, kad Italija duoda paramą fašistams. Čia paveikslas Guadalajara fronte suimtų italų kareivių. Jie prisipažino, kad jie ne savanoriai.

Homer Martin Sako Proga Kanadiečiam Organizuotis

OSHAWA, Balandžio 24. — Homer Martin, United Automobile Workers of America unijos prezidentas, kuris čia pribuvo kartu su Hugh Thompsonu, C.I.O. organizatorium, pri skirtam prie UAWA 222 lokalo, pareiškė, kad C.I.O. duoda gerą progą kiekvienam Kanados darbininkui organizuotis.

"Mes suteiksime progą kiekvienam Kanados darbininkui įstoti į uniją, jei tiktai panorės," pareiškė jis.

Atsakydamas premjerui Hepburnui, kuris grumoja kova C.I.O. unijoms, jis pareiškė, kad jai nekreips atydos, darbininkų organizavimą tęs, kaip iki šiol tęsė.

Montrealas Matys Didelį Gegužinį Mitingą

MONTREAL, Balandžio 27. — Visos Montrealo miesto darbininkų partijos ir organizacijos šiais metais Pirmą Gegužės mėnesio bendromis jėgomis, Mount Royal arenoj.

Minėjime dalyvaus Komunistų Partija, CCF, unijos ir kitos organizacijos.

Jei bus gautas iš Otawos leidimas, mitingė kalbės Ispanijos konsulas Tomas Pieri ir Anglijos darbiečių vadas Morrison.

Vyriausiu klausimu bus kova prieš Duplessio įstatymą užrąkinti darbininkų sales.

C.I.O. UNIJOS AUGIMAS ISTOMŲ KOMPANIJOS KOMITETĄ

GLACE BAY, Balandžio 25. — Kadangi Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers, kuri yra afiliuota prie C.I.O. nuolatos auga tarpe Dominion Steel and Coal darbininkų, šios kompanijos sudarytas komitetas iš įvairių departamentų darbininkų įteikė kompanijos viršininkams rezgnaciją.

SVEIKINAM VISUS LIAUDIES BALSO SKAITYTOJUS

Pirmos Gegužės šventės proga, Liaudies Balso redakcija ir administracija sveikina visus Liaudies Balso skaitytojus ir visus Kanados lietuvius. Lai ši darbininkų šventė suartina arčiau visus darbo žmones ir paskatina kovon už taiką, laisvę ir progresą. Redakcija ir Administracija

Winnipeg Policija Neleidžia Demonstruoti Dieną

WINNIPEG, Balandžio 26. — Šio miesto policija atsisakė duoti leidimą Pirmosios Gegužės demonstracijai dienos metu. Girdi, miesto įstatymai draudžia demonstruoti dienos metu.

Del tos priežasties gegužinė demonstracija Winnipege atsi-bus vakare. Šiaurinės miesto dalies gyventojai 5.30 val. pradės rinktis senoj parados aikštėje ir iš ten maršuos į Market aikštę. Pietinės pusės gyventojai apie 6.30 val. pradės rinktis Marketo aikštėje. Septintą valandą prasidės demonstracija iš Market aikštės.

Prieškariniam Streike Dalyvavo 1,000,000 Studeni.

NEW YORK, Balandžio 24. — Suvienytų Valstijų studentų judėjimas už taiką, kuris prasidėjo 1934 metais, apimdamas 25,000 studentų, siemet apėmė vieną milijoną studentų.

Balandžio 22 dieną prieškariniam streike dalyvavo 1,000,000 studentų.

Studentų susirinkime Princltone, N. J., kalbėjo senatorius Nye, New Yorke kalbėjo vyskupas McConnell.

Studentų demonstracija taipgi išreiškė simpatiją Ispanijos liaudies valdžiai ir jos gynėjams.

Anglijos Valdžia Priversta Keisti Nusistatymą

LONDONAS, Balandžio 26. — Kada Ispanijos fašistai paskelbė, kad jie neįeis į Bilbao uostą nei vieno laivo, Anglijos valdžia tuoj tą blokadą pripažino ir įsakė Anglijos prekiniams laivams laikytis nuošaliai nuo Bilbao, kad nepatekti į bėdą. Tačiau keli laivai ir be apsaugos plaukė į Bilbao ir nuplaukė, fašistai negalėjo sulaukyti. Tai buvo atsakymas fašistams ir Anglijos valdžiai.

Dabar praneša, kad Anglijos valdžia protestuoja prieš trukdymą Anglijos laivams ir sako, kad ji netoleruosianti fašistų trukdymų.

Draugui P. Adomėliui Darys Operaciją

TORONTO, Balandžio 27. — Vakaro po pietų draugas P. Adomėlis, kuris lankėsi Suvienuose Valstijose Liaudies Balso reikalais, išėjo į St. Mitchell goninę, kur darys operaciją.

Kaip jis pats sakė, operacija busiant nelengva, nes operacija bus daroma galvoj. Gydytojui maną, kad esąs suspaustas akies nervas, nuo ko vienos akies regėjimas silpnėja.

Reikia tikėtis, kad operacija nusiseks ir draugas po to jausis daug geriau.

Extra!

Šiuomi pranešame visiems Sūnių ir Dukterų Kanados Lietu Savitarpinės Pasaļos Draugijos nariams, o ypatingai Manitobos provincijai esantiems, kad mūsų draugija jubiliejaus sukaktuveis aplaikė dar vieną didelį laimėjimą.

Balandžio 22 dieną ji tapo įregistruota Manitobos provincijoje.

S.D.K.L.S.P.D. Centro Komitetas

Frankas Paleido Darban Kanuoles ant Madrido ir Naikina Nekaltus Vaikus

Jau Antra Savaitė Kaip Apšaudo Madrido Miestą ir Žudo Nekaltas Moteris ir Vaikus

SUKNIASIUVIAI VEIKIAUSIA GRIS DARBAN KETVIRTADIENY

MONTREAL, Balandžio 27. — Trečiadieny sukniasiuiviai, kurie dar tebėra streiko lauke, balsuos provincialio darbo departamento pasiūlymą grįžti darban su sąlyga, kad algos bus pakeltos ant 10 nuošimčių.

Jei samdytojai pripažins uniją, manoma, kad sukniasiuiviai nutars grįžti į darbą.

Iš 115 samdytojų 53 pripažino uniją ir patenkino kitus sukniasiuvių reikalavimus.

Montrealo Lietuvai Gegužės 1-mą Minės Atskirai

MONTREAL, Balandžio 28. — ALDLD 137 kuopa rengia didelį Pirmos Gegužės minėjimą gegužės 2 dieną, 2 valandą po pietų, posančaliečių svetainėje, 01234 Charlevoix St.

Visus Montrealo ir apylinkės lietuvius kviečiame dalyvauti. Šią šventę iškilmingai apvaikščioja viso pasaulio darbininkai, neatsilikime ir mes lietuviai, skaitlingai atsilankykite ir virš minėtą mitingą. Įėjimas laisvas. Valdyba

ISEJO Į STREIKĄ 400 SILKNIT DARBININKŲ

TORONTO, Balandžio 28. — Šį rytą išėjo į streiką 400 silknit fabriko darbininkų, kurių tarpe dauguma moterų ir merginų.

Streikui vadovauja United Textile Workers of America unija.

Nepaprastai Didelis Potvynis Londone

LONDON, Balandžio 27. — Per kelias dienas užsitęsęs lietus ant tiek vandenį upėse pakėlė, kad nekuriose vietose jos išsiliejo iš krantų ir apėmė žemesnes miestų ir miestelių vietas, o kaip Londone, Ont., tai padarė gana daug žalos.

Apskaiciuojama, kad apie 7,000 gyventojų buvo priversti bėgti iš savo namų. Nuostolių padaryta už \$5,000,000. Šeši žmonės prigėrė.

Vanduo išplovė žemes iš po gelžkelių. Del to įvyko nelaimė ant CNR gelžkelio. Garvežio inžinierius ir pečkūrys užmušė. Vienas gydytojas prigėrė keltyje bevažiudamas į nelaimės vietą.

SIMTAI ŽMONIŲ UZMUSTA IR DAUGYBĖ SUZEISTA

MADRIDAS, Balandžio 27. — Šiandien Franko fašistai labai smarkiai bombardavo visą Madrido miestą. Manoma, kad buvo smarkiausias bombardavimas, palyginus kitų dienų bombardavimus, kurie tęsiasi jau antra savaitė. Daug žmonių bombos pagavo miesto centre. Vienus užmušė, o kitus sužeidė.

Apskaiciuojama, kad per tuos bombardavimus užmušta apie 400 žmonių, kurių tarpe daug moterų ir vaikų. Vieną vaikutį užmušė ant motiutės rankų. Gatvės nuklotos moterų ir vaikų lavonais.

Kariniai fašistų laivai bombardavo Valenciją, kur užmušė kelias moteris.

2,000 Italų ir Vokiečių Artileristų

Generolas Mola sutraukė į Bilbao frontą 2,000 vokiečių ir italų artileristų, kurie šaudys iš kanuolių Bilbao gynėjus. Jis gurias, kad Bilbao bus greitai paimitas.

ISPANIJOS LIAUDIES DELEGACIJA MASKVOJ

MASKVA, Balandžio 24. — Pirmosios Gegužės apvaikščiojimo Maskvoj dalyvaus Ispanijos liaudies delegacija iš 25 asmenų. Ji maršuos priešaky į visų delegacijų iš kitų šalių.

Tikimasi, kad šiemet bus daug delegacijų iš kitų šalių, kaip tai iš Anglijos, Francijos, Kanados, Suvienujų Valstijų ir kitur.

Iš Francijos jau išvyko. Delegacija susideda iš 30 asmenų. Keturi delegatai iš Meksikos jau kelyje. Českoslovakijoje siunčia 25 delegatus.

KAS KALBĖS GEGUŽINIAM MITINGE TORONTE

TORONTO, Balandžio 28. — Gegužiniame mitingė Maple Leaf Gardens kalbės Tim Buck, Sam Lawrence, A. Strong, kunigas iš Anglijos—Father O'Flanagan ir kiti.

Bus gražios programos.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEIDZIAMAS LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina: Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$2.00; pusė metų \$1.00. Visur kitur metams \$2.50; pusė metų \$1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balsu vardu:

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

AR GALI FAŠISTAI ATVADUOTI VILNIŲ

Teko sužinoti, kad į Kanadą atsibaladojo Vilniaus Vadavimo Sąjungos pirmininkas Jonas Uzdavynas. Matomai jis mėgins ieškoti tarpe Kanados lietuvių dolerių savo sąjungai, todėl tenka pasakyti keletą žodžių, ką Liaudies Balsas mano apie tą sąjungą ir tokius ponus, Vilniaus „vaduotojus.“

Pasistatykite klausimą, ar gali fašistai išvaduoti Vilnių? Mes gerai žinome, kad Lietuva neturi tokių jėgų, kad per jėgą galėtų atvaduoti Vilnių. Kita, jėgos naudojimas vargiai atneštų naudą patiems vilniečiams. Vilnius gali būti atiduotas Lietuvai tik pačios Lenkijos žmonių. O kol Lenkijoje viešpataus fašizmas, Lenkijos žmonės tą padaryti negalės. O jei Lenkijoje ir įvyktų perversmas, valdžia patektų į liaudies rankas, vistiek Vilniaus kraštas nesidėtų prie Lietuvos, jei Lietuvoj tebebutų fašizmas. Vadinasi, Vilniaus sugrąžinimas Lietuvai priklauso nuo šių šalių liaudies laimėjimo. Kada Lietuvoj ir Lenkijoje bus sudaryta liaudies valdžios, tada atsidaus vartai del šio klausimo išrišimo.

Ką gi mes matome darant šioj srityj? Mes matome, kad Vilniaus vadavimo sąjunga kaip tik priešingai daro. Ji visomis keturiomis palaiko fašizmą, o ypatingai jos pirmininkas Uzdavynas. Lietuvos fašistai, kurie kalba apie Vilniaus vadavimą, teikia paramą Ispanijos fašistams, kurie nori atiduoti Ispaniją Mussoliniui ir Hitleriui. Ispanijos fašizmo rėmimas yra tuo pačiu laiku palaikymas Vilniaus užgrobiukui. Juo stipryn eina fašizmas, juo toliau eina Vilniaus atvadavimas.

Mes galime priartinti Vilniaus atvadavimą tik artindami fašizmo puolimą. Mes galime priartinti fašizmo puolimą Lenkijoje padėdami fašizmą nugalėti Ispanijoje. Mes galime priartinti fašizmo puolimą Lietuvoj ir Lenkijoje remdami Lietuvos ir Lenkijos liaudies kovas. Štai kelias Vilniaus vadavimui. Šiuo keliu neina nei Lietuvos valdžia nei Vilniaus vadavimo Sąjunga.

Nei cento Uzdavyniui, nes tie centai bus sunaudoti fašizmo stiprinimui.

PROGRESYVĖS JEGOS LAIMEJO

General Motors darbininkų streikas Oshawoj buvo dideliu susirėmimu tarp progreso ir reakcijos Ontarijos provincijoje. Kaip jau yra žinoma, minėtas streikas įvyko todėl, kad Ontarijos provincijos premjeras atsakė pripažinti United Automobile Workers of America uniją. General Motors kompanija tuomet buvo patenkinta ir atsivadė pinai Heppburno vadovybei. Heppburno tikslas buvo užkirsti kelią unijoms į sunkiąją industriją, ypatingai į mainų industriją. Jis nesigalėjo buariausiu grumojimu, pravardžiavimų ir net lėšų, kurios pasidarė mobilizuojant keletą šimtų policijos. Prie jo prisidėjo visa reakcinė spauda, o ypatingai Globe and Mail, mainų savininko organas. Kaip Heppburnas, taip ir visi reakcionieriai gerai žinojo, kad unijos reikią didesnes algas, geresnes darbo sąlygas ir platesnes teises darbininkams, o mažesnius pelnus išnaudotojams, todėl ir puolė visomis jėgomis.

Iš kitos pusės, visos Ontarijos darbininkai ir progresą ir laisvę mylinti žmonės, įskaitant ir du Heppburno ministerius, nekurios kunigus ir net dalį Heppburno partijos liberalų, jautė, kad kova Oshawoj ne tik tarp General Motors darbininkų, iš vienos pusės, ir savininkų—iš kitos, bet ir tarp reakcijos, nenorinčios duoti darbininkams teisių organizuotis į unijas, iš vienos pusės, ir progresyvių, prieškarinių ir priešfašistinių jėgų—iš kitos. Už tai visos progresyvių jėgos griežtai užstojo General Motors darbininkus ir smerkė Heppburną, mainų baronų ir Suvienytų Valstijų Wall Streeto kapitalistų reikalų gynėją, fašizmui kelio rengėją. Reikia pasakyti, kad net toks laikraštis, kaip The Toronto Daily Star, pirmiau visuomet palaikė Heppburną ir jo politiką, griežtai pasmerkė Heppburną, išvadindamas Wall Streeto agentu ir priešakiniu fašistu. Nemažai ir protestonikių kunigų pasmerkė Heppburną ir jo politiką, vedančią prie fašizmo. Tai buvo savo rūšies liaudies frontas prieš reakciją.

Progreso priešas tuo kartu liko apgalėtas. Heppburnas buvo priverstas nusileisti. Jam pačiam tarpininkaujant General Motors kompanija sutiko išpildyti darbininkų reikalavimus ir pripažinti United Automobile Workers of America unijos vietinį lokala, kuris afilijuotas prie C.I.O. Sutartis jau pasirašyta ir darbininkai sugrįžo į darbą. Vadinasi, pirmas mušis kovoje už darbininkų teises organizuotis į tokias unijas, kokias jie pasirenka, laimėtas.

Žinoma, nors Heppburnas nusileido, ir net savo armiją paleido, prieš darbininkų akis tebestovi didelės kovos. Kad iškovoti mainų ir kitų industrijų darbininkams teises prigulėti prie unijų ir per unijas tartis su samdytojais, reikės susidurti su dar didesniu pasipriešinimu. Bet Oshawos streikas rodo, kad galima laimėti, tik reikia visų progresyvių jėgų vieningo laikymosi.

PRADEDA SUSIPRASTI

Vienas Toronto kunigas pareiškė, kad negali būti demokratijos, jei nėra demokratijos del komunistų. Norint gauti demokratiją, jis sako, reikia ginti komunistų teises.

Tai labai teisingas pareiškimas. Kas nori kovoti už demokratiją, tas turi stoti į kovą tada, kada prasideda kova prieš demokratiją, kuri visuomet prasideda kova prieš komunistus.

Reikia pripažinti, kad daugelis liberalų ir progresyviškos visuomenės panašiai pasielgė laike General Motors darbininkų streiko Oshawoj. Jie sąrišę su tuo pasakė, kad norint ginti demokratiją, reikia ginti darbininkų teises organizuotis į unijas.

Liberalizmo likimas surištas su darbo žmonių. Jei liberalai kooperuos su darbo žmonėmis, jei nebus taip sunaikinti, kaip jie buvo sunaikinti Vokietijoje ir kitose fašistinėse šalyse.

MONTREALIČIAI RIMTAI IMA ORGANIZACINĮ FONDA

Veikiausiai pastebėjote pareitam Liaudies Balsu numeryje korespondenciją, kurioj buvo pranešama, kad Montrealo draugai ir draugės planuoja sukelti \$300 del organizatoriaus palaikymo. Vadinasi, Montrealas pasima' didesnę pusę. Tai gražus įvertinimas reikalui.

Būtu gerai, kad kitos kolonijos praneštų per spaudą, kiek mano sukelti del organizatoriaus palaikymo. Iškalno būtų galima numatyti, kaip tas fondas susikels. Kiek atrodo, tai jis lengvai susikels, nes visiems kitiems rajonams palieka labai mažai. Nežinant to, kad nedidelė suma, tačiau prisirengti reikia išanksto. Visos ALDDL kuopos turite pasidaryti planus dabar, tai yra artimiausiose susirinkimuose. Neprirengtas darbas, tai kad ir menkiausias, reikalauja daug jėgų ir vis delto nebūna toks pasekmingas.

SVEIKINAME SŪNŲ IR DUKTERŲ DRAUGIĄ

Kadangi Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija su šiuo Liaudies Balsu numeriu leidžia specialią lapą paminėjimui draugijos 25 metų sukaktuviui, ta proga Liaudies Balsas sveikina SDKLSPD, jos Centro ir kuopų komitetus ir narius ir linki ir toliau darbuotis šelpime Kanados lietuvių, patekusių į nelaimės ir kitose reikaluose.

Visos Kanados lietuviai šią draugiją turi įvertinti ir stoti į ją.

Kas Rašoma Kituos Laikraščiuos

Liepia Nenusiminti

Pradžioj šio mėnesio pasklydo žinios, kad E. Sugintas neteko kunigiškų teisių. Kai kas netikėjo, bet tai tikra tiesa. Dabar Sugintėlis liko visai vargšas—teks vyrui „valgyti duoną iš savo kaktos prakaito.“ Lietuviai darbininkai pataria eks-kunigui neįpulti desperacijoj. Darbo susiradimo badu numirt neteks. Ana, ten prie Cubatao, netoli Santos, kerta tunelius gelžkeleliui. Turint sveikatos, su „picateta“ (kirka) „prociuojant“ ant duonutės ir bananų pakaks. —Mūsų Žodis, Brazilijos lietuvių darbininkų laikraštis.

Užmokėstis Klerikalams

Generolas Franko, nors ir prieš pabaigą savo viešpatavimo, pasiskelbė fašistiniu diktatorium. Falangistų ir karlistų partijas suvienijo ir pripažino viešpatuojama partija. O klerikalų partija, vadovaujama Gil Robles, uždare.

Tai ispaniškiems klerikalams fašistinis užmokėstis už rėmimą liaudies budelių. Idomu, kaip dabar jausis marijonų laikraštis Draugas ir jo redaktorius Šimutis, kuris iki šiai dienai energingai remia fašistus.—H. Jagminas, Vilnyj.

Sprogo Trockistų Pūslė

Reikia pasveikinti rašytoją Carleton Beals. Jis irgi buvo pakliuvęs į Trockio „teismo“ komisiją. Bet jis greitai pamatė, kad visas šis „teismas“ yra p a p rastos trockistų sorkės. Trenkė jis komisiją ir ją pasmerkė. Ir taip nelaiminga trockistų pūslė sprogo, jiems patiems orą sugadinama.

Trockis keikia Beals. Reikalauja, kad ta pati trockistų komisija dabar tyrinėtų Bealsą. Stalinas ir čia esąs kaltas.

Jokios trockistų komisijos nenuplaus Trockio rankų nuo atsakomybės. Ji rado kaltu ir pasmerkė Sovietų krašto žmonės.—A. B., Laisvėj.

Į Šalį, Svajonės

Į šalį, svajonės,
Jūs tamsios ir juodos,
Beugdą krutinėj
Man skaudų liudėsi.
Jūs temdot likimą
Naktiniais šešėliais
Ir kuždot į ausį:
Sustok, nelaimėsi.

Aplinkui skrajoja
Bauginančios smėklos
Ir stengias išplėsti
Jausmus iš krutinės,
Jausmus, kurie kyla
Prieš sąšaras, skausmą
Ir trokšta išvysti
Ausrėtas rytines.

Šalin, jūs šešėliai
Juodi, man iš kelio!
Ne jums sustabdyti
Man kylantį jausmą!
Ne jums man išplėsti
Jausmus iš krutinės,
Ne jums sustabdyti
Bekylantį džiaugsmą.

Aš stoju į kovą
Už naują rytojū,
Kad džiaugtis, mylėti,
Neverkti, nelūdiėti.
Gal krisiu kovoje,
Kaip krinta didvyriai,
Bet kova pradėta—
Ar žūt, ar laimėti.

Sobuvos Petras

Bedarbis

I dirbtuvės mūro sieną
Atsiremęs, jis kas dieną
Godžiai akimis vis veda
Darbavį—tą seną švedą,
Gal tasai kada sustos,
I darbai ranka pamos.

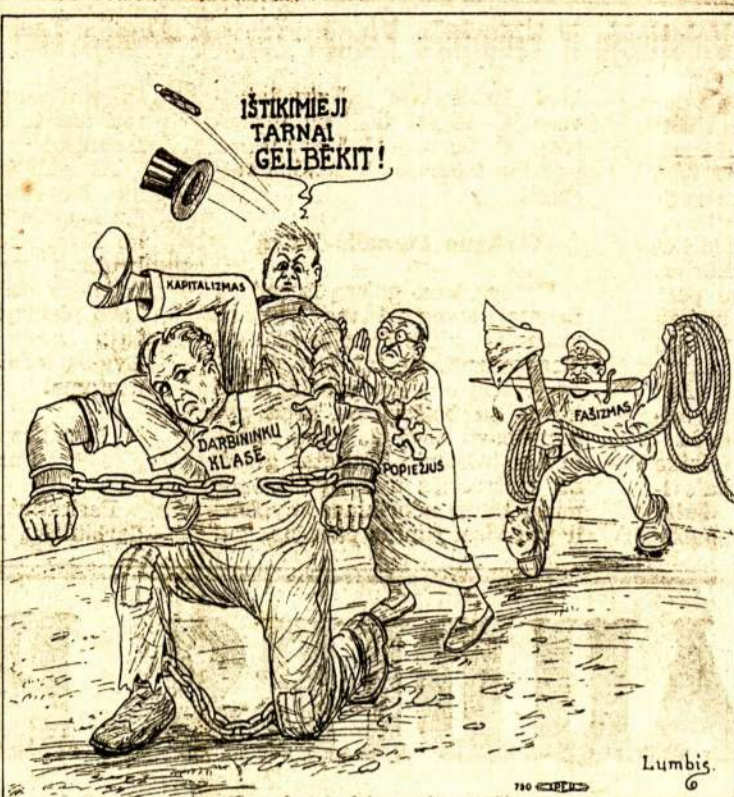
Batai prasti ir suplyše,
Vanduo veržiasi pro plyšį;
Salta jo kojom ir visam
Tenai bestovint kaip basam.
O vėjas, kaip pasiušęs,
Nestoja niekad pūtes.

Šiandien valges jau tik syki,
O rytdienai nebeliko,
Gi kišenėj švilpia vėjas.
Urgia pilvas išbadėjęs,
O čia darbavys ir vėl
Sako darbo šiandien nėra.

Sobuvos Petras

CHINIJŲ UŽMUS LEPRU SERGANČIUS

Iš Nankungo praneša, kad Kwangtungo militariški autoritetai nutarė nužudyti 140 lepru arba rauptais sergančių. Juos surinks į kaimelio taurgavietę ir iš kulkosvaizdžių sušaudys.

Kodel Neįvesti Liaudies Balse Meno ir Moterų Skyrių. Kaip Buvo Darbininkų Žodyje

Ne taip senai tie klausimai buvo taip svarbūs mūsų judėjime, tiek apie juos buvo kalbėta ir rašyta, imtasi už darbo, ir rezultatai turėta. O dabar visai niekas neužsimena. Buvo malonu sulaukus meno skyriaus, moterų skyriaus, kurie buvo pradėję rodytis Darbininkų Žodyje, po syki į mėnesį. Bet kaip kodel niekas nieko nepasako, kodel jie nepasirodo Liaudies Balse. Gal poeto ar prozininko nulūžo plunksnos ant syk visų ir užmestos kampe rūdija? Gal moterys visos pavirtė vyrais, o gal didelėmis poniomis? Gal nenori skaitytis su darbininkiška spauda? (Bet gi jos nepasirodo ir kitur). Kame čia priežastis?

Nebarant, tik taip sau draugiškai pasakius, apsilėidimas, broliukai ir sesutės, daugiau niekas.

Tiesa, gal kai kurie mūsų rašytojai, pavilgę syki plunksna, nukalė kokį beritmi eilėraštį, kuris nepasirodė sviete, ir supyko, kad jį darbai neduoda rezultatų ir daugiau nerašo. Bet ir čia didelė klaida.

Prie kiekvieno darbo reikia kantrybės, pasiryžimo. Iš syki nebūsi kalvis, viena diena neišmoksi amatininku. Nors gal tau iš pirmos dienos atrodys, kad puikus darbas, bet po ilgesnių praktikių pats juoksis iš savo pirmesnių darbų ir nenorėsi prisipažinti, kad jie tavo.

Taip, draugai, ir su rašymu. Nereikia nuleisti rankas, nustoti ūpo. Jei kartą nepasisekė, pasiseks kitą kartą.

Reikia pradėti nuo mažo dailtelio ir taip palengva eiti pirmyn. Tokiu būdu patys išsidirbsime, išsilavinsime ir būsime savo spaudos draugais bendradarbiais. Mes nelankėmė universitetų, aukštųjų akademijų, bet, kaip ir tie aukšto mokslo žmonės, turime smegenis, širdį, jausmus. Tai kodel mes negalime išlieti savo jausmus dailioj literaturoj. Nereikia manyti, kad mokslui ir lavinimuisi laikas tik vaikystės dienos. Tai senovės prietaras. Pažūrėkime Sovietų Sąjungoj, Po 30-40 metų turinti vyrai stoja į mokyklas, išsina technikai, inžinieriais, rašytojais. Tiesa, prieš šios

kapitalistinės sistemos to atsiesti mums negalima, kaip Sovietų Sąjungoj, bet daug ko galima atsiesti, tik reikia noro ir pasiryžimo. Surasti luosą laiko v a l andėle galima. Nereikia laukti, kad kitas už tave atliks. Tavo pareiga gerbti ir remti darbininkiška spauda, nes ji kovoja, kad darbininką paluosavys iš išnaudojimo rėtežių.

Meno ir moterų puslapiai pasirodydavo tik syki į mėnesį ir tai neišlaikė. Atrodo, kad nėra mylėtojų dailiosios literatūros, rodos nėra moterų darbininkų. Pažūrėkime, tik vienam Montrealo kiel jį randasi ir didžiulma jų dirba išnaudojamos. Rodos galėtų moterų skyrius turėt savo puslapį kas savaitę, o bet gi nei syki į mėnesį nesuagraho korespondencijų.

Vienos draugės užverstos organizaciniais darbais ir neturi kada paimti plunksną į rankas, o kitos labai mažai su darbu prisideda arba visai praleidžia pro pirštus taip svarbų reikalą.

Draugės darbininkės. Būkite ne tik savo vyrų gyvenimo draugėmis, bet ir idėjinėmis draugėmis. Meskitės į darbą darbininkiško judėjimo. Mes jūsių laukiame.

Tas klausimas neturėtų būti numestas į šalį. Nors, tiesa, ji suorganizuoti pavasarį dar sunkiau, bet reikia surasti būdus, kaip įvesti į Liaudies Balsą tuos du skyrius, kuriais mūsų skaitytojai buvo labai patenkinti ir laukdavo jų su nekantrumu. Apie to darbo sunkumą nėra nei kalbėti, bet jei turėsime bent po kelis veikėjus—jas Montreale, Toronte ir kitur, tai mūsų skyriai bus pilni.

Paskutiniu laiku jau labai mažai žinių pasirodo iš Montrealo. Montrealas turėtų turėti mažiausia kokį pustuzinį korespondentų ir jo puslapi, kurio paskutiniu laiku nebeprasirodo, turėtų būti užpildytas Montrealo žiniomis. Be to, visos Kanados lietuviai labai kilnų darbą padarytų, kad įvestų savo sąvaitinį skyrių Laisvėj, Amerikiečiai stengtųsi mums už tai atlyginti savo raštais mūsų laikrastyje. Reikia tik pasiryžimo ir noro, o tas atsiesti labai lengva.

Sobuvos Petras

PIRMOJI GEGUŽĖS

Lai gyvuoja Pirmoji Gegužė!
Lai gyvuoja darbininkų solidarumas!
Jis priėjo ir pradare langą, pro kurį veržėsi į dirbtuvę šie dainos žodžiai: „Pirmyn vergai nužemintieji, išalkusi minia pirmyn. Sukilkit žmonės pavertęji, kovon visi išvien smarkyn!“

Balsas pasiekė visus toj dirbtuvėj dirbančius darbininkus. Vienas paskui kitą darbininkai sustojo dirbė ir pradėjo šluostyti prakaitą, tartum dainos balsas juos būtų ant tiek padrasinęs, kad jie išsirdo sustoti ir prakaitą nusišluostyti.

Petras norėjo eiti prie langa ir iškišius ranką pamoti, pas v e ikinti demonstruojančius, bet tuo tarpu įbego užveizda ir langą uždare.

Pamažui visi darbininkai pradėjo dirbti. Visi mintyse sukėsi klausimas, kodel tie darbininkai demonstruoja gatvėmis, turi teisę dainuoti dainas, šūkauti, o jie neturi teisės atsidauryti langą ir paklaustyti.

—Matai, ką reikią unijos,—patylomis tarė Petras savo draugui. — Tie darbininkai ne

AR ŽINOTE

Kad dabartinis Montrealo miestas, turintis virš milijoną gyventojų, šimtas metų atgal turėjo tik 30,000; 200 metų atgal turėjo tik 3,000 gyventojų; 300 metų atgal radosi tik trejetas ar ketvertas namukų, pastatyti iš apvalių rastų.

Kad vardas Montrealo miestui buvo duotas Paryžiuje 1641 metais, pavadinant „VILLE-MARIE DE MONTREAL“ ir pavesta valdyti taip vadinamai šventai šeimynai (Holy Family).

Kad „šventoji šeimyna“ susidarė iš apie 45 asmenų, kunigų ir aukšto luomo ponučių, kurie ėmėsi iniciatyvos, sukelti tam tikrą sumą pinigų, kad pastatyti seminariją, bažnyčią ir ligoninę. Tačiau sukeltieji pinigai buvo panaudoti kovai pavergimui kitų po vardu apgynimo Montrealo nuo priešų—indijonų, kurių yra pirmieji ir tikrieji tos vietos gyventojai.

Kad nuo Kolumbo į Kanados pakraščius atsilankymo 1492 metais, buvo dar keletas mėginimų per 40 metų patirti ką daugiau apie naują žemę, bet buvo be pasekmių.

Kad tik francūzas Jacques Cartier trim laivais 1535 metais priplaukė Kanados pakraščius ir St. Lawrence upe daplaukė iki Quebeco ir plaukdamas aukštyn iki dabartinio Montrealo. Dabartinė Quebeco vieta tuomet indijonų buvo vadinama STADACONA, o dabartinis Montrealas tuomet indijonų buvo vadinamas HOCHELAGA, visos apylinkės indijonų sostinė ir tvirtovė.

Kad HOCHELAGA (indijonų sostinė 400 metų atgal), buvo miestelis iš apie 50 medinių namų ir aptvertas aukšta, stora, kelių eilių medžio siena apsigynimui nuo priešų. Turėjo savo karalių, kurio namai stovėjo pačiame miestelio viduryj. Tik vienai vartai vedė į miestelį, prie kurių sargyba stovėdavo. Aplinkui tvirtovė buvo nemažas plotas išdirbtos žemės su augančiais kukurūzais kaip maistas indijonams.

Kad HOCHELAGA tvirtovės būta apie tą vietą, kur dabar eina Sherbrooke ir Mansfield gatvės, netoli McGill universitetui rūmų. Tą patvirtina randamos iškasenos.

Kad Cartier su jo palydovais buvo priimtas labai svetingai kaip STADACONA, taip ir HOCHELAGA indijonų ir buvo laikomi dieviškais pasuntiniais. Tačiau už jų svetingumą, Cartier, grįždamas Francijon, pasigrobė STADACONA indijonų vadą ir keletą eilinių indijonų ir išsivežė juos Francijon, kurių daugiau nebepražino. Užtat jam atsilankius antrą kartą, indijonai neberodė jam pasitikėjimo ir žiūrėjo kaip į savo priešą.

Kad nuo Cartier atsilankymo per 70 metų vėl niekas nepasiekė šių vietų ir nežinojo kas tuo laiku čia dėjos. Tik 1608 metais atvyko Champlain su savo laivais ir palydovais ir HOCHELAGA tvirtovės neberado, viskas buvo išgraipta bekovojant su kitomis indijonų gimimėmis. Champlain pradėjo sąvikaškai atstatyti miestelį, kad per jį vedus prekybą su apylinkės indijonais. Nuo čia jau prasideda ir Montrealo ūgimo istorija.

Paskutiniuose keliuose Liaudies Balsu numeriuose, po antgalivio AR ŽINOTE, telpa trumpus santraukos daugumoje istorinių žinių. Jei kurie skaitytojai pageidaujatė platesnių žinių šiame skyriuje pakliamais klausimais, parašykite, kas jus laukia idomauja, duokite klausimus, šiu žinių rečas pasistengs duoti platesnių aprašymų pageidaujama klausimais.

tik daugiau uždirba, bet ir laisvę turi. Mums ir lango atsidauryti neduoda.

Petro draugas linktelėjo galva, prakaitą nusišluostė ir vėl pradėjo smarkiau dirbti, akimis mesdamas į tą pusę, iš kur užveizda pirmiau pasirodė, kad persitikrinti, ar nematė užveizda, kad Petras kalbėjo į jį.

Mašinų ratų barskėjimas skandino į dirbtuvę besiveržiančios dainos aidus, tačiau visą valandą laiko laikas nuo laiko darbininkai užgirsdavo vieną kitą punktėlį. Kol demonstracija praėjo, jie visi dunojo, kaip iš tos vergijos pasiliuosuoti.

Darbininkas

Sovietų Sąjungos Akademijos Institutas Rytams Studijuoti praneša, kad Astrakano apylinkėj tapo surastas senovinis korezmianų kalbos žodynas, kuriis talpina 2,000 žodžių. Korezmianų kalba netolima arabų ir persų kalboms.

Pastabos

Multimilionierius mainų savininkas W. H. Wright pareitų metų rudenį nusipirko du Toronto didlapius ir juos suliejęs pradėjo leisti vieną—Globe and Mail. Iškart kai kas manė, kam gi mainų milijonierius reikalingas laikraštis, bet dabar paaiškėjo.

Kada išliko General Motors darbininkų streikas Oshawoj, Globe and Mail pirmas pradėjo pulsti streikerius, o ypatingai C.I.O. Globe and Mail buvo Heppburno organu.

Matote, kaip gudriai elgias kapitalistai. Jie išanksto įsigyja frankius kovai prieš darbininkus. Taipgi kovą pradeda tenai, kur prasideda pirmi mušiai, nors tiesioginiai tie mušiai nelyčia jų reikalui.

Ontarijoj geru kapitalistų reikalų gynėju pasirodė Heppburnas, o Kvebeko provincijoj acivyskupas Gauthier. Gauthier pralenkia ir Duplies.

Savo ganytojiškame laiške į visus katalikus Gauthier visu pasiutimu puola C.I.O. unijas. Ypatingai jam nepatinka sėdėjimo streikai.

Reikia pripažinti, kad katalikų dvasiškija labai reakinga. Kada protestonų kunigai stoja prieš karą, fašizmą ir už demokratines darbininkų teises, tai katalikų kunigai dedasi su reakcija ir griežčiausiai kovoja prieš progresą.

Teko pastebėti pastabą amerikiečių spaudoj, kad Amerikos Lietuvių Kongreso Veikiantysis Komitetas mažai veikia. Reikia pripažinti, kad ta pati bėda ir su Kanados Lietuvių Komitetu Lietuvos Liaudžiai Ginti.

Reikia daugiau kalbėti Lietuvos fašistai nesnaudžia. Jie ne tik per spaudą skleidžia savo propagandą, bet ir per agentus. Tokie agentai pradeda lankyti ir po Kanados lietuvių uželį KLKLLG būtų pareiga viską sekti ir informuoti Kanados lietuvius, kad žinotų, ką reikią daryti, kad pagalbėti Lietuvos liaudžiai.

Toronto Lietuvių Komitetas Lietuvių Demokratijai Atsteigti netebepala savo rėmuose. Bendras veikimas apima daug plačiau, negu komiteto vardas sako. Todėl jis siūlo Toronto lietuviams pakeisti komiteto vardą, kad atitiktų Toronto lietuvių bendram veikimui. Aš manau, kad Toronto lietuviai turi tą sumanymą užgirti, taipgi pagirti komitetą už gerą veikimą.

Kitų kolonijų lietuviai turi taip pat vystyti veikimą ant platesnes papėdės. Šiuo laiku būtina pareiga padėti ir kitiems, ne tik Lietuvos liaudžiai.

Nekurie lietuviai mano, kad šią vasarą būtų susuktas nors rytines Kanados lietuvių suvažiavimas aptarimui Kanados Lietuvių Kongreso Lietuvos Liaudžiai Ginti reikalų. Kiti siūlo tokį suvažiavimą daryti kartu su Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos suvažiavimu.

Sias nugirstas mintis pakeliu tam, kad kiti galėtumėte atsiliepti ir pareikšti savo nuomones.

Mano manymu, Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija savo suvažiavime turėtų nutartti surumpinti savo vardą. Kaip pasirodo, tai daugeliui Kanados lietuvių sunku jį atsiminti. Kiti kuopų veikėjai ir dabar niekad teisingai neįstaria.

Kaip man atrodo, tai geriausias vardas būtų, tai Kanados Lietuvių Susivienijimas. „Sūnų ir Dukterų“ žodžiai visai netinkami. Išsina, kad tėvai ir motinos negali prigulėti, nes draugija tik sūnų ir dukterų.

J. Y.

DŽOKAI MENKI SAULIAI

Miškų departamentas renka žinias iš visų urėdijų, kiek praėjusią sezoną buvo kurioje urėdijoje buvo medžiokių ir nušautų gyvių. Kol kas gauta žinios tik iš Alytaus mokomosios urėdijos. Ten per praėjusį sezoną buvo 45 medžioklės, kuriose dalyvavo 415 medžiotojų ir 780 varovų. Medžiotojai iššovė 2,500 šūvių ir nušovė: 70 ožių, 6 vilkus, 48 lapes, 555 kiškius ir viena vanagą. Kadangi kiekvienas gyvis, daugiausia nušautas vienu šūviu, tai per 1,500 šūvių, arba netoli du prie vieno nepataikė.

Mokslas, Technika ir Ivairenybės

MERGINOS NUVAZIAVO PREKINIŲ TRAUKINIŲ 2,700 MYLIŲ

Pracėta savaitę iš Vancouver į Torontą prekiniu traukiniu atvyko dvi merginos. Viena 18 metų amžiaus, o kita 26 metų amžiaus. Jos buvo apsirėdę vyriškais drabužiais ir moteriškus sisdėję į maišelius. Džiaugėsi išlipę iš traukinio Toronte, kad galėsia apsiprausti, išsimiegoti ir susirasti kur nebūt darbus. Joms atlikti 2,700 mylių slaptą kelionę užtrukę vienas mėnesis laiko. Nors kaip merginos rado simpatijos pas gelžkeličius ir kitus kelionės sėbrus, tačiau teko pernešti daug skurdo. Vienoj vietoj teko 13 mylių eiti pėsčioms, kitur net stoties viršininkas leidęs joms pernaktoti stotyje, o Capreol vienas žiaurus policininkas jas paskaitęs vaikinais ir žiauriai gaudindamas šešias mėnesiais kalėjimo nuvykęs nuo geležinkelio. Bet vis tiek merginos pasivijo traukinį ir dabai gė savo kelionę į Torontą.

Laikė kelionės turėję Calgary ir Winnipege pertraukus. Maitinęsi iš gerų žmonių išmaldų, vienoj vietoj jų sėbrai per jėgą jas išstempė iš vagono ir nusivėdė į restoraną pavaišinę kava.

Jaunesnioji skaitosi save prekinius traukiniais važinėjimo veterane, nes peritais metais ji buvo atvykusi į Hamiltoną pas gimines ir sugrįžusi atgal. Tarp įvairių skarmalų į Torontą atsivėdė ir seną, sutrintą bibliją, kurią laikė kelionės studijavusios.

Taip ir bastosi vieta iš vietos daugelis būsimųjų motinų.

STIRNA PER PAJEGĄ IŠVIJO Į MIŠKĄ

Į Nova Škotijos kaimelį Antigoniš atklydo stirna. Šuniui pasimaišius ir ją pagadinus ji šoko į kaimelio priepilauką ant išputusio ledo ir ten suklimpo. Pamatę vaikai prisitaisė tropštą ir išgelbėję nuo prigėrimo stirną parsivėdė namo ir šėrė tvarte. Kita kartą ir vėl pasimaišė tas pats šuo ir išvijo iš tvarto. Tada gyvuly ir vėl nubėgęs į priepilauką užsoko ant ledo, bet šį kartą ledui priplaukus arčiau krašto nuo jo nušoko ir parėjo atgal į tvartą. Kadangi įstatymai draudžia stirnas tvarte šerti, tai žmonės kelis kartus ją bandė išprašyti į mišką, bet gyvuly nėjo. Ant galo miško sargas atėjo ir išsi-vedęs į miško pakraštį, atsukęs į mišką įspyrė ir užpakalį ir tada stirna suprato, kad jai priklauto gyventi ne tvarte, bet miške.

ARKLYS NUDVESE, PASKUI FARMERYS NUMIRĖ

Pensilvanijoje, Noblestone apylinkė, balandžio 21 dieną farmerys Johnson, 27 metų amžiaus, arė. Atėjęs pietų laikui, paliko arkli laukuose, o pats parėjo pietų. Po pietų sugrįžęs rado arkli jau nudvėsusį. Tada mėgino nuimti nuo arklio pakinktą, bet besidarbuodamas ir pats mirė. Gydotojas pripažino, kad kaip arklys, taip ir jo savininkas mirė nuo širdies ligos.

NUSOVĖ KIDNAPERĮ ARĄ

Balandžio 20 dieną iš Romos pranešė, kad iš Cagliari gautas pranešimas apie tragikalią žuvimą kidnaperio aro. Vadinamas karališkas aras nusileido netoli Urbana vilos ir pagrobė 16 mėnesių vaiką. Arui bekylant su vaiku aukštyn, išbėgo su šautuvu jo tėvas ir paleisdamas šūvį 300 metrų aukštumoje sužeidė arą. Sužeistas aras iš lengvo su vaiku nusileido žemyn ir padėjo ant žemės visiškai sveiką vaiką. Kidnaperis apilakė sunkių sužeidimą ir nuo didelio kraujo nubėgimo nugaišo. Jis sveria 27 kilogramus ir iškėtus sparnus turi dėvynias pėdas pločio. Nepaprasto plėsrūno kūnas atiduotas į muziejų.

PER SEPIOLIAKI DIENŲ APIE PASAULĮ

Pracėta savaitę buvo atidaryta nauja susisiekimo oro linija iš Kalifornijos į Kiniją. Ji pasinaudojant galima per 16 dienų apkeliauti žemės rutulį, ką iki šiam laikui geliaujant greičiausiais traukiniais ir laivais galima buvo pasiekti per 80 dienų. Tačiau Pan-Amerikos oro linijos oficialai sako, kad per porą metų, aplink pasaulį kelio-

nė bus sutrumpinta iki dviejų savaitių.

Šiandien keivis, pradėjęs keliauti aplink pasaulį, iš New Yorko keliaus sekant: per naktį keliaus orlaiviu į San Franciską. Sekantį dieną užsės ant Pan-Amerikos kliperio Alamedoj ir per penkis su puse dienos pasieks Hong Kongą, su sustojimu Honolulu, Midway Island, Wake Island, Guam ir Manila salose. Iš ten jis keliaus orlaiviu per jūras ir džungles į Malajų pusiausalyje esantį Penang, ir toliau Olandų orlaivių linija per Indiją, Arabiją ir Viduržemio jūras ir pasieks Atenus per šešias dienas. Iš ten itališka orlaivių linija nugabens jį į Frankfortą per pusę dienos, o iš Frankforto cepelinis Hindenbergas atneš per Atlanto vandedyną į New Yorką per keturias dienas.

ATEITIES SKRAIDYMUOS NAUDOS RAKIETAS

Šių dienų moderniška technika stengiasi išstumti iš kelio senuosius raketų pirmyn stūmimo metodus, panaudojant degančius skysčius. Tam tiksliui yra daromi raketiniai motorai, kuriuos bus galima varyti su įvairių degančių gazų ir skysčių pagelba.

Pirmaisiais su nepaprasto didumo raketomis bus mėginama iširti atmosferines sąlygas, nes lyg šiol į atmosferą leidžiami balionai randa tam tikrą pasipriešinimą ir negali pakilti į labai didelę aukštumą. Su skysčiais kūrenamos raketos, manoma, žymiai pralenks lyg šiol moksliniams instrumentams pasiekiama aukštį, ten užregistruos visas atmosferines atmainas ir aparatus su parašytu pagelba saugiai nuleis žemyn.

Tačiau patys stambieji mokslininkų siekiai yra ne tik su raketų pagelba į stratosferą pasiekti mokslinius instrumentus, bet raketias pritaikinti prie orlaivių ir greitai skraidyti stratosferoje. Mat, apskaičiuojama, kad 30 mylių nuo žemės paviršiaus oras turi tik vieną tūkstantinę pasipriešinimo, koks yra prie jūros lygio. Tad naudojant raketinius motorus, ten busi galima išvystyti orlaivio greitumą iki 700 mylių per valandą.

Jau dabar Austrijoj tarp kelios kalnuose esančių miestelių buvo mėginama raketomis siųsti pašta. Nors buvo ir trumpos distancijos, bet gauti geri rezultatai.

Abelnai, raketinis mokslas yra visiškai jaunas, bet jau yra padaręs daug atsiekimų. Profesorius Goddardui laike paskutinių dviejų metų pavyko padaryti daug atsiekimų su didėlėmis raketomis, kurios reikalauja labai daug kuro. Sekantis žingsnis—sumažinti kuro kiekį iki minimumo ir surasti metodus, kurie būtų tinkami raketoms ir stratosferinei orlaiviniams. Bet mokslas tuo laikiniam yra drąsus ir tvirtina, kad ateityje bus pritaikintos raketos prie orlaiviniškės.

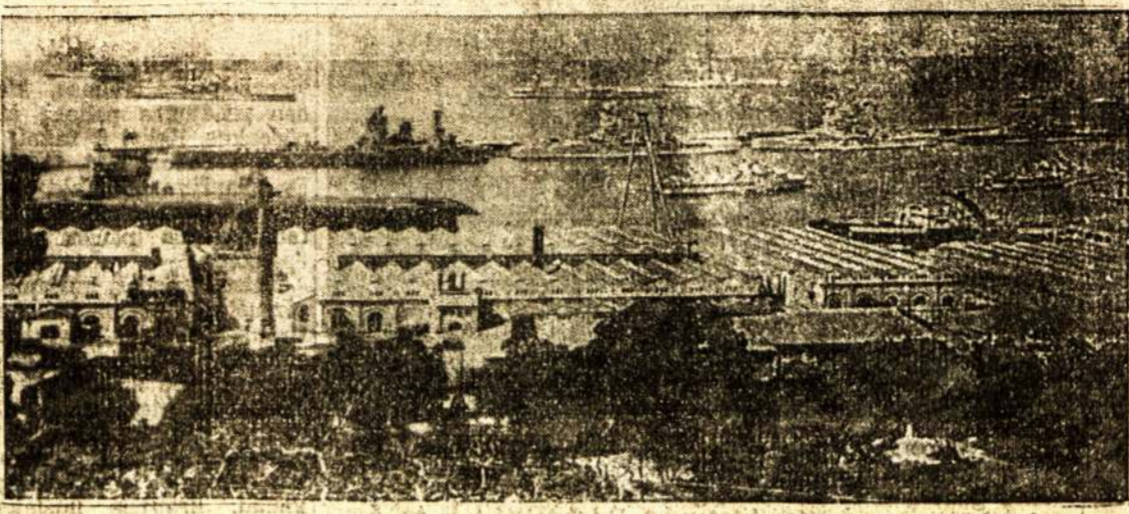
Londonė dykaduoniai suka galvas, kaip sunaudoti kuodaugiausia darbininkų sutverto turto laike Jurgio VI karūnavimo. Dabar ponios suka makaulės, kad surasti 22 gražiausias merginas, kurios šoks balete laike vakarinio baliaus. Jų kostiumai bus apsaugyti įvairiais brangakmeniais ir briljantais, kurie verti milijonus dolerių. Abelnai kalbant, karūnacijų iškilmėse bus sutrauktas visas Anglijoj esantis brangiausias turtas.

BALETO KOSTIUMAI VERTI MILIJONUS DOLERIŲ

Londonė dykaduoniai suka galvas, kaip sunaudoti kuodaugiausia darbininkų sutverto turto laike Jurgio VI karūnavimo. Dabar ponios suka makaulės, kad surasti 22 gražiausias merginas, kurios šoks balete laike vakarinio baliaus. Jų kostiumai bus apsaugyti įvairiais brangakmeniais ir briljantais, kurie verti milijonus dolerių. Abelnai kalbant, karūnacijų iškilmėse bus sutrauktas visas Anglijoj esantis brangiausias turtas.

LAIMINGO ŠEIMYBINIO GYVENIMO RECEPTAI

Paryžiaus laikrašciai suruošė ankieta, kas kludio šeimynini gyvenimui. Geriausi atsakymai premijuoti. Vienas premijuotas atsakymas, liečias moteris, yra toks: "Viena iš pirmųjų vedybinės laimės irimo priežasčių yra žmonos apsiliedimas. Niekas neatšaldo taip vyro meilės, kaip susivėlė žmonos plaukai, nusitrynė ir apiplyšė rūbai ir numintais užkulniais batai. Žmona neturi pamiršti, kad ir ištekejusi ji turi taip pat patikti vyrui, kaip patiko būdama mergina." Tarp kitų patarimų svarbioje vietoje yra įspėjimas: niekuomet nekalbėti blogai apie tas moteris, kurios

Anglijos laivynas Gibraltarė. Penki laivai labai dideli, o kiti mažesni. Jie saugo Anglijos prekinis laivus, kurie plaukia per Gibraltarą sąsiaurį. Jei fašistai laimėtų Ispanijoj, Gibraltarą sąsiauris būtų pavojuje. Tačiau Anglija velina fašistams laimėti.

Saie to, kad Sovietų Sąjungoj teikiama motinoms parama, ten yra daug klinikų vaikų sveikatai tikrinti, kur patarnavimas suteikiamas veltui. Cia matyti sveriant mažytę mergaitę vienoj tokioj klinikoje, Kieve.

patinka vyrui. Tokias moteris pašiepama, žmona pasiekia visai priešingų rezultatų, negu norėjo. Vedybiniam gyvenime moteriai dažnai reikalinga diplomacija ir, pagal tą diplomaciją, žmona neturi kritikuoti kitų moterų, o girti jų grožį. Iš premijuotų atsakymų vyrams, tarp kitko, yra toks: "Prisimenu, kaip džentelmeniškai jūs laikėtės su savo žmona, kaip buvote į ją įsimylėjęs ir stengėtės užkariauti jos širdį. Jūs niekuomet nepykdavot ant jos, nebūdavot šiurkštūs ir neleidavot jai nešti sunkių ryšulių. Kai besėdint kavinėje jums pasiūlydavo gėlių, jūs niekuomet neatsisakydavot pradžiugint savo drauge viena kita gėlele. Būkite galantiškas ir džentelmeniškias ir su savo žmona, nes menkiausias dėmesys, kurį atkreipiate į žmoną, įneš šviesos spindulėlį į jės pilką kasdienybę. Visu geriausia apsauga nuo baronių ir nesutikimų bus ta, jei savo dėmesį ir džentelmeniškumą nemėtysite kitoms moterims, o atiduosite savo žmonai."

MOKSLININKAI RUOSIASI PRIE 1941 METŲ SAULĖS UŽTEMIMO

Visuotinas saulės užtemimas įvyks 1941 metais, kuris bus matomas Kinijoje. Jau dabar pasaulio mokslininkai ruošiasi prie studijavimo to užtemimo ir darosi tinkamesnius įrankius. Reikia mokslas žino saulės kelius dar prieš daug metų, bet visgi keista, kad iki šiol yra užsilėję šokiškai reikalingų rūbų. Kada įsigijo tuos rūbus, buvo pristatyta prie vieno pavandenyje esančio baro šokti, kur susirenka visoki žiopsotojai ir išvirkėliai, tarp kurių pasimaišė tūlas Donahu, 57 metų senis, ir mėgino su mergina padaryti slaptą susitikimą. Merginai atsisakius patenkinti išgverusio dykaduonio jausmus, pastarasis uždegęs degtuką numetė ant jos menkų ir greitai degančių rūbų, kurie greitai užsiliepsnojo, nuo kelių iki galvai. Nors ten gėrusieji pamatę degančią merginą pyly vandeniu ir likeriais, bet mergina paspėgiu prabėgti tik pro barą ir atpalpo. Daktarai mėgino atgai-

UZSIDEGUS ŽOLINIAMS RŪBAMS, MERGINA PRARADO GYVYBĘ

Los Angeles mieste vienam restorane tarnavo prie baro padavėja May Perdue, 22 metų amžiaus mergina. Matyt jai padavėjos užsiėmimas nepatiko, todėl taupę pinigų iki jų susitaupę nusipirkimui iš žolės padarytų šokiškai reikalingų rūbų. Kada įsigijo tuos rūbus, buvo pristatyta prie vieno pavandenyje esančio baro šokti, kur susirenka visoki žiopsotojai ir išvirkėliai, tarp kurių pasimaišė tūlas Donahu, 57 metų senis, ir mėgino su mergina padaryti slaptą susitikimą. Merginai atsisakius patenkinti išgverusio dykaduonio jausmus, pastarasis uždegęs degtuką numetė ant jos menkų ir greitai degančių rūbų, kurie greitai užsiliepsnojo, nuo kelių iki galvai. Nors ten gėrusieji pamatę degančią merginą pyly vandeniu ir likeriais, bet mergina paspėgiu prabėgti tik pro barą ir atpalpo. Daktarai mėgino atgai-

FANATIKAS LAUKIA IŠ DIEVO LEIDIMO VALGYTI

Tennessee valstijos kalnuose atrado tūlą fanatiką Whitlow, 45 metų amžiaus, kuris jau 46 dienų meldžiasi, kad dievas jam pavalytų valgyti. Jis per tą laiką nuo 136 sūnų nuopulė iki

vinti, bet nepavyko ir greitai į mirė.

Dabar senis kaltinamas žmogžudystėje, bet ginasi, kad nieko neatmenas, nes buvęs girtas ir nemetęs ugnies ant merginos rūbų.

NORĖJO NULINCIUOTI UZ NUOĖGŲ MERGAICŲ FOTOGRAFIJŲ

Ju g oslavijoje, Nagyvirginda mieste tūlas Petter turėjo saldainių krautuvely. Sale saldainių versdavėsis ir pardavinėdavo nuogų merginų paveikslus. Tiems paveikslams išnaudodavo mokyklinio amžiaus mergaites. Jis mergaitėms tiek duodavo saldumynų, kad nepajėgdavo atsimokėti. Tada krautuvininkas pareikalavdavęs jų nusirengti ir pozuoti paveikslams, o ne tai grasindavęs už neužmokėtus saldainius traukti atsakomybėn. Bet pagaliau jo biznį užuodė policija ir jį suėmė.

Suareštavus iškilo didelis skandalas: penkios mergaitės prasišalino nuo tardymo, dvi mėgino nusizudyti ir penkiolika tapo išmesta iš mokyklos. O prie kalėjimo susirinko tūkstantinė minia, norėjo išimti iš kalėjimo ir nulinčiuoti. Krautuvininkas nuteistas penkiems metams.

VYRISKOS LYTIES PRADAI YRA MOTERYSE

Jau nuo senai seksologai ir kiti mokslininkai suka galvas kurioj lytyj, kurios lyties yra pradai. Paskutiniaus laikais buvo manoma, kad vyriški spermatazoidai nustato lytis arba, kitaip sakant, kokias sėklas apkrėčia vyras moterišką kiaušinėlių, tokios lyties ir gemalas užsiamegza. Tuo didžiudavosi daugelis vyrų, manydami, kad jie pas save turi lytis nustatančius pradus. Dabar Amerikos chemistų draugija pranešė, kad pavyko surasti lyčių nustatymo priežastis ir kad jos nustato ne vyrų spermatazoidai, bet moteriški hormonai, kurie yra daug stipresni už vyriškus hormonus. Hormonai yra tam tikri chemikalai, kuriuos gamina nekuriuos liaukos.

Jeigu suradimas pasitvirtint, tai galima laukti, kad daugeliui vyrielių prieš jų moterėles susimąžins autoritetas, nes negalės jie didžiuti, kad koks Petras ar Jokūbas pacina iš vyro malonės.

KODEL DAIKTAI YRA NEVIENODO SUNKUMO

Senovinis žmogus į daiktų sunkumo skirtumą buvo įpratęs žiūrėti iš išvaizdos skirtumo taškaregio: akmens, metalų ir vandens didesnis sunkumas už šiaudų sunkumą buvo suprantama iš daiktų, bet kokios priežastys gimdo tuos skirtumus, žmogui nei į galvą neateidavo mintis. Bet šių dienų mokslas su pagelba padidimam stiklų ir atyžiųjų daiktų išanalizavimu chemijos laboratorijose jau pakankamai yra ištyręs sudėtis ir pagrindines sunkumo skirtumų priežastis. Dar nelabai senai buvo manoma, kad visi ant žemės esantieji daiktai susideda iš 92 elementų, kurie daiktų skirtumą nustato sulig nevienodo esančio daiktuose kiekio. Abelnai tariant, visuose daiktuose yra ta pati medžiaga, tik vienuose daiktuose yra vienu elementu daugiau, kituose kitų elementu daugiau. Tačiau šių dienų mokslininkai jau žino iki 250 elementų ir prie to didelių skaičių darančių atmainas, bet vis tiek jie priklauso 92 origina-

PROGRESAS IR REGRESAS

Šiandien daugeliui terminai "progresas" ir "regresas" yra jau ne nauji kasdieniam žodyne ir dažnai girdimi skambant iš daugelio lūpų. Vieni didžiujasi progresyviškais atsiekimais, kiti progresyvišku judėjimu, bet tų žodžių prasmė daugeliui yra labai miglota. Vieni mano, kad progresyviškumas reiskia tik kairių nusistatymą, kiti mano, kad reiskia tik nepalaizomą jų įsitikinimą, o lietuvių dauguma manė, kad atsi-traukimas nuo religijos reiskia jau pilnai progresyvišką žmogų. Tokie įsitikinimai yra per-dėm klaidingi. Taigi, ką apibudina terminas progresas arba regresyvus?

Tuo terminu išaiškinama visų dalykų eiga, kuri nestovi ant vietos, bet juo toliau, tuo smarkiau ir nepaliaujamu tempu bėga pirmyn. Pavyzdin paimkime ir žemės sukimas apie savo ašį: jei jos sukimas kas kart greitėja ir reikalauja trumpesnio laiko, tokį sukimas pavadinisime progresyviu, o jei kas kart eina tas sukimas lėty, vadinsime regresyviu. Ta prasme matuojamė visų daiktų progresyviškumą ir regresyviškumą. Arba paimkime mokslą ir bažnyčią. Mokslas dar neseniai skelbė, kad galima bus važiuoti be arklų, iekiti po orą ir šiandien žmonijai tą rodo gyvais pavyzdžiais ir tuos atradimus kas kart gerina, reiskia progresuoja. Bažnyčia per du tūkstantčius metų skelbus apie dangų ir peklą nustoją paskutinių to patvirtinimū faktų, reiskia nesulaikoma regresyvia. Bet mums šie dalykai jau aiškūs, mes imsime tik asmenų ir judėjimų progresyviškumo patikrinimą.

Daleiskime ar jau galima vadinti kiekvieną asmenį progresyvišku vien delto; kad atsi-traukė nuo bažnyčios? Jei jis atsi-traukęs kas kart giliai žinojimą, delko jis nuo jos atsi-traukę, ir prie kiekvienos progos gali bent kokiam reikale išaiškinti ir kitam, tksai pilnai vertas progresyvaus tuo klausimu žmogaus vardo. Bet būna atsitikimų, kad atsi-traukęs nuo bažnyčios nesistengia pagilinti savo supratimą, delko jis taiti padarė, jį negalima vadinti tuo klausimu progresyvišku, bet kartais dar regresyviškiesniu, negu kad pirma jis buvo. Tokio "progresyvisto" galima pasibaigia dažniausia vėl pas paviednyčia. Atmetus religines pažiūras, nepalidyti savo žiniją ir stovėti ant vietos dar nereiskia progressa, o tik atmetima religinės dogmos. Žmogui progresuoti, tai reiskia supratimą dalykus, kuriuos yra atsiekęs mokslas del žmonių sąlygų pagerinimo ir kovoti už jų įgyvendinimą. Juk mokslas vadinamas progresyvišku ne vien delto, kad jis išaiškina, bet ir delto, kad nežūrint iš tam-sinų pusės jam statomų kilpų, jis per kovą skynė sau kelią ir nesulaikomo tempu žygiuoja pirmyn.

Progresyvišku spaudimu laikoma tokia jėga, kuri nuolatos auga ir spaudžia konservatyvškias arba regresyviškias jėgas iki jas galutinai sutriuškina. Tik toks spaudimas vadinas progresyvišku, nes tas terminas neturi savyje pralaimėjimo arba nepralaužimo prasmės. Su-lyg tuo mastu numatuojamas progresyviškumas ir regresyviškumas. Paimkime, pavyzdžiui, kad ir didelė žmonių susitelkusią masę, bet nedarancia jokia spaudimo ir reakines, mokslą sulaukancias jėgas ir skelbiančią tokias teorijas, kurias niekur nepatvirtina faktai ir niekur nenumatoma galimybū jas įgyvendinti, tai nors ir geriausių norų toje minioje būtų toks judėjimas nieko bendro su progressu neturi. Progresyviškias judėjimas skaitomas tik tas, kuris organizuoja mases už įgyvendinimą pasaulyje žmonių reikalingų dalykų ir nežūrint jam daromų įvairių kliūčių ir skerspinių, jas lauzia; dau-žai ir žygiuoja pirmyn kasdien darydamasis save populiariškiesniu, kaip kad darėsi vidur-amžių gadyne mokslas. Progresyviškam judėjimui, kaip ir mokslui, nėra nustatyta amžinių tezių, kasdien prie jo prisideda desėtkai patyrimų ir pagerinimū prie bendrų žinių lo-lyno. Jam nėra jokiu apstojos dužtu lyg erdvėj sustojus žvaigždė. Su tuo ir progresyviškū košės dietos.

DAR GYVA MOTERIS, KURIA MYLEJO NEPALEONO KAREIVIS

Vedant žmonių surašinėjimą žemutiniame Egipte, viename kaimelyje atrasta 157 metų amžiaus moteris Rifaiyna El-Sayed ir jos dukte 107 metų. Manoma, kad seniausia motina su duktere gyvenanti pasaulyje.

Moterys turj gana gerą atmintį, nors jų odos išrodo kaip senas pergaminas. Surasinėtojai visi nemana, kad motina gali turėti tiek amžiaus, bet patikėjo į nepaprastą amžių, kuomet ji pradėjusi pasakoti, kaip ji su kita anu laikų mergina laike Napoleono žygio į Egiptą buvo įsimylėję vieną francūzų kareivį.

Moterys apsišėdė laike Mahamed Ali viešpatavimo, kuris įsteigė Egipte dinastiją. Abi moterys gyvena purvinam kaimelyje ir gyvena ant šabalbony košės dietos.

(Pabaiga 8-tam puslapyj)

Lietuvoje

ISDYGO DAR VIENAS VIENUOLYNAS

Mirolavo miestelyje, Alytaus apskrityje, įsisteigė naujas vienuolynas. Vienuolynas įsistatytas kunigo Laukaičio namuose, kuriuos jam padovanojo prieš mirtį amerikietis Rinkevičius. Dabar į tuos namus kunigai priverbavo merginų ir senmergių, jas pavadinęs seserimis agnietietėmis, o joms viršinku paskyrė vietinį kleboną Lelšų. Tos seserys bus po pranciškonių vadovybe. Jų skyriai randasi Seiriuose ir Kretingoje.

Tai dar vienas tamsos ir knygų mellužių liznas tamsiam ir nuskuriam Džukijos kampe lyje.

DEL 35 LITŲ PASMAUGE KLAŠIENĘ

Kovo 23 dieną rytą Šilutės apskrityje, Metrikevičių kaime buvo rasta mirtinai pasmaugta to kaimo gyventoja Klašienė. Nusikaltėliu buvo taip apskurdi dirbta, kad pradėjo teko paabejoti ar greitai laiku policijai pavyks žmogžudius su-sekti. Tačiau jau po poros dienų nusikaltimo pėdsakai policijai atvėdė prie V. Kirkliaus ir K. Venclausko, kurie po nusikaltimo buvo apsisostę — pirmasis Klaipėdoj, antrasis — Kretingoj, nors anksčiau abu bernavo Klaipėdos krašte pas ūkininkus. Kaip pasirodė, šiedu jauni vyrai buvo jau nebe naujokai pasirinkto "specialybėj" — po kartą kievienas jau ir teismo "apčiuvinėtas."

Na šlė Klašienė apylinkės žmonių buvo laikoma pasiturinčia. Todėl šiedu žmogžudžiai ir panoro pasipelnyti. Jie vidurnaktį įvairias kelias atvyko prie Klašienės namų, išmūšė langą ir įlindo pro jį į vidų. Klašienė tai pajuto ir norėjo pabėgti, bet jau lauke buvo pagauta ir pradėta smaugti. Smaugiama atnešta į trobą ir čia pribaigta. Paskui piktadariai iškrėtė visą butą ir tesura-dė vos 35 litus pinigų, išsiskirs-tę kur katras sau: vienas į Klaipėdą, antras į Kretingą, kur ir buvo po poros dienų polici-jos sulaikyti.

PANEVŽIO KAPUOSE APIPLĖSĖ LAVONĄ

Kovo 27 dieną Panevėžio ka-talių kapuose buvo palaidota viena turtinga ponija. Kovo 29 ir 30 dieną nežinomi piktadariai atkasė karstą, išvertė lavoną ir nuo rankų numaustė aukso žiedus.

NUSINUODIJO 3 VAIKAI IR KATINAS

Kovo 18 dieną Kupiškio valsčiuje, Ažuolynės kaime ūkininkui J. Minkevičiui išvykus į turgų namuos liko trys maža-mečiai vaikai, kurie matyt troboje bežaizdami susikurė ugnį, o nuo dūmų ir smalkių mirtinai nusinuodijo. Tėvai, grįžę į namus, rado tarp degančių baldų nusinuodijusius vaikus ir kati-ną. Lavonus ugnis nepalietė.

PASIKORĖ KORIDORIUJE

Balandžio 3 dieną Šančiuose, namo koridoriuje pasikorė tūlas Rinkevičius, apie 50 metų amžiaus. Jį pažinoję žmonės pasakoja, kad jis gyvenęs su kokia moterimi, kuri jį išlaikiu-si. Po vėlykū Rinkevičius išsi-gėrė ir smarkiai susipykio su minėta moterimi. Po švenčių ji Rinkevičių išvariusi iš savo namų. Paskutinėmis dienomis Rinkevičius buvęs labai nusimi-nęs. Prieš savižudybę jis buvo atėjęs į namus, susieškojęs vir-čių ir neva keršydamas, atėjo į moteries namus ir pasikorė.

KAS PASIDARO KUOMET VALDININKŲ PAKRINKA NERVAI

Balandžio 3 dieną Kauno apygardos teisme buvo nagrinė-jama Kauno pašto muitinės skyriaus vedėjo Antano Jonučio byla. Jis buvo kaltinamas, tuo, kad 1935 metais, pasekdamas kitus Lietuvos valdininkus, pa-grobė ir mutinę iš Amsterdamo prisiųstų ūkio bankui Kaune 10,000 aukso rublių ir 10,000 markių. Pinigai buvo siunčiami klijais užantspauduotam pakie-te, Jonutis turėdamas nuo spin-tuos raktą, išėmęs pakietą ir iš jo dalį pinigų savo išdirbystės klijais užantspaudavo.

Pagaliau apsižiūrėjęs, kad yra pinigų trūkumas ir Arms-terdamo bankas visai neturi tokių klijų Jonutis tapo areštuo-tas. Pasirodė, kad jis gaudamas 306 litus algos labai plačiai gy-veno. Iš pradžių gynėsi, bet vė-liau prisipažino, kad paėmęs dalį pinigų ir turįs apie 70 tūk-stantų litų turto. Kai Jonutis buvo paklaustas kur tie pinigai randasi, atsakė "Paieškokitė." Vėliau buvo surasta jo gyvena-mas bute žemėje net paliruotas ašotis, kurį įsitaisęs vogtiems pinigams slėpti.

Teisme Jonutis gynėsi, kad Jonučio prisipažinimas tai tik tik nerų pakrikimas. Bet teis-mas pripažino kaltu ir nubaudė 4 metais sunkių darbų kalėjimo.

IR KAUNE LAIKOMOS PALAIDOS BEZDŽIONĖS

Lietuvos kaimiečiai turi nemažą bylų ir policijai nusiskun-dimų del laikomų palaidų šu-nų, o kauniečiai Povilas Vanag-s, gyvenantis Micevičiaus gatvėj 16 numeryje, nusiskun-dė policijai, kad tam pačiam name gyvenęs pilietis Bielaseris su Polikaite-Dirdiene ir lai-ką palaidą bezdžionė, kuri kie-me sukandžius Vanagų trejų metų mergaitę. Vėliau bezdžionė sukandžiusi kitą vaiką. Skundėjas prašė policijos už-statyti keno yra bezdžionė ir už laikymą palaido pavojingą gy-vulu nubausti. Nustatyta, kad bezdžionė priklauso Dirdienei ir jai paskirta vienas mėnesis kalėjimo arba 500 litų pabaudos, bet jei bezdžionė pririš, tai nuo bausmės bus atleista.

SUNKI KAUNO BATSIVIUŲ BŪKLĖ

Kauno mieste yra keli šimtai batsivių, kurių dauguma dirba

Anglijos imperializmas suteikė Indijai neva autonomiją, kuri užtikrinama nauja konstitucija, bet paliko didelę galia savo gubernatoriams, kurie gali net atimesti Indijos žmo-nių atstovų pagamintus įstatymus. Prieš tai išstojo griež-tai visa Indijos visuomenė. Kuriose provincijose į seime-lius buvo išrinkta Indijos Kongreso atstovų dauguma, te-nai jie atsiskakė sudaryti valdžias. Čia matyti scena iš Nacionalio Indijos Kongreso, kuriame buvo pasi-sakytas prieš naują konstituciją, kurią perša Anglijos imperializ-mas.

pas smulkių įmonių savininkus.

Batsiuviai apie savo medžia-ginę būklę ir darbo sąlygas taip informuoja:

Paskelbus pramonės darbi-ninkų samdos įstatymą ir pradė-jus jį taikinti mažesniems įmonėms, daugelis tų įmonių pačių jų savininkų noru buvsi-tes susilivduotos arba, tiksliau kalbant, pertvarkytos taip, kad jos dar labiau susmulkintose ir laiko po 2-3 darbininkus. To-kios įmonės savininkas pasam-tas kelis darbininkus ir jems, dažnai, namie duodąs dirbti, ne-retaį paskolindamas korpulius bei kitus batsiuviui reikalingus įrankius. Tokiu būdu norima apeiti pramonės samdos įstaty-mą. Mat, namie atliekās užsa-kymą batsiuvis nei ligonių ka-soje neapdraudžiamas, nei atos-tojų reik duoti, nei kompensaci-jų mokėti ir t.t.

Kadangi tos smulkios batsiu-vių įmonės smarkiai tarp sa-vęs konkuruoja, tai darbinin-kų atlyginimas už darbą nuolat musamas. Pavyzdžiui, 1935 me-tais už vyriškį pusbačių paga-minimą buvo mokama 8 litus, 1936 m. 5 litai, o dabar tik 3 litai. Tai tiek moką urmininkai įmonės savininkui arba užsaky-mo išpildytojui. Tas tarpinin-kas nuo kiekvienos pusbačių poros skirias sau ne mažiau kaip 50 centų uždarbio, taigi, batsiuviai darbininkai už poros pusbačių pagaminimą gauna a-pie pusterčio lito. Tuo tarpu, kai avalinės kainos, yra žymiai pakilusios. Be to, batsiuviai darbininkai nusiskundžia sun-kiomis ir nehygieniškomis darbo sąlygomis.

KIEK GERIAU VERČIASI TIE BATSIVIAI, KURIE DIRBA SAVARANKIŠKAI, TURĮ SAVO KLIENTŪRĄ.

Kiek geriau verčiasi tie batsi-uviai, kurie dirba savarankiš-kai, turį savo klientūrą.

KIEK EKSPORTUOSE BEKONU Į ANGLIJĄ

Atatinkamos įstaigos gavo pranešimą iš Anglijos, kad ant-ram metų ketvirčiui, tai yra nuo balandžio 1 dienos iki bir-želio 30 dienos, Lietuvai leidžia-ma Anglijon importuoti 38 tūkstancių bekonų. Bekonų į-vežimo Anglijon kiekio didumu Lietuvą užima penktą vietą.

Pirmą vietą užima Danija.

SVARSTO CIVILINIO KUOMETEKSO PROJEKTĄ

Paskutinės iš Lietuvos atėję žinios sako, valstybės taryba rengia civilinio kodekso projek-tą, kuriuo norima pakeisti į-statymus nusakancius šeimos teises, prievolių teises, išpėdi-nytės teises ir civilinę metri-kaciją. Projekte numatoma dvilypė metrikacija: metrikus bus gai-ma sudaryti pas dvasininkus ir civilines metrikacijos įstaigos. Tačiau metrikų archyvai bus sukonzcentruoti civilinės metri-kacijos įstaigoje.

Gimimo ir mirimo metrikai bus daromi valsčiuose, o jung-tuvių aktus sudarys apylinkės teisėjai ir juos perduos valsčiam, kur bus laikomi visi metri-kacijos dokumentai.

Persikyrimų priežastims į-statyti projektas numato, kad jei bent kuri šalis, ar vyras ar moteris tik vieną kartą pasiro-dys vienas kitam neištikimi, bus pakankamas įrodymas persiki-rimos gauti. Taipgi turintieji sunkias kroniškas ligas, žiauriai elgiantisias ir įžeidinėjantie- vienas kitą, lytiniai nepajėgiam-i, per tris metus nuo jungtu-vių dienos neturintieji vaikų ir nubausti sunkių darbų kalėjim-u, lengvai gausia persikiras. Reikiška moterystėje "strikutė-ti" arba sulgyti-kunigų mokslo "šventai gyventi" nebus leidžia-ma. Tik iki šiol naudojamos re-ligijos skirtumo persikyrimams priežastys nebus laikoma persikirmos gauti pagrindu.

Tai tik planuojamas projek-tas, jis įvyks ar neįvyks, bet už tokių manymų jau dabar Lietu-vois kunigai to įstatymo planuo-tojus siunčia į karščiausią pek-lą.

BAISI ŽMOGŽUDYSTĖ SVE-DASŲ VALSČIUJE

Balandžio 6 dieną šiaurės Lietuvą pasiekė šurpi žinia: Rokiškio apskrityje, Svedasų valsčiuje, Visiškikių kaime iš-žudėta Sabalių šeima. Nužudytos Ursulė Sabalienė, 45 metų, Eugeniya Sabalytė, 20 metų, ir jos teča Ursulė Sabaly-

tė, 60 metų. Si baisi žmogžudystė nustaty-ta, kad piktadario padaryta nakties metu iš balandžio 5 ir 6 dienos.

Gražus Sabalių ūkis, graži so-dyba, puikios trobos ir apylin-kės žinia apie stiprią finansinę būklę rodė, kad trys šeimos na-riai išžudyti pasipelnymo tiks-lu.

Slapi ir purvini keliai. Kiek-vienas pravažiavimas, kiekvien-s praėjimas palieka aiškius pėdsakus. Keliai ir takai, kurie veda į Sabalių ūkį, švarutėliai Be įsilaužimų ir užraktų jėjimas į Sabalių stobas rodo, kad pik-tadarys—tos pačios pastogės "paukštis."

Baisus vaizdas, kuriame rasti užmuštieji: Ursulė Sabalienė ir Ursulė Sabalytė kirvio penties smūgiais žiauriai nužudytos troboje, prie savų lovų. Zuvusi-os rastos vienmarškines, iš to galima spresti, kad jos buvo užmuštos miegančios. Nuo sun-kių smūgių sulaužyti galvos kaulai, kraujais nušlakstytos grindys, baldai ir sienos. Išvar-tyta, išnaikinta visa manta. Iš spintos pagrobta 48 litai.

Dar baiesinis vaizdas prie žuvusių Eugenijos Sabalytės lavono. Ji nužudyta tarp avių, tvartė. Velionei peiliu perpiaut-ta gerklė.

Darant lavono apžiūrėjimą nustatyta, kad Eugeniya, pirm nužudymo, buvo išmėkinta. Be peilio smūgio velionės kūne rasta mažos įbrėžtos žymės: suplė-šytos drapanos, sutaršyti plau-kaai. Iš šio vaizdo ir bendrų ap-lynkibių matyti, kad Eugeniya Sabalytė buvo pirmoji žudynių auka.

Piktadarys, atėmęs trims gy-vybę ir pagrobęs rastos pinig-nes, užsilipo į namų pastogę ir ją padegė.

Kilus gaisru, pabudo miego-jes Aleksandras Sabalis ir iš-gaščio riksmu suaukė kaimynu-s. Del stogo drėgmės ir mažo ugnies išsivystymo, gaisrą pa-vyko veikiai lokalizuoti. Begel-bėdami turtą buvusieji trobos viduje rado du lavonus. Veikiai kaimai ir apylinkė apėmė baisi panika.

Kadangi Sabaliai savo kultū-ringumu, draugiškumu, pagelba ekonomikajam gyvenime apy-linkėje buvo užsitarnavę gerą vardą ir meilę, už tai visi pa-žįstamieji atėjo į pagelbą iš-koiti piktadario.

Nusikaltime kaltu paaiškėjo esąs 18 metų amžiaus Sabalių ūkietis Povilas Žukas—Karuža. Įtariamasis po piktadarybės kažkur dingo.

Zuvusios šeimos be Aleksan-dro Sabalio liko studentas Juo-zas Sabalis ir pradžios mokyk-los mokytoja Elena Sabalytė, kurie baisesau įvykio metu ne-buvo namie.

Manoma, kad Žukas—Karuža žudyti moteris neturėjęs noro. Vyresnioji Sabalytė buvo anks-čiau vieno tarno nuveikta, kuri su tuo tarnu apsidevė. Saba-lytės tėvai juos aprūpino gražiu ūkiu, jie dabar laimingai gyve-nda. Manoma, kad tuo norėjo pasekti ir Žukas—Karuža, ku-riam toks triukas nepavyko.

TIKYBOS MOKYTOJAS NUŽUDĖ MERGINĄ

Seredžiuje gyvena žydų tau-tybės pilietis Podguras. Jis yra Seredžiaus miestelio rieznikas, tai yra skerdžia košernus gyvu-lius ir paukščius.

Podguras turėjo jauną, gražią dukterį Juditą, kuri prieš treje-tą metų baigė gimnaziją, bet kitur negaudama darbo, sugrį-

PIRMA PASALPINĖ DRAUGIJA TORONTE

Iniciatyva P. Regnos, 1907 metais vasario mėnesyje tapo suorganizuota Torontė sv. Juo-zapo Pasalpinė Draugija iš 15 narių. Šios draugijos tikslas buvo sušelpi ligonius ir aprū-pinti paskutiniu patarnavimų mirusius. Taip pat nežinūrėti ir dvasinių reikalų, kad nariai nors kartą į metus atliktų "išpažinti" arba, kitaip sakant, atliktų velykinę. Neturint To-ronte dvasios "vado," prisieida-vų šaukti iš Clevelando kuniga Halaburdą ir iš Rochesterio kuniga Kasakaitį. Tai buvo To-ronto lietuvių (iki pasauliniam karui) nuolatiniai vinų kirpė-jai. Jie būdavo kiekviečiai ne tik del minėtos draugijos, bet ir del visos Torontė lietuvių tuometinės kolonijos. Už išklausimą "grieshniko" imdavo kunigai pė vieną dolerį už kiekvieną kar-tą; kas neturėjo dolerio, tas negalėjo atlikti "ausinės." Pa-sitaikė vienas atsitikimas, kad vienas asmuo atėjęs į bažnyčią be užmokesties norėjo atlikti "ausinę," bet už tai tapo išmes-tas iš bažnyčios. Ši draugija gyvavo iki 1923 metų, bet narių skaičium nekada nebuvo pakilus virš 36. Toks aukščiausias na-rių skaičius buvo 1912 metais.

Europoj užsiliepsnojus pa-sauliniam karui, nariai pradėjo nepaisyti "ausinės" ir kunigų tam tikslui nekviesdavo, bet

žo į Seredžių ir gyveno pas tē-vus.

Taip pat prieš trejetą metų iš Kriukių, Sakų apskrities, at-vyko į Seredžių jaunas talmu-distas Joselis Gertneris, riez-niko amato mokytiis. Gertneris buvo energingas, žvalus ir ga-bus vyrukas. Jam sekėsi talmu-do mokytiis, sekėsi ir riezniko darbas. Kadangi Seredžius nei-didelis miestelis, ne kažin kiek čia žydų gyvena, tai rieznikas Podgura su gabiū mokiniiu leng-vai apsidirbdavo, o laisvomis valandomis abu studijavę talmu-dave. Bet Joselis ne tiek dėmė-sio kreipdavęs į verslučių ir vė-tųjų piovimą, kiek į jauną Juditą. Pagaliau Joselis į Juditą karš-tai išmilylę: pirkes ją dovā-nais, kviesdavęs pasivaikščioti Nemuno pakrantėmis.

Judita nors šaltoka buvus su Joseliu, bet po truputį pradėjus draugauti.

Laikui bėgant Joselio meilė vis augus ir vieną gražią dieną Juditai jis pasipiršęs. Mergina apie Joselio meilę pranešus tē-vams. Tėvai griežtai pasipriešini-nę ir paprašę Gertnerį apieisti jų namus.

Gertneris išvažiavo į Veluo-ną, paskui į Skirsnėmune, kur buvo tikybos mokytoju, bet ir ten nerimstant, sugrįžo į Kriū-kus. Iš pradžių mėgino merginą geruoju prie savęs patraukti ir vis atsilankydavo į Seredžių, bet viskas buvo veltai. Ant galo, išgirdęs, kad pas merginą pra-dėda atsilankyti piršliai, kovo 31 dieną nuvyko į Seredžių ir vėlai vakare palaukė merginos einančios iš kirpyklos, kur bū-vo nuėjęs plaukų sufrizuoti, ir trejais šūviais nužudė. Taipgi beaudamas ir mergina persovė ranką Vulfui Akronui, kuris palydėjo merginą į namus.

Kilus gatvėj triukšmui, žmog-žudys paspruko ir per naktį kaž kur trunkėsi, bet anksti ry-tą jis atvyko į pulką ir pasida-vo būdiniam karininkui, pra-nešdamas, kad jį areštuoju, nes esąs nužudęs žmogų.

pradėjo rūpintis su kitomis or-ganizacijomis nuo karo nuken-tėjusiu lietuvių šelpimu.

Kari pasibaigus, Torontė jau gyvavo keturios pašalpinės draugijos. Kilo klausimas tas draugijas suvienyti ir Lietuvos Sūnių ir Dukterų Draugija tapo suvienyta su Birutės Draugija. Prie vienybės buvo kviesta ir sv. Juozapo Draugija, nes pas jos narių didžiūma buvo supra-timas, kad mažom pašalpinėm draugijom neįmanoma gyvuoti. Tačiau vienybė iš atžagareivių pusės susilaukė didžiausio pasi-priešinimo. Po vadovybe tos draugijos organizatoriaus, ta-po suspenduota didžiūma narių, neva jiems primetė bolsheviks-ką veikimą, bet iš 15 draugijos narių didžiūmą susispendavo todėl, kad neįvyktų vienybė. Suspenduotieji, neįsamsami jo-kio prasizengimo, 1923 metais kreipėsi į teisimą. Byla užtruko visus metus ir pagaliau 1924 metais suspenduoti "bolshevikai" laimėjo bylą. Išmestieji iš drau-gijos siūle mažumai taikytia bet mažuma, del savo užsipy-rimo ir pagiežos, gėdinos susi-taikinti, nes jautėsi, kad bus nedraūs vienas kitam ir akis pa-žiūrėti. Užsipyriamais atliks tokį darbą, per kurį iš abiejų bylinėjančiųjų šalių iš vienuoli-kos narių tapo ištiraukta virš-septyni šimtai dolerių bylos ve-dimui ir sunaikinta apie tūk-stantio dolerių draugijos išdas. Už negalėjimą susitaikinti i draugija tapo teismo likviduo-ta.

Taip toji draugija susiorgan-i-zavo iš penkiolikos narių, išgy-veno šešiolika metų ir mirė te-turėdama tą patį skaičių—pen-kiolika narių.

Draugijos plėtimosi didžiau-sias stabdys buvo, tai didelis mažumos narių konservativis-kumas ir neapiktimas demok-ratinųjų teisių ir laisvės, del jų priešasčių į draugiją įstoję vėl greitai iš jos prasišalindavo. Pavyzdžiui, 1912 metais, tik laike vieno susirinkimo iš drau-gijos išėjo 18 narių, o paliko draugijoje tik 14 narių. Bet iš-ėjusieji nepasiliko nušalimai: jie suorganizavo "Lietuvos Sūnų Draugiją."

Tai tokia, trumpai išreiš-kiant, buvo pirmosios pašalpi-nės draugijos istorija Torontė. A. M.

3-CIOS KUOPOS APŽVALGA

(Atkelta iš 6-to puslapio) lauda ir neriektų eiti į viešas senelių prieglaudias, kurie tose prieglaudose tiesiog laipsniškai marinami.

Antra, turint toki koperaty-vinį ūkį, kur netoli miesto, va-saros laike galima įsteigti kur-sai del vaikučių. Vaikučiai va-saros laike priversti miestuose tvankiose, dulkėtose gatvėse praleisti laiką, kuomet tėvai iš-eina į darbą lieka po atviro dan-gaus priežiūra. Vaikučiai vasar-os laike, ne tiek sveikata atitai-syti, bet ir daug ką galėtų iš-mokti. Smulkesnis dalykus ne-manau spaudoj kelti, ką galima diskutuoti tik laike suvažiavi-mo. Būty gerai, kad ir kitos kuopos turėtų paruošti planus tam klausimui, jeigu numatoma naudings dalyku. Gal kas pas-akys gerai būtų, tai gerai, bet kaip įgyvendinti? Taip, jeigu mes numatysime tame klausime gerumą, tai galima bus ir įgy-vendinti. Nieko nēr ko nebūty galima, tik reikia dirbt.

3-cios kp. Komisija

EMIGRANTAS

Atsiminimai

(Pabaiga) —Teisybe pasakius, asmeniškai Kanados lietuviai sugyvena gerai,—įsikišo Antanas.—Asmeniskai gražiai sugyvena visi, katalikai, socialistinių minčių d a r bininkai ir komunistai. Mums svarbu, kad tarp mūsų visų būtų politinė vienybė. —Kanados lietuvių vienyji-mas politiniai yra svarbus klau-simas. Bet mes nieko neatsiek-sime taip bendrai kalbėdami,—pareiškė sekretorius.— Mums reikia konkrečiai išanalizuoti kiekvienos kolonijos lietuvių veikimą ir ant to daryti planus, kaip juos suartinti, kokius metodus naudoti. —Diskusijos šiuo klausimu už-sitęsė gana ilgai, bet buvo pri-eita prie gana aiškios išvados.—prie konkrečių planų komunistų veikimui tarpe Kanados lie-tuvių. Nutarta tuo planus pa-tiekti suvažiavimui priimti ir papildyti juos vietinių frakcijų patyrimais. —Toliau sekė diskusijos lietuvių darbininkų traukimo į Komu-

nistų Partiją klausimu. —Ideologiniai,—pradėjo sek-retorius,—Kanados lietuviai daug arčiau Komunistų Partijos, bet organizaciniai truputį toliau. Dauguma tų darbininkų, kurie priklauso prie ALDLI ir nekurių pašalpiųjų draugijų, kad save skaito komunistais. Taipgi ir kitų pažiūrų darbininkai įsivaizdina, kad ALDLI nariai, Sūnių ir Dukterų Draugijos nariai yra komunistai. Tačiau mūsų eilėse nėra tiek daug. Kame priežastis? Mes turime ją surasti. Šiandien bus geriausia apdiskusuoti tą klausimą. Im-kite balsą ir reikiškite savo nuo-mones. —Aš manau, kad komunistu būti daugeliui atrodo, kad tai per sunku, negalima,—pradėjo Antanas.— Aš vieną kalbinau, tai jis man atsakė, kad kas tai jam pasakojo, jog komunistas negali nei alaus gerti, nei pas-merginas eiti ir t.t. Girdi, esą reikia būti revoliuciniu šventuo-ju. O jau darbo, tai iki kaklo. —Iš to, ką sekretorius ir An-

tanus pasakė, man susidarė vaizdas, kad komunistai Kanados lietuviams yra mažai žino-mi,—tarė Petras.— Iš vienos pusės, labai žalinga, kad komu-nistų vardas taip bendrai nau-dojamas. Kuomet visi aldiečiai ir net pašalpiųjų organizacijų nariai vadunami komunistais, tai daugelis ir įsivaizdina, kad kitokių komunistų ir nėra. Iš kitos pusės žiūrint, tai kurie ir jaučia, kad yra kitoki komunistai, tai jie kaip kokie žmonės, viršgamtiškai. Įsivaizdina, kad be nepaprasto pasiryžimo niekas negali būti komunistu. Aš manau, kad už tai kalti patys komunistai. Kad Kanados lie-tuviai iki šiol nieko negirdėjo per spaudą apie lietuvių komu-nistų veikimą, tai ne paslaptis. Komunistai daugiausia veikia, bet apie tai mažiausia rašoma, mažiausia kalbama. Reikia tokią padėtį pataisyti. Reikia išsvys-tyti nepriklausomą komunistų veikimą, parodyti lietuviams, ką reikiška būti komunistu, parody-ti, kad ALDLI dar ne reikiška narystę Komunistų Partijoj. Reikia šaukti lietuvių susirinki-mus ir juose aiškinti apie Kom-unistų Partijos siekius, apie jos darbą, apie komunistų pa-reigas. Tik tokiu keliu bus gal-ima išieiti iš tokios padėties.

—Toks bendras lietuvių kom-unistinimas kartais net žalingas,—įterpė sekretorius.—Dažnai būna taip: darbininkas, są-moningas revoliucinio judėjimo remėjas, bet blogai susipažinęs su komunizmu, klaidingai pas-akoja apie komunistinį veikim-ą, apie komunistų taktiką. O kadangi jis laikomas komunistu, visi pamano, kad tai teisy-bė sako apie komunistus. Gy-venimas parodo, kad neužtenka būti revoliucionierium, kvotvoj-ty. Reikia pažinti revoliucinio judėjimo širdį. O tą atlikti gali-ma tik priklausant partijai. Tik partijos narys gali pilnai žino-ti apie komunistų veikimą. Tas parodo, kodėl reikia įtraukti į partiją kuodaugiasia lietuvių darbininkų. Tas parodo, kad kom-unistai turi prirodyti kiekvien-am lietuviui darbininkui, kodėl jis turi prigulėti partijai. —Apdiskusavus šiuos du svar-besnius klausimus, buvo apkal-bėti kiti smulkesni reikalai iš susirinkimas buvo baigtas.

Kada aš pradėjau kalbėti su Kaziu, jį išėjo į kitą kambarį, o Kazys tuoj pradėjo bėdavoti savo reikalais. —Zina, drauge, kas mane da-bar kamuoją? —O kas gi? —Onyt. Taip ji man patiko, kad negaliu užmiršti. —Tai ką aš galiu daryti, kad tu negali užmiršti? —Aš manau, kad tu turi di-desnę pažinti, todėl gali tankiau su ja pasimatyti. —Man atrodo, kad tu gali bū-ti artimesnis, nes dar pas far-merį tu su ja gražiai draugavai. —Tas tiesa, bet tas viskas li-ko praetyty. —Aną sekmadienį juk tu li-kai su Onyte, tai kodėl nieko nepasakei jai. —Nedrįsau. Kita, labai trum-pai kalbėjomės. Kai tik tu nu-ėjai, tuoj ir ji nusiskubino į namus. Sakė, kad šeiminkai ža-dėje tū laiku būti namie. —Tu gerai žinai, kad man ne-patogus su merginomis. Žmona ir taip pyksta. Tur būt tu sa-kei, kad aš turiu pažinti su Onyte, kad ji pyko ant manęs? —Tais, sakiau, kad tu supa-žindinai mane su ja. —Kazio akyse pasirodė nusi-minimas. Atrodė, kad jis įsti-kiškęs, jog aš negalėsiu jam pa-

dėti. O gal susisarmatyjo, kad ne vyrų pasirodė. Prašyti kita, kad padėty surasti mylimą, juk nevyriška. Kiti vyrai del meilės aukščiausius kalnus perlpujo. —Aš tau galiu tiek padėti,—tariau jam,—tai duoti antrašą, kur ji dirba. —Aš neišdrįsu nueiti. —Surask priežastį. Pasiimk laikraščių ir užieik pardavinėda-mas. Galėsi užieiti tenai ir pa-sikalbėti. Gal išdrįsi paprašyti pasimatyti. O jei pirmu kartu negalėsi pasisakyti, tai užieik kitą kartą. Aš irgi negaliu te-nai užieiti be reikalo.

—Tai tik menkniekis,—ji tei-sinosi.—Aš dabar manau, kad daugiau taip nebus. Pamažu priprasiu. —Aš buvau patenkintas, kad dalykai eina geryn. —Cia manau atsiminimus už-baigti. Mat, kas atsitiko su Ka-zio ir Onytės pažintimi, dar vis-ko nesužinojau. Tiek turiu pa-saktyti, kad jie nebesustinka. Apie tai gal teks parašyti vė-liau, atskirai. —Kas liečia darbininkišką ju-dėjimą, per paskutinius kelis metus jis buvo aprašomas mū-sų spaudoj gana plačiai, todėl nėra reikalo apie tai rašyti. —Kas liečia Kanados lietuvių gyvenimą, tai tą turėty atlikti tie draugai, kurie ką nors tokio skirtingesnio pergyveno, negu aš pergyvenau. Tas būty reika-linga, nes visi susidarytume vaizdą, kaip Kanados lietuviai gyveno per tą laikotarpį. —Turiu pažymėti, kad mūsų spaudoje mažai žinių ar apraš-ymų buvo iš dirbtuvių darbinin-ku gyvenimo, vargų ir veikimo. Man atrodo, kad daugeliui Ka-nados lietuvių teko pergyventi gana idomių nuotykių. Dauge-liui teko dalyvauti streikuose ir kitokiose kovose.

SDKLSPD JUBILIEJINIS LAPAS

Keletas Žodžių į Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos Kuopų Komitetus, Narius ir į Visus Lietuvius

Malonu mums, Centro Komitetui, kartu su visais mūsų draugijos nariais, minėti Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 25 metų sukaktuves. Ne vien dėl to, kad mūsų draugija su laukė savo gyvavime 25 metų, bet svarbu ir tas, kad ji kas metai laipsniškai augo, stiprėjo finansiniai ir darė progresą kultūriname veikime. Iš to galima matyti, kad mūsų draugija turi gerą vardą Kanados lietuviuose. Jie kas metai masiniai stoja į ją, tampa jos nariais ir randa ne tik materialę pagalbą laike nelaimių, bet ir visuomeninį supratimą, įsitraukdami į Kanados lietuvių visuomeninį judėjimą. Nes, susirius palaidoms masėms ir organizuota kūna—draugija ir veikiant išvien, atsiranda galimybė apsidrausti patiems nuo nelaimių, suteikti paskutinius patarnavimus mirusiems ir ištiesti ranką prie pagelbos šaukiantiems.

Jei mes paimsim peržvelgti tuos 25 metus mūsų draugijos veikimo ir jos atliktus darbus, tai rasime, kad šimtams suteiktė laike nelaimių finansinę paramą, desėtkams suteiktė paskutinį patarnavimą ir iškilmingai juos palaidojo. Šale draugijos narių, pagelbėjo keletą lietuvių finansiniai ir moraliniai laike jų nelaimių, nors jie ir nepriklausė į draugiją.

Draugija neatsilik kultūriniam darbe: beveik visos kuopos įsisteigė įvairaus turinio knygu nuosavus knygnus (tik paskutiniu laiku susitvėrusios kuopos dar nesuspėjo to padaryti), rengė parengimus, laikė įvairiomis temomis paskaitas ir laisvas diskusijas, gelbėjo broliams Lietuvoje atgauti Lietuvos nepriklausomybę ir dabar deda visas pastangas, kad pagelbėti Lietuvos žmonėms atgauti laisvę. Sąryšyje su šiuo veikimu draugijoje augo meno, visuomenės ir kultūros jėgos, kuo draugija gali pasididžiuoti.

Iš to, kas čia labai suglaustoj formoj suminėta apie draugijos atliktus darbus per 25 metus gyvavimo, kaip kam gali atrodyti, kad viskas savaime ejo gerai ir sklandžiai ir dabar vien lieka džiaugtis turint tvirtą draugiją su virš 700 narių. Taip, niekas neužginčys, kad mūsų draugija per 25 metų laikotarpį atliko didelį darbą. Bet nereikia užmiršti, kad buvo visokių nepasisekimų ir kliūčių. Tad dabar ir ateityje mes neprivalom vien tik džiaugtis praeitimis ir užsiganėdinti jos atsiekimais, bet mūsų pareiga ją stiprinti materialiai, išplėsti organizaciniai ir eiti prie vienybės su kitomis Kanadoje esančiomis Lietuvių Kuopomis, kaip sudarius vieną galingą pašalpinę draugiją Kanadoje. To viso atsiekimui turime dar daugiau sutvirtinti mūsų jėgas, pagyvinti veikimą, jei turėjom kokias klaidas, iš jų pasimokinti ir stengtis, kad jos daugiau nepasikartotų. Turime prašalinti visokius numatomus trūkumus ir nesupratimus.

Draugijos stiprinimui daugiau dėmesį turi atkreipti visų kuopų komitetai, nes nuo jų labai daug priklauso draugijos veikimas ir ateitis. Jei kuris kuopos komitetas yra veiklus, moka užaktyvizuoti narius, jis įgauna gerą vardą ne tik savo narių tarpe, bet tarp neorganizuotų masių ir neorganizuoti pradeda jaustis, kad draugija gerai veikia ir atlieka didelį naudingą darbą. Tada tos masės, turėdamos viltį gauti paramą, ir prisideda prie naudingo visuomenės darbo, mielai stoja į draugiją. Nariai taipgi turi dalyvauti draugijos veikime kooperuojant su valdybomis padėti atlikti kuopų užsibrėžtus darbus, nes nariai yra draugijos pagrindas. Kuo bus didesnis nariuose susidomėjimas draugija, kuo daugiau jų dalyvaus draugijos susirinkimuose, parengimuose ir diskusiuose visus draugijos reikalus, tuo geriau draugija gyvuos ir plėsis. Taipgi kuopų komitetai turi nepamiršti, kad jų reikalas yra sutvirtinti ryšius su Centro Komitetu, nes Centro Komitetas yra organizacijos širdis. Jei Centro Komitetas neturės tamprųjų ryšių su kuopų komitetais ir nežinos kas ten veikiama, savaime aišku, kad negalės tinkamai vadovauti kuopoms, nes nežinos ko

joms trūksta ir ko galima iš jų pasimokinti ir perduoti kitoms kuopoms. Tik nariais turint stiprius ryšius su kuopų komitetais, kuopų komitetams su centru, centrui su kuopų komitetais, galės būti pasekmingas veikimas ir pajėgsime atlikti visus mūsų užsibrėžtus darbus.

Gražus vaizdas susidaro pažvelgus į mūsų draugijos veikimą per 25 metus ir jos buvimą, bet tas įvyko ne savaime, tam reikėjo daug darbo, pasiaukavimo ir energijos. Tik dėka mūsų nekurių draugų ir draugijų dėtam nenuilstamam darbui ir energijai šiandien galim didžiausios draugija, jos 25 metų sukaktuves paminėdami. Tad Centro Komitetas draugijos vardu visiems draugijos budavotojams išreiškia nuosirdžią padėką ir kviečia ir ant toliau nenuleisti rankų, bet darbuotis del draugijos labo. Mes matome, kad mūsų draugijai augti Kanadoje yra plati dirva, mes ją galim dar plačiai išplėsti, tvirtai sustiprinti, keleriopai padidinti narių skaičiumi ir prieiti vienybės su kitomis lietuvių pašalpinėmis draugijomis. Tam reiks daug darbo ir energijos ir troškimo to atsiekti.

Kanados lietuviai, kurie dar nesate Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos nariais, atkreipkite dėmesį ir tapkite jos nariais! Įstodami į šią draugiją, ne vien ją sustiprinsime, bet ir patys rasite naudą. Norminiai istoti, kreipkitės į artimiausius kuopų komitetus ar į patį centrą, iš kur gausite informacijų koks draugijos tikslas, kaip tapti jos nariu ir kaip suorganizuoti naujas kuopas.

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos Centro Pildomas Komitetas

Sveikinimai

Sveikiname Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalp. D.-jos C. K. su 25 metų sukaktuvėmis ir linkime išauginti stiprią ir galingą savitarpinę pašalpinę draugiją Kanadoje. Sujungti visus lietuvius į vieną galingą šeimą.

Linkime draugams ir toliau nuo konstitucijos užsibrėžto tikslo nenurkpti.

Draugiškai
4-ta kuopa
Edmonton, Alta.

Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 3-čia kuopa (Sudburio) 25 metų jubiliejinio paminėjimo proga sveikiname S.D.K. L.S.P.D. Centro Valdyba, puo kurios vadovybė darbas yra vedamas planingai ir tik dėka planingumo tapo įkurta skyriniai puo didesnes lietuvišias apgyventas kolonijas. S.D.K.L.S.P.D. kiekvienam joj priklausančiam nariui, kuomet istinka nelaimė, paduoda brolišką ranką suteikdama visakeriopa paramą.

Sudburio 3-čios kuopos valdyba ir visi nariai pageidauja, kad netolimoj ateityj būtų suvienytos visos Kanadoj gyvuojančios pašalpinės draugijos į vieną galingą pašalpinę draugiją.

3-čios Kuopos Valdyba

Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos Sudburio skyrius draugiškai sveikina Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugiją minint 25 metų gyvavimo sukaktuves. Taip pat sveikiname tos draugijos įkūrėjus, dabartinius valdybų stovincius draugus ir visus prie tos draugijos priklausancius narius.

Skyriaus Komitetas

SŪNŲ IR DUKTERŲ DRAUGIJOS CENTRO KOMITETAS

Photo by the Modern Studio

Iš kairės į dešinę sėdi: J. Shinkunas, išdininikas, E. Dabrovolskienė, vice prezidentė, A. Morkis, prezidentas, K. Narusevičius, sekretorius. Stovi: J. Kevėža, P. Pažadis ir K. Gencevičius, kontroleriai.

Sūnų ir Dukterų Draugijos Gyvavimas Per 25 Metus Ir Jos Atlikti Darbai

Gal nevienam draugijos nariui yra žingeidu žinoti, kaip draugija tapo sutverta ir ką ji nuveikė per 25 metus. Kad duoti paviršutinišką paaiškinimą apie šios laisvos draugijos susiorganizavimą, tenka paliesiti kiek giliau buvusias prieš 25 metus sąlygas, tad ir gausis atsakymas, kas privertė suorganizuoti ją.

Man pribuvus į Torontą 1908 metais, čia jau rados pašalpinė draugija po švento Juozapo vardu. Bet Toronte lietuvių buvo tiek mažai, kad nepajėgė į draugiją įtraukti 15 narių ir gauti iš valdžios čarterį. Tuo laiku Toronte, rodos, gyveno apie 13 lietuvių šeimynų ir keletas pavienių, bet jiems prisiminti apie laisvesnę draugiją, kuri neprišilaikytų religinių prietarų, buvo neįmanoma. Tais pačiais metais pribuvo į Torontą keletas lietuvių iš Suvenytų Valstijų ir iš Anglijos, tuom padidino lietuvių skaičių Toronte. Mes, amerikiečiai, suorganizavome Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopą, bet ant nelaimės centras neišmokėjo pomirtinės vienam nariui, tai ir sugriuvo mūsų suorganizuota kuopa.

Tada laisvesniems žmonėms, kad nelikus be jokio apsidraudimo pašalpinėj draugijoje, noroms nenoroms teko rašytis prie švento Juozapo draugijos. Bet buvo mintis, kad susidarius laisvų pažiūrų žmonių didžiuliam draugijoje, būtų galima pakeisti įstatymus ir panaikinti prievartos paragrafą, verčiantį atlikti ausinę. Su tokiu minčia ir aš įstojau į minėtą draugiją, bet apsirikome.

1912 metuos, kovo, mėnesį laikytame susirinkime, aš įnešiau sumanytą, kad reikia pataisyti konstituciją ir panaikinti paragrafą, kuris verčia po prievarta atlikti ausinę. Didžiama narių mano įnešimą rėmė, bet fanatiškiškai religijos prisilaikantis draugijos komitetas, pasigriebė knygas ir pakėlė didelį triukšmą, būk socialistai norj užkariauti jų draugiją. Tokioj nuotaikoj keletas narių su komitetu uždarė susirinkimą ir išėjo be jokio paaiškinimo, palikdami didžiuliam narių. Tenka prisiminti, kad tas draugijos komitetas pinigus laikė padėjes ne ant draugijos vardo, bet ant savo, tad jis su nariais nei susikaitė, o nariais neliko kito išėjimo, kaip tvirti kitą draugiją.

Su keliais draugais pasitariau ir nutarėme susaukti Occident svetainėje lietuvių susirinkimą į susirinkimą atsilankė apie 33 draugai ir visi įstojo į naują draugiją. Po diskusijų prieita išvados, kad naują draugiją vadintųsi Lietuvos Sūnų Pašalpos Draugija. Tas įvyko balandžio

Draugijos Įkūrėjas

Draugas V. Jusaitis—Kuris suorganizavo, Sūnų ir Dukterų Draugiją ir iki šiam laikui veikia.

28 dieną, 1912 metuos. Tai buvo istorinė darbinė Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos įsikūrimo diena. Ši laisva draugija sparčiai augo, nes ji nesikišo į religinius reikalus ir joje pasidarė vietos visokių pažiūrų žmonėms, kaip katalikams, taip ir laisvamaniams.

Tačiau iki draugija gavo iš valdžios čarterį, teko vesti gana ilgą kovą. Mat, švento Juozapo draugijos komitetas skundė mus valdžiai, kad mes esame socialistai, bedieviai ir draugija esanti bedieviška. Tais laikais daugeliumi socialistas buvo labai baisus, kaip kad dabartiniais laikais nekuriams yra baisus komunistas, tad valdžia padarė sunkiųjų: paprastai išduodavo 15 narių čarterį, o iš mūsų pareikalavo 75 narių. Aš apsiėmiau gauti čarterį, bet prisijėję daug vargų panešiti iki rinkuok tiek parašų. Buvo net ir tokių atsitikimų, kad man pasirašiusius ir sutinkančius būti šios draugijos nariais, išgirde apie tai švento Juozapo fanatiškai prisikaibinę veždavo į Ontarijos parlamento rūmus ir ten mėgino įrodinėti būk aš padirbau jų parašus je jų sutikimo. Tokiais žygiais manė mane įkliudyti, būk aš klastuoju parašus ir tikėjosi, kad mane valdžia nubaus. Taip ir tęsėsi kova virš pora metų, bet 1914 metais, gruodžio 8 dieną čarteris buvo gautas. Tai buvo didžiojo karo pradžioj.

Vėliau pradėjo atvykti į Torontą iš Suvenytų Valstijų lietuvių, kad nepakliuvus į kariuomenę, mat Kanadoj po prievarta neimdavo svetimšalių į kariuomenę, o Suvenytose Valstijose visus emė, kuris buvo tik tinkamas, išskiriant budusius. Pasekmėje to, pasidauzino Toronte lietuvių, draugija paaugo iki 90 narių. Bet 1918 metuos, pasibaigus karui, amerikiečiai vėl pradėjo grįžti ten, iš kur buvo atvykę, to pasekmėje nupuolė ir draugijos narių skaičius. Tuomet teko įtempti visas jėgas, kad draugijoje išlaikius 75 narius, nes mažiau turint valdžia nedavė leidimo. Prisiėjo į draugiją traukti ir moteris, ko iki tam laikui tarpe Toronte lietuvių niekas nepraktikavo.

Tuo pačiu laiku šv. Juozapo buvęs atkaklus komitetas tarp mūsų susidarė ir suskilo: vienas lalis prisirašė prie Sūnų Draugijos, o kita dalis ir iki šiai dienai nepriklauso jokiai pašalpinei organizacijai. Iš to komiteto, kuris buvo taip daug priešingas laisvai organizacijai, šiandien yra atsizymėjusių draugų savo veikimu Sūnų ir Dukterų Draugijoje. Jie šiandien supranta, kad tada klaidą darė bekovodami prieš laisvę ir tas ypatingas, kurios aiškino tiesos žodį prieš religinius įsitikinimus.

Kaip aukščiau paminėjau, kad buvo atvažiavę apsigyventi amerikiečiai, reikia prisiminti, kad iš jų buvo keletas gana veiklių darbininkų, kurie organizavo moteris į Birutės Draugiją. Iš karto ta draugija gana smarkiai veikė, bet amerikiečiams išvažinėjus, draugijoje paliko vos keletas moterų su kečiašėdintis dolerių. Kitos šieities neliko, kaip moterims prisidėti prie Sūnų Draugijos. Ir štai, 1923 metais, liepos 15 dieną, pusmetiniame Sūnų Draugijos susirinkime, Birutės Draugija susivienija ir tapo nartaba draugijos pavadinimi Sūnų ir Dukterų Pašalpos Draugija.

Nuo 1922—1923 metų pradėjo dideli lietuvių būriai iš Lietuvos atvažiuoti į Kanadą. Pirmiausia atvažiavo buvusieji amerikiečiai, kurie pokariniiais laikais nuvyko į Lietuvą ir nerado tų saldzijų piragų, kuriuos jiems agentai žadėjo — grįžo į Kanadą, nes į Suvenytas Valstijas jų neįsileido. Nuo to laiko vis didėjo lietuvių skaičius Kanadoj, su tuo augo ir Sūnų ir Dukterų Draugija. Lietuviai apsisoto daugelyje miesteliu, kas davė mintį, kad reikia draugiją plėsti ir kur galima suorganizuoti jos kuopas. Ant ra kuopa buvo suorganizuota Hamiltone, tai buvo pirmas padarytas žingsnis, siekiantis apvienti visus Kanados lietuvius, nepaliekant nuošaliai ir vakarų Kanados lietuvių. To atsiekimui prisiėjo išnaujo pearsyti konstituciją, kad ji atitiktu kuopoms ir vėl išnaujo užregistruoti valdžioje. Tas buvo padaryta 1928 metais, kovo 31 dieną. Nuo to laiko buvusi Sūnų ir Dukterų Draugija pavadininta Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija ir iš valdžios jai suteikta teisės steigti kuopas ir talpinti savyje ne tik lietuvius, bet ir kitų tautų žmones, kurie tik sutinka su draugijos įstatymais, neatsizvelgiant į religines bei politines pažiūras. Bet draugija palikta darbininkų klasės švietėja ir rėmėja.

Šiandien draugija turi didelį knygną ir nemokamai savo nariams duoda skaityti knygas. Taipgi stengiasi ir kuopoms padaukoti dalį knygu.

Šiandien minima draugija susideda iš 8 kuopų įvairiose Kanados vietose. O gal, man šiuos žodžius berašant susitvėrė dar kokia kuopa, nes yra organizuojamos. Tad, gerbiamejii lietuviu ir lietuviš! Neatsilikite netape šios demokratiškos organizacijos nariais, nes kur yra vienybė, ten ir galybė. O ant ra vertus, tai mes, kaip draugų žmonės, nežinome, kur rytoj ar už savaitės turėsime vykti į darbą, kokiam mieste reiks apsisistoti, tad mums svarbu, kad rastume ten šios organizacijos kuopą ir istikus nelaimėi gautume pagalbą. Esant kuopoms visur, kur mes nevažiotuome, nuvažiuotume pas savo draugus ir be jokių kliūčių persikeltume iš kuopos į kuopą. Tad aš atsišaukiu į jus, kaip šios Draugijos pirmas organizatorius, kad kuopos būtų įsteigtos visur. Mes daug padėjome darbo bekovodami su laisvės priešais, bet šiandien mes turime jau tvirtą pamatą, tik nekirdrbi ir budavoti ant to pamato, kad ši draugija taptų lietuvių vienybės draugija; kad nesirastų nei vieno miestelo, kur tik gyvena daugiau lietuvių ir Sūnų ir ir Dukterų K.L.S.P.D. kuopos. Ir kad dabartinis draugijos vadovai ją vestų ir ateityje darbinikiško susipratimo keliu; kad šie 25 metų jubiliejiniai metai taptų Kanados lietuviams istoriniai metais ir nepasiliktų nei vieno lietuviolio-tie-tuvės netiesiančio su šia draugija ryšiu.

Kad tarp visų Kanadoje esančių pašalpinų draugijų būtų pradėta užmegsti susivienijimo ryšiai į vieną milžinišką darbininkų klasės organizaciją, nes tik būdami vieningais galime atlikti didelius darbus, ne tik susilpimui vienas antro, bet į vienybė daug pagelbėtu mūsų broliams Lietuvoje. Kada mes būsim vieninti, tik tada mūsų atsiliepiam bus priversta

Rašo A. M.

Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos Istorijos Zigzagai 25 Metų Laikotarpyje

Ši draugija susiorganizavo iš nepatenkintų šv. Juozapo Draugijos narių. Jie pasitarė balandžio 21 d., 1912 met., nutarė ant balandžio 28 dienos susaukti pirmą susirinkimą tvėrimui pašalpinės draugijos ant tautiškių ir demokratiškų pamatų. Tas buvo atlikta po vadovybė Vincio Jusaičio, kuris iki šiai dienai yra draugijos narys. Šale jo yra iš pirmo susirinkimo užsilikę kiti trys draugijos nariai, būtent: P. Parukevičius, M. Vasiušauskas ir Petras Žižis.

Draugija pasivadino "Lietuvos Sūnų" vardu ir augo kas mėnuo narių skaičiumi ir kapitalu, dėdama pastangas išgauti iš valdžios čarterį. Nors šv. Juozapo Draugijos nekuri nariai trukdė čarterio išgavimą, bet visos pinklės tapo apgalėtos ir čarteris išgautas.

Prasidėjus karui, 1914 metais, ši draugija kvietė kitas organizacijas gelbėti tėvynę, kitaip pasakius, nuo karo nukentėjusius lietuvius. Tam tikslui surinko daug aukų. Tais pačiais metais įsteigė knygną, kuris ir šiandien randasi pirmos kuopos globoj ir turi virš keturis šimtus įvairaus turinio knygu.

Pradžioj 1913 metų buvo numanomas, kad prie Lietuvos Sūnų būtų pridėta du žodžiai "Rymo Katalikų," bet tas nebuvo įvykdyta ir 1915 metų vasario mėnesio susirinkime didžiama balsų visiškai atmetta. Reikiška buvo mėginta padaryti draugiją religijos įtakojė. Tiesa, iki 1921-21 metų, atidarant susirinkimus buvo kalbama tam tikra maldelė ir į knygną perkamos daugiausia religinio turinio knygos. Vėliau tapo įsigyta Vincio Kudirkos raštai ir keletas apysakų. Draugijos organu buvo "Vienybė Lietuvninkų." Tik 1916 metų pabaigoje buvo pradėdama ir draugiją įsileisti "Keleivis," nes įstojus į draugiją Petravičiui ir Mikolajūnui, jie pastumdėjo draugiją į progresą.

Iki 1917 metų draugija mokėdavo po penkių dolerius pašalpos ir savaite, nuo tada po šešis dolerius į savaite, o dabar turi net tris skvrius, kur mokama po \$3.50, \$7.00 ir \$12.00 į savaite. Taipgi 1917 metais buvo paaukuota iš draugijos išdo \$15.00 ir surinkta virš \$10.00 aukomis del išgavimo Lietuvai autonomijos iš caro Mikės.

Pradžioj 1918 metų buvo padarytas nutarimas pasiūti delegatą į lietuvių seimą New Yorko, bet tam pačiam susirinkime pasirodė liaiskas nuo Kanados lietuvių Socialistų 126 kuopos, kviečiantis dalyvauti vietiniam masiniam susirinkime del apdiskusavimo to seimo. Susirinkimas tą laiką priėmė ir nutarė dalyvauti vietiniam susirinkime, tokiu būdu delegatas liko nepasijustas į New Yorką.

Bet 1919 metais draugija jau aktyviai dalyvavo Lietuvai laisvės atgavimo reikalui ir prisidėjo prie tuo laiku Toronte buvusios Lietuvos Šelpimo Sąjungos, kuri rūpinosi nukentėjusių nuo karo šelpimu. Ta sąjunga svarstė pasiūti pasveikinimo telegramą Lietuvij Seimui į New Yorką, bet draugijos atstovos J. Petravičius stėjo prieš tokios telegramos pasiumtina ir vietoj to siūlė šaukti masinį mitingą apdiskusavimui Toronte ir kituose miestuose išsaukto generalinio streiko.

Pabaigoj tų pačių metų susirinkime buvo perskaitytas liaiskas iš Paryžiaus, rodos nuo dabartinio nazio Voldevaro, kad pinigai gauti sumoje 1,115 frankų.

1921 metais draugija jau turėjo savo atstovą Pirmosios Gegužės apvaikščiojimo komite. Draugijos organo rinkime Vilnis ir Bostono Darbininkas buvo po 21 balsą taip ir pasiliko be organo. Tuomet draugijos išdas siekė beveik tikstantį dolerių, bet susirgus nariams karo pagimdytomis ligomis išdas susitraukė žemiau trijų šimtu dolerių.

Pabaigoj 1922 metų vietoj buvusių dviejų skyrių tapo įsteigta trys pašalpos skyriai.

Lietuvos valdžia skaitytis kaip su rimta jėga. Tad broliai lietuviai, valio į darbą! O darbas mums padės įgyvendinti vienybę.

Senas jūsų draugas,
Vincas Jusaitis

Tame pačiame susirinkime buvė pakeltas griežtas protestas prieš Lietuvos valdžios lėšiniamsi uždėti ant visų išcivių po 10 dolerių taksu.

Pabaigoj 1923 metų prieš draugijos prisijungė Birutės Draugija ir nuo to laiko išdas vėl pradėjo augti. Bet 1924 metais narių skaičius nupuolė žemiau 40, tad dalis draugų puolė į darbą ir vedė agitaciją per Laisvę už draugijos palaikymą ir traukė į draugiją moteris ir vaikus. Tuo pačiu laiku pradėjo iš Lietuvos atvykti jaunimas ir stoti į draugiją. Tokiu būdu iki 1930 metų draugija paaugo iki 300 narių ir išdas pasiekė \$3,500.

Pradžioj 1927 metų kilo sumanymas suorganizuoti kuopą Hamiltone. Sumanymas įvykdintas ir suorganizuota iš 27 narių kuopa, kuri per 3-4 metus išaugo iki 60 narių. Gal nė į jokia kitą kuopą neteko įdėti tiek daug darbo ir išlaidų kiek į Hamiltono kuopą. Per metus laiko tekdavo net po kelis kartus siūsti atstovus įvairiems draugijos reikalams sutvarkyti.

1928-1929 metai, tai buvo draugijos augimo metai. Tais laikais atvažiavęs iš Lietuvos jaunimas masiniai stojo į draugiją ir nuo to laiko prasidėjo gyvesnis organizacijos veikimas. To pasekmėje 1930 metais buvo suorganizuota kuopa Windsor, o 1931 metais Edmontone. Tam tikslui buvo išleista platus draugijos atsišaukimas.

Nors 1928 metais buvo atspausdinta nauja konstitucija, kurios atspausdinta 500 egzempliorių ir buvo manoma, kad užteks 10—15 metų, bet nepaėjo nei penki metai ir konstitucijos knygelės išsibaigė. O konstitucijoje duoti nekurius pataisas dar greičiau priėjo laikas. Nes iškilo reikalas turėti centralizuotą veikimą. Todel 1931 metais buvo atidalinta pomirtinis ir pašalpinis fondai ir nuo sekančių metų pirmos kuopos komitetas pradėjo eiti centro komiteto pareigas.

Šale kitų darbų, per kelis metus buvo skatinamos kitos draugijos dėtis į vienybę, tarp jų ir Winnipego Pašalpinė Draugija, su kuria tapo padarytas susivienijimas 1936 metais.

Pradžioj 1934 metų buvo suorganizuota VI kuopa Delhi, Ont., bet ji neišlaikė gyvavo. Nariai išvažinėjo ir turėjo likviduoti. O už metų laiko tapo suorganizuota iš 34 narių trečia kuopa Sudburij, kuri dabar turi apie šimtą narių. 1936 metais susiorganizavo kuopa Red Lake, Ont., o 1937 metais Timminse. Be to, šiuos žodžius rašant gautas pranešimas, kad organizuojasi kuopa Chatam, Ont.

1935 metais tapo priimta nauja centralizuota konstitucija ir pradėjo eiti pareigas išrinktas centro komitetas.

Šale energingai draugiją organizuojančių asmenų buvo ir kenkėjų. Vienas toks mėgino apšaukti, kad draugija yra vien tik Maskvos "agentūra" ir mėgino panaudoti teismo įstaigas, bet jam nepavyko. Visus gaudindavo, kad būk komitetas pasiisus pinigus ir juos pasiųs į Maskvą, bet dabar visi mato, kad tie žmonės moka auginti draugiją ir rūpintis Kanados lietuvių apraudimu nuo įvairių nelaimių. Šiandien tokiais gaudais jau niekas netiki, jie išėjo pačių jaudų skleidėjų nenaudai ir jie prarado tarp lietuvių pastikėjimą.

Per šiuos 25 metus draugija yra sušelpusi dešimtis žmonių nepriklausančių jai ir jiems patarnavus įvairuose atsitikimuose. Kas tik į ją atsišaukė, tam buvo ištiesta pagelbos ranka. O savo nariams, paviršutiniškai imant, išmokėjo pašalpinis apie 40 tūkstančių dolerių. Tik šiais metais kas mėnuo išmoka ma po keturis-penkis šimtus dolerių pašalpinis. Šale to, apie 25 draugams atiduotas paskutinis patarnavimas, jų karstal dabanti draugijos vainikai ir palydėti į polsio vietą. To darbo tęsimui pirmyn stovi 700 organizuotų Kanados lietuvių ir turi šešis tūkstančius dolerių bankuose. Tas turi paskatinti ir kitus lietuvius, kad jie stotų į šią draugiją ir prisidėtų prie vykdomo šio kilnaus ir patiems naudingo darbo.

Sveikinimas nuo

DR. M. H. ROCKMAN
Dental Surgeon
Office: MELrose 4494 Res.: Kingsdale 7147
677 Bathurst St., Toronto

JOSEPH NEWMAN
Office: Dominion Building, 465 Bay Str., Phone EL 8114
Evenings by App't

Gaivinkime Draugijoje Broliškumo Meilės Principus

Svečiant mums Šiūrų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 25 metų sukaktuves, ne pro šalį yra prisiminti apie patį svarbiausią šios draugijos principą — broliškumą, su juo gliaulau susipažinti ir ateityje stengtis uoliau jį vykdyti į gyvenimą.

Jei mes gliaulau pažvelgsime į varde esančius žodžius "Savitarpinės Pašalpos," išanalizuosime jų reikšmę, tai suprasiame, kad mūsų draugijo yra įbrėžti ne tik asmenų ekonominiai reikalai, bet ir aukštesnis tikslas, kurį pasaulyje yra priimta vadinti broliškumu. Tą prasmę labai užkentuoją ir įstatymus leidžiančios įstaigos. Kam teko susidurti su valdžios įstaigomis ir studijuoti apdraudus organizacijų formas, tas žino, kad to pirmas susitikimas padaro karš-fraternalėmis organizacijomis, arba, tikru lietuvišku tarimu tariant, broliškumo organizacijomis. Niekas nevadina broliškumis, organizacijomis stambiausias apdraudus kompanijas ir jas griežtai atskiria įstatymais nuo tokių organizacijų, kaip kad mes turim. Kodel taip? Apraudus kompanijų tikslas yra apdrausti žmogaus sveikatą ar gyvybę ant tiek, kiek ji verta arba neverta ir per tą operaciją iš tos apdraudus pasidaryti pelno, prie kurio tą pelną sukrusieji jokių teisių neturi. Kas kita yra su broliškumis organizacijomis, jų tikslas yra ne pelnas, bet pagelbėjimas bile vienam iš jų išlikti ligos ar nelaimės ir tos pagalbos vedimas organizuoti, pilnoj broliškumo prasmė. Tad nuo gryna bizniškų kompanijų broliškų organizacijų tikslai yra griežtai atskirti net buržuaziniams įstatymais.

Ati šiandieniniams kapitalistiniams surėdymui, broliškumo jausmas didžioje metropolijoje yra beveik visiškai numarintas. Nuo įvairių nelaimių žmonių apdraudą laiko savo rankose ne broliškų organizacijos su tikslu juos pašelpti, bet saujelė kapitalistų, kurių tikslas yra iš tų nelaimių pasipinigauti. To pasekmėje, tarp didžiųjų tautų labai mažas nuostimtis žmonių, kurie priklausytų broliškoms organizacijoms. Tas jausmas yra daugiau pakilęs tik iševijoję, kur atskirų tautų sūnūs ir dukters atsiskiria tikslantūsi mylių nuo savo metropolijoje, neatšindami iš senujų tėvynių nieko apart savo darbo jėgą ir pajunta prie savo tautos palinkima, ko net mažai paisė savo tėvynėse. Sunkioms emigracijoje pirmos dienos jau paskatinia prie savųjų pagalbos susirūpinimo; jie sustikę savo tautos nelaimės paliestą žmogų stengiasi pašelpti ir rūpinasi jo ateitimi. Tad pasekmėje broliškumo jausmo, šale biljoniniū apdraudus kompanijų, kaip Kanadoj, taip ir Suvienytose Valstijose, yra išaugę šimtai broliškų organizacijų, kurias sudaro iš svetur atvažiavę sūnūs ir dukters, tarp jų esame ir mes. Jau iš senovės yra pastebėta romanuose ir įvairiose pasakėčiose, kad kur mažiau yra broljū ir seserjū, ten ir broliškumo jausmas yra didesnis, nors šiandien būna ir atvirksčiai, bet turime pripažinti, kad tame yra labai daug tiesos. Kam tenka matyti angljū arba francūzjū susitikimus ten, kur jų daug yra, tie susitikimai būna paprasti, bet paminkim pavyzdjū iš mūsų tautiečių, kurie kartais lietuviū nemato per kelis mėnesius. Ten pirmas susitikimas padaro karštjū draugu ir apsiरेiškia daug broliškėnis jausmai, negu ten, kur susitinka kasdien šimtai. Kadangi lietuviū Kanadoj yra ne daug, tai tarp jų ir yra išaugę didesnis broliškumo principas, negu tarp skaitlingjū tautjū ir suteikė gerus pradus broliškjū pašalpinjū organizacijū augimū.

Tačiau tenka pastebėti, kad gyvenant kapitalistiniame pasaulyje ir diena iš dienos pasdaugel tas broliškumas pradeda ataušti. Vietoj pagalbeti savo broljū ir seselėj, pradeda žiūrėti iš kapitalistinio taškaregio vien į savo asmeninius ekonominius reikalus. Daugelis nepri-gulinių j mūsų organizaciją teina savo nepripulėjimą tuo, kad jis niekad nesirgs, arba jei sirgs, tai turis pakankamai pinigū ta nelaimę pernešti. Rodos gana logiškas pasiteisinimas, bet besiteisindamas pamirštas, kad sirgs daug j tautiečių, kuriems tikrai reikalinga pagalba. Na daleiskime, jei Kanadoj nebūtū pagal tokiū žmoniū samprotavimą jokioms pašalpinėms organizacijoms, tai kas būtų tuomet? Paprastai, tokiose atsitikimuose nelaimės ištikto draugai darytū įvairius rinkliavus ir neaplenktū nei tokios smarkuolio. Bet toks blogas bū-

ty efektas nelaimingajam, kuris jaustųsi save esant lietuvių kolonijai sunkenybe. Ne geresnis būtų efektas ir atsisakiusiam nelaimėje sušelpyti savo draugą. Nereikia naudoti daug įrodymų, kad dramatiškiausios scenos įvyksta ten, kur susitinka vienas šaukiantis pagalbos o kitas del negalėjimo arba del skūpumo atsisako jōs suteikti. Vienu žodžiu, būna nejauku vienai pusei ir kitai pusei.

Tad išvengimui tokių nemaloniū scenjū ir budavojama mūsų pašalpinė draugija. Kiekvienas Kanados lietuvis turi suprasti, kad mes esame darbo žmonės, mes ištinka ir daugiau sia nelaimjū, tarp mūs yra ir nemažai reikalingjū paramos, mes nevenias neišdirjstame viešai išeiti prieš broliškumą, tad mes turime jaustis, kad ne kitjū yra pareiga šelpiti tuos ir tuos, bet visiem sušelpiti ir broliškjū organizaciją. Nariai, kurie mano vien apie gavimą už kiekvieną idėta dolerjū j draugiją du dolerijū ir tik laukia mažiausios progos juos išimti, turi galutinai įsitikinti, kad toks darbas yra lygu nelaimės ištikto žmogaus kšeniū apkraustymui, nes jeigu visi taip pradėtū daryti, iš kur galima būtų gauti lešų nelaimingiems šelpiti. Tokijū mažai yra, bet visgi draugijos gyvime pasitaikė. Nariai neprivalo rūpintis, kad per tiek ir tiek jau metų jis mokėjo, bet vis dar nepapuoļa jam "laimės" iš draugijos paimti, bet turi atsiminti, kad tais mokėjimais prisidėjo sulaukyti tas rinkliavas, kuriū būtų buvę desėtkai, jei ne mūsų stipri organizacija.

Nors kapitalistinis pasaulis šiandien pamynė po kojū broliškumą ir gimdo egoizmą, kas dalinai persimeta ir j darbininkjū klasę, bet privalome neužmiršti, kad broliškumū priklausau ateičiai. Mes rengiamės prie sukūrimo naujo pasaulio, o tam atsietiki darbininkjū vadaai net prieš šimtą metų iršė j kovos vėliava "Meilė, lygybė ir broljū."

Prie lygybės mūs dar neprileidžia kapitalistinė klasė, bet broliškumū priklauso ateitimi. Nariai, kurie daryja broliškjū organizacijoj, privalome vykinti pilnu tempu, tad padėkime ją išaiskinti kiekvienam nariui ir narei laike 25 metų sukaktiviū paminėjimo.

Draugijos Narys

Keli Žodžiai Apie S. D. K. L. S. P. D. Gyvėvima

Toronto, Ont.—Balandžio 18 dieną teko būti ant Šiūrų ir Dukterų Draugijos susirinkimo. Išgirdęs, kad rengia išieisti extra tarp lapū Liudies Balse paminėjimū 25 metų sukaktiviū Šiūrų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos, sumaniau ir aš kelis žodžius parašyti apie prabėgusjū laikā.

Rodos gana trumpas laikas, bet jau praslinko keletas metų nuo įstojimo dienos — 27 gruodžio, 1914 metų.

Surašyt visā laikā tos organizacijos istorijā, reiktū gana daug vietos užimti Liudies Balse. Parašysiu tik keletā žodžių apie praktiškus darbus.

Kada aš įstojau, radau 48 narius. Didžiama buvo Rymo katalikai. Atidavimui dieviū griekjū parsikviesdavo ir kuni-gajū draugijos vardu. Turėjo knygynėlį, susidedantjū iš religiniū knygū.

Man ir keletai mano socialistiškū minčių draugu įstojus, buvo pradėtas darbas. Nors buvo sunkus darbas, bet daseiktas aukštesnis tikslas: užsakyta socialistiškū laikraščiū, panaikinta parsikvietimas kirpi-ko, knygynėlis tapo apvalytas. Kurie veliau įstojō, rado organizacijā einant pirmjū ir davė progā kiekvienam įstojusiam laisvai darbuotis, ir buvo atdaros durys del visokiū pažvalgū ištōti.

Tos draugijos tvėrėjas — tai yra draugas V. Jusaitis. Tame laike drg. V. Jusaitis loše svarbiā rolė delto, kad jis nesipriešino jokiū progresyviū darbū ir rėmė kas tik buvo naudinga draugijai (tada buvo vardas Lietuvos Šiūrų Draugija). Šiandien jau randas kuopelės po visā Ontarijū provincijā ir siekia virš 700 nariū. Svarbu yra, kad tokj skaičių pasiekė nariais, bet dā svarbiau, kad turi darbinikiškā supratimā, neatsilieka ir neapleidžia jokiū masiū atsisaukimjū — pilnai remia darbinikiškā judėjimā.

Skaitytojams aiškū, kas išauklėjo prie tokio socialistiškū supratimo: literatūra ir socialistiškūs minties draugai. Šiandien mažū kaip kam rodos, kad viskas jau daseikta ir galima sėdėt. Ne, draugai so-

cialistai, darbai tik dabar prasideda, kurie stovi prieš kiekvieno darbininko akis, kaip didžiausi milžinai. Milžiniški išnaudojimai tarpe darbininkų klasės nepanaikinta, milžinas ir mirtingas priešas prieš darbo klasę stovi fašizmas. Mes turim tą viskā atremti. Visi mano draugai socialistai stokit j darbā, j bendrā darbā — prieš išnaudotojus. Dirbkim visi iš vieno bendrā darbā. Tegu tarp vieno bendrā vienybē. Tegu Šiūrų ir Dukterų Draugija auga ir plėčias po visā Kanadā.

J. Petravičia

Pirmos Kuopos Organizatorius

Draugas W. Folertas — Geriausias 1-mos kuopos organizatorius, prirašęs netoli 200 nariū.

Stokite į SDKLSPD Jos 25 Metų Sukaktiviū Proga

Rengiantis prie paminėjimo Šiūrų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 25 metų sukaktiviū, kaip organizatorius šios draugijos pirmos kuopos, atsišaukiu j visus lietuvius, kad taptumėte nariais šios draugijos. Juk nė vienas negalime žinoti kokia nelaimė mūsų gali patikti ateityje, o būdami šios draugijos nariais, būsite neatskirti nuo visuomenės ir atatinkami aprūpinti.

Mūsų draugija yra didžiausia iš lietuviškū pašalpinjū draugijū Kanadoj, ji turi savo kuopas daugelyje didesniū miestjū ir miesteliū, kuriose yra apie 700 nariū, ir užsibrėžus visas mažesnes pašalpinė draugijas sujungti j vienā didelę organizacijā, nežiūrint asmenjū skirtingjū religiniū ir politiniū įsitikinimū.

Tad, brangūs broliai ir sesės, kurie dar nepriklausote šioje draugijoje, neatidėliodami tapkite jos nariais! O būdami joje, ne tik patys rasite prieglaudā laike kokiū nelaimiū, bet kartu pagelbėsite savo sesėms ir broliams laike jų nelaimiū.

Norėdami gauti informaciją ir platesniū žiniū apie draugijā kreipkitės 95 Gore Vale Ave., Toronto, Ont.

Walter Folert
1-mos kuop. organizatorius

Kaip Ilgai Mokama Pašalpos

Man rodosi, kad kuopos pirma suvažiavimo turētū apsvairstyti, duoti pasiūlymus patalsoms, kas yra taisytina ir ko trūksta draugijos konstitucijoj. Aš mėginasi pareikšti tik p a šalpos mokėjimo ilgumo klausimū.

Kaip yra žinoma, ši draugija ligonijū moka pilnā pašalpa per 6 mėnesius ir pusē pašalpos per kitus 6 mėnesius, o praslinko metams laiko, kas metai mokama po tris mėnesius pilnā pašalpa. Kanadoj nerasiame nė vienos organizacijos, kuri serganties taip ilgai mokėtjū pašalpa. Tad kiekvienas draugijū narys, kuriam tik rūpi draugijos ateitis, privalo susidomėti tuo draugijos punktu ir duoti pasiūlymus ar trumpinti mokėjimo laikā, ar pakelti narnes duokles? Ar mažinti pašalpū normas?

Dalykas labai rimtas, iš medinių atskaitjū matyt, kad pašalpos fondas kas metai eina mažyn, nežiūrint to, kad kas metai draugija nariū skaičiūm paauga virš šimto. Tačiau reikia numusinti, nes draugijos išdās vis tiek auga, ant kiek nuopola pašalpos fondas, ant tiek paauga ir net praško paminėtinės fondas ir krizis nėra. Bet kad ateitjū užtikrinti, reikia viskam iš kalno gerai prisirušti.

Beje, konstitucijoj yra paragrafas, jeigu fondas nupulktū iki tūkstanciū doleriū, tuomet galima sudaryti iš ekstrā mokesčiū rezervā.

Centro Komiteto Narys

Kuopų Komitetai ir Nariai

Nekurių kuopų komitetai jaučiasi, kad jie, būdami kuopų viršinėse, atlieka del organizacijos labo vien tarnystę, bet tikrumoje turėtų jaustis, kad jū pareigos ne tik tarnystę, bet ir suteikimas kuopoms vadovybės ir būti kuopų sargyboje.

Paimkime, pavyzdin, kuopų valdybū santykius su ligoniais: narys ar narė apserga, liga tęsiasi, ligonis sveiksta arba jau visiškai pasveikō, bet dar neatšimluduoja nuo pašalpos. Tokiuose atvejuose komitetai privalo būti aktyviai, turi žiūrėti, kad sveikti nariai nenaudotjū draugijos išdō, nes visos draugijos nariai sukelia išdā tam, kad rimtai serganties būtų iš ko sumokėti pašalpa. Visas a-bejotinus ligonius privalo kuopų kontrolės su komitetais stropiai kontroliuoti, ir net kuopų gydytojū pasiūstj del tokiū ligoniū išegaminavimo.

Dabartinjū laikū kaip kuriom kuopų valdybom gal atrodytū, kad esant ligoniū blankoms, gydytojū užpildžius apie ligoniū blankā, jų pasiūstj j centrā ir baigtas darbas, o centras lai žinosi su pašalpos apmokėjimū.

To neuženka draugai! Kuopų atsakomybē už ligonjū privalo būt didesnē už centro atsak o m y b e. Centro komitetas kontroliuoti ligonjū tik iš kuopos gautos blankos, o kuopų valdybos ir kontrolės privalo kontroliuoti ligonius asmeniškai pas juos atsilankant ir numatyti, ar tokiam ar tokiai verta, ar ne, gauti iš draugijos pašalpa; ar ligonis yra a-bejojamas ar ne! Atlankymai ligoniū yra ne tik kaipp draugiškumo pareiga ir priežiūra, bet kartu ir ligoniū ligos patikrinimai.

Draugijos nariai turi jaustis, kad jie esā lyg vienos šeimos vienetai ir kad priklauso savišalpinei organizacijai ne su tikslu pragai pasitaikius pasinaudoti, bet nelaimė atsitikus surie arba kitus sušelpiti. Turi išnykti arkljū lenktyniū idėjos, kur idėjūs du doleriū tikimasi laimėti dešimtjū doleriū. Draugijoj neprivalo būti tokios idėjos, kad už per metus sumokētj šešis dolerius atsimti kas metai po dvylika doleriū. Cia draugai kalbama apie mažā da-lj tokiū ligoniū, bet kad tokiū yra, tai ne paslaptis. Kiekvienam yra patirta, kad žmogus vienā ir du kartū per metus serga šalčiu. Tad jeigu kiekvienas draugijos narys, kiekvienā kartā kada tik suserga šalčiu, ta progā norētj pasinaudoti iš draugijos, draugijos išdās liktū tučias per trumpiaū, negu metus laiko. Pas mus su šalčiu dažniausia taip esti: susirges pasersa dvi tris dienas ir sveikatas, o neatšimluduoja kol sukanka 7 dienos. Tokie ligoniai išnaudoja draugijā ir tas turi būti ateityje išgyvendinta. Šiais klausimais visos kuopos privalo plačiau išdiskusuoti iš išaiskinti nariais, kad pašalpinė organizacija yra šelpimas nelaimėi ištiktjū draugu, o ne kokia ištaiga.

SDKLSPD 4-tos Kuopos Įsikūrimas ir Darbuotė

Edmonton, Alta.—4-ta kuopa susitvėrė kovo mėnesio 1 d., 1931 met. iš 7 asmenjū. Jos iniciatorium buvo Augustas Frenzelis.

Nuo dienos įsikūrimo iki 1934 metų draugija augo nariais ir nebuvo jokiū kliūčių jos gyvavime. Visi nariai dirbo draugijos naudai, gyveno santaikioje ir ējo prie vieno tikslo — tuboliinti draugijā. 1933 metais balandžio 2 d. buvo prijungtas Edmontono Lietuvių Kultūros knygynas su sekamu turtu: rāšomojū masinėli, 205 knygos ir 26 doleriai pinigais.

1934 metais vasario mėn. 14 d. j 4-tā kuopā įstojō drg. V. Karosas. Tuomet SDKLSPD nariai manė, kad bus tinkamas eiti pirmininko pareigas, paveda jam tolį atsakomąją darbā.

Keli Žodžiai D-jos 25-ijū Metų Sukaktives Minint

1931 metais, vos spėjus atvykti Torontan ir pasitikus pirmā lietuviū, gavau pasiūlymā stoti j Šiūrų ir Dukterjū Pašalpinē Draugijā. Tai neblogas dalykas, pamaniau, bet nežinodamas kokiū atvejais j šelpia savo narius, klausimais pradėjau varginti nepažintamjū draugijū narj. Jis gi, vietj man pasakoti, atvilko draugijos konstitucijā ir padėjo prieš mane pavelydamas neštis j namus. Gerai, pavelyta—atlika.

Prabėgo penkis dienos ir jau sėdžiu lenkų sveitainēj laukdamas prasidedančoj draugijos susirinkimo ir savo eilės užpildyti aplikacijā. Salė veik pilnutėli, tik nei vieno pažistamo. Sen ir ten girdėti pusbalsiai kalbant lietuviškai. Štai ir pirminkamb drasiai plaktuku sudaužes j staliā atsistoja. Susirinkimas pradėtas ir vienas po kito dienotvarkės punktai nyksta. Punktas "Aplikantais priėmimas." Jau buvau bestojas eiti, kad atlikus savo pareigā, bet pamaciau atsistojo tas pats narys, kuris man davė konstitucijā pasiskaitymui ir nuėjo prie stalo pavduodamas mane. Atsakiau j keipo ir Edmontono, vienybē užsimezgė tarpe Edmontono lietuviū ir kuopa žymiai paaugo nariais.

Daugiausiai yra kuopoje pasidarbavę šie nariai: drg. J. Pažūkonis yra nariū nuo dienos j šikūrimo 4-tos kuopos. Visuomet dirba valdyboje, atlieka narius asmeniškai parodė. Sun-gas darbas, bet kilnus tikslas, pamaniau sau.

Edmontonio Kuopos Veikėja

Bėgo metai, kiti ir štai sulaukėme 25-ijū metų sukaktiviū. Kiek daug naujingo darbo atlika per tą laikotarpi, nereikia nei kalbėti. Šiandien draugija jau stovi kitokioj atmosferoj kaip prieš 25 metus. Ji peržengė nepaliesta per kitj organizacijū dužimo laikotarpi, užsi-grūdino ir likosi iš mažos gerokai paaugėjus ir atsistojus savo kelyje. Tiesa, kaip nestigo priešjū jei gimstant, augant, taip ir šiandien jū randasi. Mūsų draugijos nariū pareigos ne asmeniskume, bet visuomeniskoj srityje. Draugijos tikslas mums yra ir turi būti pirmoj vietoje. Tiesa, nekuri iš mūsų dar naujokai ir mažai ką tepajėgėme nuveikti draugijos labui, bet sėnesiems pailsus ir traukiantis iš darbo, mes drasiai turime imtis jo ir užtikrinti, kad per kitus 25 metus draugija bus išaugusi j galingā Kanados lietuviū organizacijā nepakeitusi savo kilmaus siekiō.

Baigdamas savo kelius žodžius ir tarmas aciū pirmiesiems draugijos tvėrėjams, linkiu sulaukti kaip draugiai tarp ir jos nariais kitj sukaktiviū. A. Byras

Edmontonio Kuopos Veikėja

Draugė P. Zaleskienė — 4-tos kuopos sekretorė nuo pat j kuopā įstojimo dienos.

SDKLSPD 4-tos Kuopos Įsikūrimas ir Darbuotė

Edmonton, Alta.—4-ta kuopa susitvėrė kovo mėnesio 1 d., 1931 met. iš 7 asmenjū. Jos iniciatorium buvo Augustas Frenzelis.

Nuo dienos įsikūrimo iki 1934 metų draugija augo nariais ir nebuvo jokiū kliūčių jos gyvavime. Visi nariai dirbo draugijos naudai, gyveno santaikioje ir ējo prie vieno tikslo — tuboliinti draugijā. 1933 metais balandžio 2 d. buvo prijungtas Edmontono Lietuvių Kultūros knygynas su sekamu turtu: rāšomojū masinėli, 205 knygos ir 26 doleriai pinigais.

1934 metais vasario mėn. 14 d. j 4-tā kuopā įstojō drg. V. Karosas. Tuomet SDKLSPD nariai manė, kad bus tinkamas eiti pirmininko pareigas, paveda jam tolį atsakomąją darbā.

Keli Žodžiai D-jos 25-ijū Metų Sukaktives Minint

1931 metais, vos spėjus atvykti Torontan ir pasitikus pirmā lietuviū, gavau pasiūlymā stoti j Šiūrų ir Dukterjū Pašalpinē Draugijā. Tai neblogas dalykas, pamaniau, bet nežinodamas kokiū atvejais j šelpia savo narius, klausimais pradėjau varginti nepažintamjū draugijū narj. Jis gi, vietj man pasakoti, atvilko draugijos konstitucijā ir padėjo prieš mane pavelydamas neštis j namus. Gerai, pavelyta—atlika.

Prabėgo penkis dienos ir jau sėdžiu lenkų sveitainēj laukdamas prasidedančoj draugijos susirinkimo ir savo eilės užpildyti aplikacijā. Salė veik pilnutėli, tik nei vieno pažistamo. Sen ir ten girdėti pusbalsiai kalbant lietuviškai. Štai ir pirminkamb drasiai plaktuku sudaužes j staliā atsistoja. Susirinkimas pradėtas ir vienas po kito dienotvarkės punktai nyksta. Punktas "Aplikantais priėmimas." Jau buvau bestojas eiti, kad atlikus savo pareigā, bet pamaciau atsistojo tas pats narys, kuris man davė konstitucijā pasiskaitymui ir nuėjo prie stalo pavduodamas mane. Atsakiau j keipo ir Edmontono, vienybē užsimezgė tarpe Edmontono lietuviū ir kuopa žymiai paaugo nariais.

Daugiausiai yra kuopoje pasidarbavę šie nariai: drg. J. Pažūkonis yra nariū nuo dienos j šikūrimo 4-tos kuopos. Visuomet dirba valdyboje, atlieka

darbā sąžiningai, dėjo pastangas prijungimui Kultūros knygynoj; daugiausia yra gavęs naujų nariū; paskutiniamė va-jugė gavo 9 narius. Drg. I. Savickas irgi yra valdyboje nuo įstojimo dienos. Draugijos pirmininku yra nuo 1934 metų. Jam pirminkaujant susirinkimaj yra vedami tvarkingai. Kuopa yra dėkinga drg. I. Savickui už patarnavimą suteiktiant butą veltū visuotiniems nariū susirinkimams vesti, kas yra didelė parama kuopai. Drg. P. Zaleskienė įstojō j draugijā 1931 metais ir nuo tos dienos buvo išrinkta protokol sekretorium, ir cina su pasiūstivimū jai uždėtas pareigas. Nesant vietiniū gyventojū Edmontone ir valdybos nariams nuolatos keičiantis, knygos buvo betvarkėje. Drg. P. Zaleskieniė pėremus kuopos sekretorės pareigas, sutvarkė knygas ir dabar 4-ta kuopa gali pasididžuoti pavyzdinga tvarka kuopos knygjū vedime. Taipgi pasidarbavo prikabinime naujū nariū draugijon. Ir dėjo daug pastangū prijungimui Kultūros knygyno prie Šiūrų ir Dukterjū Draugijos 4-tos kuopos, kas atnešė daug naudos 4-tai kuopai apsvietos srityj, nes nariai turi daug gerj knygū pasiskaityti. Prie dabartiniū sąlygū tik ir yra vienas apsvietimio kelias per knygas.

Dabartinės valdybos sąžiningai vedama 4-ta kuopa igijo pasitikėjimā tarpe Edmontono ir apylinkės lietuviū, ką rodo ir šių metų vaju. Kuopa gavo 23 naujus narius ir kvotā išpildė 203 nuostimčiais.

4-ta Kuopa

SDKLSPD 3-čios Kp. Trijū Metų Gyvavimo Apžvalga

Sudbury, jauniausia lietuviū kolonija, kurioj apsigyvenoj lietuviai, galima sakyti, bastūnai. Dėka ekonominiū kriziū, daugelis darbininkū buvo priversti aplieisti didmiesčius ir bastiesi po kolonijas ieškodami darbo. Sudburio nikelio mainos nuo senj laikū buvo pagarsėje, kaipoj gyvujū darbininkjū kapai, nes užmušimai, sužeidimai buvo pasibaisėtinai ir mažai buvo drąsulioj lysti j tas mirties kilpas. Ieškantieji darbo, gerokai prisitrinkę freitais, ne vienas pergyvenoj badā ir šaltj, tokiū būdu geriau sau velino lysti j tuos urvus, negu gyventi puslaukinio žmogaus padėty. Cia ir glūdji priežastis daugelio lietuviū ir kitj tautj darbininkjū apsigyvenimo Sudburyj. Iš bastūnū liko sėsliaūs.

Po audringj gyvenimo sukūrijū, suradę užuovėją pridengtj kūnā, nesitenkino tuo, bet troškimas buvo dirbti kā nors dvalinai. Šioj kryptj reikalinga organizuotumo ir tas klausimas veikliū draugu tuojau buvo iškeltas. Daugelis buvo pasipriešinę tam darbui, teisingandami, kad nėra reikalo, nes suradę užuovėją turime tylėti. Suktel-si žodj kita, gali išgirsti bosai, štai vėl tave išmes j bado nasrus. Ne! Tie tamsūs, juodi pergyventi vaizdai buvo baistus ir lyg obalsis pradėjo įsigyventi "Tylėti, tylėti ir tylėti." Rodos, norėjo likti nebyliais ir nieko nežinoti, kas dedasi pasaulyj.

Pas kitus buvo pasiryžimas ir noras dirbti ne tik savo asmens reikalams, bet kā nors kultūriniai. Tuo laiku visai nebuvo galima manyti, kad iškart pradėti darbas ant tvirtj politiniū pagrindj. Pradėjimui darbō buvo galima jungti tik ne ant politiniū pagrindj. Cia ir davė pagrindā Šiūrų ir Dukterjū Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijā.

Kas buvo iniciatorium SDKLSPD 3-čios kuopos, protokol lemos nėra pažymėta. Veikiausiai ir šiandienā tebeveikiū draugai nesisavina sau kredite, bet atiduoda drg. K. Ūžai, kuris senai yra išvykęs iš Sudburio. Jis pirmas pradėjo kelti klausimą reikalingumo jkurti pašalpinės draugijos kuopā.

1934 m. gruodžio mėn. 9 d. buvo sušauktas pirmas Sudburio lietuviū susirinkimas, kuriame įstojō aštuoni nariai. Kilo klausimas, ar jkurti atskirā kuopā, kuri priklausytj SDKLSPD-jai, ar pavieniais nariais priklausyti prie Toronto kuopos. Vienbalsiai nutarta, kad jkurti atskirā kuopā. Minėtame susirinkime išrinkta valdyba sąstata šj draugu: pirmininku J. Taruška, finansj sekretorium F. Masyš, protokolj sekretorium P. Ruplėnas ir iždininku J. Siriūnas.

Sekantiam susirinkimui valdyba nutarė kviesiti iš Centro kalbėtoją, kad nariais labiau suspažindinus su pašalpinės draugijos uždutimais. Būvo atvykęs drg. A. Morkis. Sulv protokolj rekordjū, kalbėtojas turėjo labai geras pasekmes. Svarbu pažymėti tas, kad tuo laiku

sudburiečiai kalbėtojū buvo pastatę vienybės klausimā su Montrealo pašalpine draugijā. Drg. A. Morkis aiškino, kad dėdomas pastangos suvienyti, bet pasirodō, kad prabėgō trys metai, o vienybės klausimas nebuvo atsielktas. 3-čia kuopa vienybės klausimū gali tiesiog pasididžuoti. Ji visā laikā nuo pat įsikūrimo stovėjo už vienybē j keliais atvejais ragino centrā ir Montrealo pašalpine draugijā. Sudburiečiai ne tik žodžiu gali prirodyti, kad jie nori vienybės, nes jie vietiniū vienybės klausimū įgyvendino. Štai 3-čia kuopa veikia bendrai su Montrealo skyrum solidariškiausiai. Nežiūrint j tai, kad Montrealo skyrū visi silpnutis, kooperuoja bendrai parengimuose ir visais kitais klausimais. Parengimū pelnas dalinamas pusiau. Reiskia, galima kuopa padeda silpnutei gyvuoti, tas parodō didelj draugiskumā. Montrealo skyrū šiuo laiku turi vos septynis narius, gi 3-čia kuopa turi visā šimtā nariū.

Per trumpā laikā 3-čia kuopa daug nuveikė kultūriniamė darbē. Gerai suprastami, kad spauda, tai pagrindas ir šaltinis kėlimui kultūros bei civilizacijos, įsteigė knygynā ir kas metai vis didina ir didina tā brangj šviesos židinj. Knygynas visai jau praturtėjo. Knygynas daugiausia susideda iš politiniū, moksliniū ir dailiosios literatūrōs knygū. Darbinikiškame judėjime taip pat neatsilieka, nežiūrint j tai, kaip sakant ne politinė organizacija. J vykstancius šių dienj klasiū kovas darbininkai negali užsigrįžti, bet su dideliu akyumu seka tas kovas ir kiekvienū laimėjimū džiaugiasi, su pralaimėjimais nebėga, bet istiesia rankā padėti. Nėkartā buvo renkamos aukos del Lietuvos politiniū kalinių, kurie kodovami už žmoniū laisvę šiandienā puva kalėjimuose. Del atsteigimo Lietuvos demokratinės tvarkos, taipgi visā kuopa vieningai prisidėjo — pasiūsdama delegatā j Clevelande sibuvusj Kongresā. Montreale atsibuvusis Kongresan del atsteigimo Lietuvos demokratinės tvarkos irgi pasiuntė delegatā. Ispanijos kovojantiems draugams už demokratijā buvo renkamos aukos du kart ir gan pasekmingai pravesta. Žodžiu sakant, bet kokiame opesniame politiniame klausime 3-čia kuopa nenutyloj, bet istiesē kovotojams savō broliškā rankā pagelbėti.

Vidujinis tvarkymasis yra gana harmoningas. Kiek buvo sužeistj ar šiaip susirgusij, visiems buvo išmokėta sąžiningiausiai, prisilaikant konstitucijū įstatymj. Pasitaikė vienas kitas, kuris nebuvo patenkinti, bet tai ne kuopos kaltė, o tū nariū nežinojimas konstitucijos taisykliū, kas privertė narius pažinti savus įstatymus, kurie turi būti visj nariū vykdomi. Tarp gerj pasisekimj, buvo ir nepasisekimj, kas buvo savo laiku viešai iškelta spaudoj, kad ne tik iš tū klaidj pasimokintj vietiniai draugai, bet ir kitos kolonijos. Tū klaidj šiom kart nėra reikalo kartoti, nes panašios klaidos nesikartojā ir nesikartuos daugiau.

Matėme veikimą praecityj, žvilgterėkime j šių dienj veikimą. Dėka atkingj sugabijū ir sąžiningj draugu vadovybės, šiandien 3-čia kuopa stovi ant tvirtj pagrindj taipgi pakilo aukštamė laipsnyje kultūriniamė veikime. Ta ar kita organizacija gali augti vystytis tuboliinti kur yra harmoningas tvarkymasis. Šiandien 3-čia kuopa nariai turi lygiā šimtā. Tai šimto skaitlinė įgyvendinta bėgyje neplinai trijų metų. Šiais metais laike vajuas labiausia pasidarbavo sekančieji draugai: drg. F. Jančys gavo 17 naujū nariū j Taruška—6, C. Matelis —5, P. Ruplėnas—5, S. Škaltis —2 ir W. Kunčys—1 narj. Viso gauta 36 nariū.

3-čios Kp. Komisija

Šiūrų ir Dukterjū Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 3-čios kuopos mėnesiniame sus

Kanados ir Amerikos Lietuviai

VISI TORONTO LIETUVIAI DALYVAUKITE PIRMOSIOS GEGUŽES IŠKILMESE

Artinasi Pirmoji Gegužės, darbo žmonių kovos ir solidarumo diena, kurioje per visą pasaulį išsilieję ir gatvės milijonai prispaustųjų ir reikalauja savo būvio pagerinimo; reikalauja iš valdančios klasės atitraukti su viso pasaulio darbo žmonėms grimojančiomis karo skerdynėmis; reikalauja Ispanijos tarptautinio fašizmo žudoniams žmonėms demokratinių teisių ir viso pasaulio prispaustųjų teisės į gyvenimą. Milijonai darbo žmonių demonstruos ir drąsiai reikš savo prispaudėjams, kad jie ruošiasi prie įvykinimo pasaulyje meilės, lygybės ir brolybės; kad artinasi parazitų viešpatavimui galas. Milžiniškos minios šauks prispaustuosius į kovą ir liūds darbo žmonijai, kad taip, kaip yra žavėjanti Pirmoji Gegužės, kuri reiškia nepalaujamą gamtos kovą už sugrąžinimą laike žiemos pamintos jaunystės, taipgi ir prispaustųjų minios žavėjanti kupina atgimstančių žmonių jausmų ir skatinanti visus susivienyti ir sudaužyti žiaurų kapitalistinį pasaulio rūbą, kuris iš geležimis yra sukaustęs žmoniskumą, teisėtumą ir po kojų pamynęs atgimtančią pasaulio jaunystę.

Pirmoji Gegužės nėra absoliutiška gamtai, vieno pasaulio dalyje ji lauzo žiaurų gamtos rūbą, o kitoj pasaulio dalyje ji yra absoliutiška. Nėra kontinento, šalies, miesto, miestelio, kur nesigrupuotų didesnė ar mažesnė darbo žmonių minia ir laike Pirmosios Gegužės nereikalautų įgyvendinti žmoniskumo ir teisėtumo. Bet žmonių nelaimė ne visur vienodai galima statyti tuos reikalavimus: vienur jų apvaikšė audringai, kitur susirinkę požemius, o da kitur—už kiety geležinių stangų šaltuos kalėjimo urvuos. Tačiau nežūrint kur jai švės, ji visiems kels vienodą džiaugsmą.

Mes torontiečiai būsimė vieni iš laimingųjų, nes galėsime pirmesniųjų darbininkų klasės pasekmingų kovų dėka šiais metais sėkmingai išvengti didžiulius brangią šventę niekeno nevaržomi. Galėsime žygiuoti su daugūkstantine įvairių tautų darbo žmonių minia ir išreikšti solidarumą tiems, kurie sėdi už storių geležinių stangų; kurie guli Pirėnų pūsaliausj margiančiuose, drėgnuose apkasuose, kurie ginklu pastoja kelia pasauliniams plėšikams—fašistams; išreikšime solidarumą mūsų broliams, pūstantiems Lietuvos drėgnuose urvuose; galėsime išreikšti solidarumą visiems, kas tik kaujasi su žiauriu kapitalu už darbo žmonių būklės pagerinimą. O ta solidarumą galėsime suteikti ne ant gatvių žūrdėmų ir mėsuojančių, bet kojam kojon žygiuodami su milžiniškomis miniomis į Queens parką, ten išklaudydami šimtatūkstantinio susirinkimo ir vakare dalyvaudami Maple Leaf Garden. Juk kas gali būt darbo žmogui malonesnio, kaip įsiliejimas į tą minią, kuri žygiuoja prie įgyvendinimo pasaulyje meilės ir brolybės ir skelbia tironijai galą!

Tenka džiaugtis, kad šiais metais lietuvių ves į tas brangias darbininkams iškilmes Toronto Lietuvių Komitetas Lietuvoj Demokratijai Atsteigti. Jo atstovai darė atsiaukimus įvairiose Toronto lietuvių progrose ir syviškose organizacijose, ruošė savo organizacijų narius prie šios iškilmingos darbininkų šventės ir suteikė jai priuošti finansinę paramą. Tad šis Toronto lietuvių prie vienybės traukiantis komitetas, atsiaukia į visus geros valios lietuvius. Nežūrint kokių esate įsitikinimų ir pažiūrų, ateikite ir stokite į milžinišką darbo žmonių demonstruojančią minią! Tuo parodysimė, kad ir Toronto lietuviai stovime už žmonių laisvę, šviesų ir kultūringą žmonių rytoj!

Lai nebus Toronto mūsų brolio nei sesės pasileikančių nušalinių nu apvaikšėjimo Pirmosios Gegužės. Lai gyvuoja Toronto lietuvių solidarumas ir jų vienybė solidarizuojasi su kitų tautų darbininkais!

Nurodymai
Lietuviai rinkitės į Stanley parką, kuris randasi prie King

ir Niagara gatvių. Pribūkite ne vėliau 1.30 val. po pietų. Būtu gerai, kad kiek anksčiau, nes tuo laiku jau pradėsime išzygiuoti iš parko, o juk reiks susitvarkyti. Rinkimosi vietoje bus iškelta lietuvių vėliava. Vaikus veš trokas.

Vakare atsibus Maple Leaf Garden stadione masinis paminėjimas, kur pasakys kalbas geriausi kalbėtojai, gros orkestrai, dainuos chorai, sportininkai perstatys stebėtinus vaizdus ir daug ko parodys kitos gerai išlavintos meno jėgos. Partina nesivėluoti, nes teipa tik 20.000 žmonių.

Toronto Lietuvių Komitetas Lietuvoj Demokratijai Atsteigti

Jaunuoliai Ruoškitės Pirmajai Gegužės

TORONTO.—Šeštadienio rytą, gegužės 1, visi jaunuoliai, berniukai ir mergaitės, susirinkite 6 Denison, lietuvių salėn 12 valandą. Čia lauks dekoruotas trokas ir visi drauge važiuosime Stanley parkan, o iš ten, sykiu su visa demonstracija, į Queens parką.

Kadangi šiomet pirmos gegužės paminėjimas ruošiamas bendromis jėgomis progresyvių darbininkų, tai ir visų pažiūrų tėvai kviečiami atleisti savo vaikus. Troką nusamdė ir dalį papuošimo išlaidų padengia susivienyto fronto komitetas.

Jaunuolių Komitetas

Daily Clarion Vajaus Klausimu

TORONTO, ONT.—Jau vėjus laikas baigiasi ir liko tik kelios dienos, kada turėsime pasirodyti su galutinais rezultatais savo atlikto pasidarbavimo del Daily Clarion. Iš to pasirodys, kaip mes, Toronto lietuviai, įvertinam tą nepavaduojamą laikraštį.

Sutraukus visus vėjus davinius iki šiai dienai, atrodo, kad mūsų kvota tiktai dar įpusėjo—sukelta dar tik apie \$60.00, o kvota yra \$120.00. Bet nėra dar taip blogai, dar yra viltis ir progas dasivaryti iki užsidėtos kvotos. Pirmą, vėjus laikas yra pratęsas 10 dienų. Tai jai mes sukursime per tas paskutines dienas savaitės, tai galim dar daug darbo atlikti. Kas turite blankas, pasistengkite atsikreipti į visuomenę, teisingai išaiškinti to laikraščio svarbą, kad būtina reikalas į palaikyti ir remti, t. j. darbininkai, įvertindami jį, rems sulgę supratimo ir išgalės. Antra, tai Daily Clarion Komitetas ruošia linksmą šeimynišką sueigą, kur atsilankę praleisite linksmai laiką ir tuom paremsite darbinikišką spaudą.

Pasibaigus vajui, vėjus komitetas pasistengs išduoti raportą per spaudą ir ALDLD susirinkime apie vėjus eigą ir kaip kurie draugai ir draugės pasidarbavo vajaus pravėdime.

D. C. Komitetas

Linksma ir Naudinga Šeimyniška Sueiga

MONTREAL, QUE.—Balandžio 17 d. 137 kp. aldiečių iniciatyva buvo suruosta šeimyniška sueiga pas draugę K. Kerbelytę.

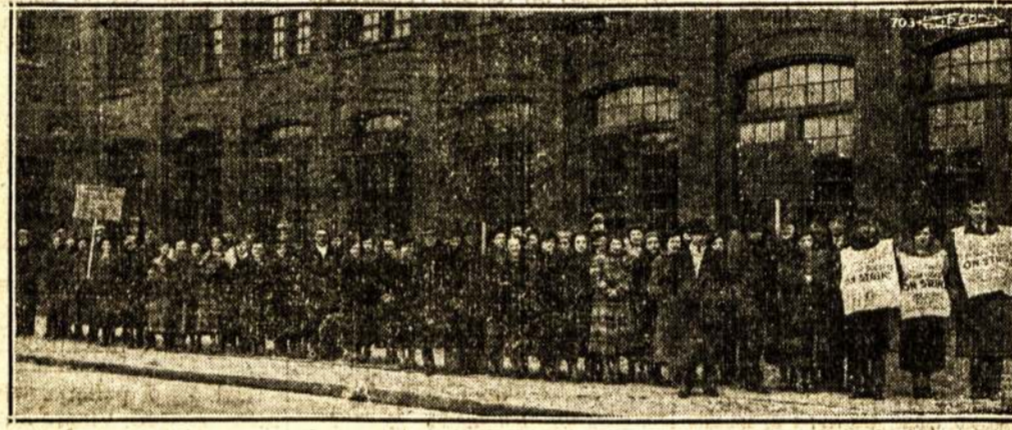
Pavyzdinai darbuojantis dd. V. Balčiūnaitė su E. Zasiene, kempijų įsteigimo ir raginti tūkpa iniciatoriems parengimo, kas vasaros laike bent poir nuosirdžiai talkininkaujantrai sąvaidiū tėvai leistų savo dd. K. Kerbelytei, A. Karpavičai, vaikučių išvažiūti į tokias čiuai, Skujai ir kitiems drau-kempes, kur jaunuoliai turėtų gamos, buvo sukviesta apie 35 progos tyru oru pakvėpuoti ir asmenys sveiči.

Besilinksminant, beužkandžiaujant ir gurkšnojant, d. E. Zasienė prisiminė ir apie darbininkų vaikučiais.

Užsisakyti Naują Knygą Lietuvių Kalba, Išleidžiamą Sovietų Sąjungoj, Maskvoj
J. Stalina. Apie Partinio Darbo Trūkumus ir Priemones Likviduoti Trockistinius ir Kitus Dviveidžius
Pranešimas ir Užbaigos Žodis VKP (b) CK Plenumė 1937 m. 3—5 Kovo
Kaina 15 centų. Užsakymus siųskit: UOSSR, Moskva, Ul. 25 Oktiabria 7, Isd. Inostr. rabočich.
Galima užsisakyti ir per Liaudies Balsą

Ir laikraštinkai streikuoja. Čia vaizdas iš pikieto linijos, kuri pikietavo Long Island Free Press Jamaica, L. I. 66 reporteriai pareikalavo pripažinti laikraštinkų unią, pakelti algas ir sutrumpinti darbo laiką. Kairėj matyti vyskupas Brooks, kuris pasirengęs melstis, kad streikas greičiau užsibaigtų.

Dvidešimto Amžiaus Pikieto Linija
Visi darbininkai pikietavo Stylecraft Leather Goods Co. dirbtuvė Scrantone, Pa. kol samdytojai sutiko patenkinti reikalavimus. Streikas užsitęsė dvi savaites.

ninkų organizacinio stiprinimo reikalus. Susirinkusieji prisiminimą entuziastiškai sutiko gausiai paremdami finansiniai. Sausukojo \$32.50. Tai, pasak ruošėjų, nesitiktinai puikų atsakymą davė sveičai.

Draugės ruošėjos iš šios sueigos \$10.00 perdavė angliškam darbinikiškam laikraščiu Daily Clarion, kuris dabar veda vajų, ir apie tiek pat francūzių darbininkų organizaciniams reikalams.

Sueigos dalyviai ligi vėlumui nakties linksmai laiką leido. Stebėtojas šios sueigos gavo labai gerą įspūdį apie dalyvių draugus, kurie taip draugiškai linksminosi, mandagiai elgėsi ir kalbėjoji. Tai puikus darbininkų-ų pasilinksminimas. Jis atnešė ne tik draugiškumą tarp darbininkų, bet suteikė ir gražaus pasilinksminimo dalyvausiemis. O pelnas iš to nenuėjo į kokio boso rankas, bet bus sunaudotas darbo žmonių reikalų gynimui.

Visiems dalyvausiemis, rėmusiems ir taip pavyzdinai talkininkavusiemis ir d. K. Kerbelytei už patalpos sueigai aukojimą, rengėjos ir darbinikiškų organizacijos reiškia padėką.

Laukiame daugiau tokių sueigų!

L. B. Korespond.

Moteryų Veikimas Stiprėja

MONTREAL, QUE.—ALDLD narės su kitų organizacijų progresyviomis moterimis pradeda smarkiau veikti. Posančalietės turi reguliariai savo susirinkimus, kuriuosna kviečia kitatautes moteris kalbėtojas ir pačios kalba ir diskutuoja joms svarbesniais klausimais. Susirikišo su vaikučiams vasaros kempijų organizavimu. Nutarė galimai darbuotis del tokių v. Balčiūnaitė su E. Zasiene, kempijų įsteigimo ir raginti tūkpa iniciatoriems parengimo, kas vasaros laike bent poir nuosirdžiai talkininkaujantrai sąvaidiū tėvai leistų savo dd. K. Kerbelytei, A. Karpavičai, vaikučių išvažiūti į tokias čiuai, Skujai ir kitiems drau-kempes, kur jaunuoliai turėtų gamos, buvo sukviesta apie 35 progos tyru oru pakvėpuoti ir asmenys sveiči.

Besilinksminant, beužkandžiaujant ir gurkšnojant, d. E. Zasienė prisiminė ir apie darbininkų vaikučiais.

Užsisakyti Naują Knygą Lietuvių Kalba, Išleidžiamą Sovietų Sąjungoj, Maskvoj
J. Stalina. Apie Partinio Darbo Trūkumus ir Priemones Likviduoti Trockistinius ir Kitus Dviveidžius
Pranešimas ir Užbaigos Žodis VKP (b) CK Plenumė 1937 m. 3—5 Kovo
Kaina 15 centų. Užsakymus siųskit: UOSSR, Moskva, Ul. 25 Oktiabria 7, Isd. Inostr. rabočich.
Galima užsisakyti ir per Liaudies Balsą

Beje, niekas neparašo kaip eina šios draugijos vėjus Sudburyje. Jei kas veikiama, privalyti visi žinoti, o jei nieko neveikiama, tai kodel?

D-jos Narys

Apšivedė Du Aldiečiai

MONTREAL.—Bal. 17 d. apšivedė montrealiečiams gerai žinomi dd. N. Žgaitytė ir A. Matjukas. Abudu draugai per eilę metų aktyviai darbavosi darbinikiškam judėjime. Abudu priklausė prie ALDLD ir kitų progresyvių organizacijų.

Linkėtina susiporavusiem draugams ir ateityje darbuotis labai savo klasės. Organizuoti darbininkai laukia iš Jūsų suorganizuoto bendro fronto energingesnio veikimo.

L. B. Korespond.

Rochester, New York

Rocheter'jy bėgančiu laiku turime skaitliū streikų ir atsietų laimėjimų ekonomiškoj dirvoj. Žymesnį streiką verta paminėti—tai Rochester Button Co.

Minotėj išdirbystėj dirba apie 350 darbininkų. Dalis minotėj darbininkų prielankūs bosams ir priklauso prie kompanijos suorganizuoto pinaklio klubo. Jųj mažuma, bet bandė lauzyti streiką. Dauguma dirbančių toj šapoj pasilikė sėdėjimo streike. Stiprus suvėjų uniijos pikietas sulaukė bandžiusius lauzyti streiką. Streikas atrodo stipriam stovyj.

Artinantis Vilnius suvažiuos, Rochester'iečiai rengia Vilnius naudai vakarą. Vakaras atsibus petyčioj, 7 d. gegužės (May), Gedimino svetainėj. Rengimo komisija susideda iš 5 ypatų, 4 moterų ir vieno vybro. Vakare galima tikėtis bus vedama tvarka smagioj, linksmioj dvasioj. Rašant jaučiu tarti žodį j rochester'iečius, kad dalyvautumėte minėtam vakare skaitlingai.

Zyminciū norėjau priminti del rochester'iečių ir arčiau Rochester'io gyvenantiems, kad Rochesterio Gedimino choras rengia gražų koncertą 15 d. gegužės, Gedimino svetainėj. Tėmykite, kas bus koncerte perstatoma: Bus sulosta "Kauka Ponai" per atvažiuosius iš Kanados draugus; dainuos naujas dainas choras; dainuos solo Burokas ir dainuos duetas, šoks mergaičių baletas, šoks ukrainiečių Rochester'jy pasižymėjė šokikai ukrainiškus ir teatralius rusiškus šokius. Pilną programą skaitytojams pra-

re porą doleriū iš savo izdo del moralės pagelbos. Tai yra girtinas darbas.

Tūlas laikas atgal nebejaunas lietuvis, eidamas iš "sup kičeno," krito ant vidurio gatvės ir staigiai mirė. Kadangi tas žmogus buvo mažai kam žinomas, kad jis yra lietuvis, nes nepriklausė jokioj organizacijoj, tai niekas juom ir nesirūpino. Miesto policija pasiėmus lavoną nuo gatvės nuvežė į miesto ligoninę. Tai daugiau niekas ir nežino, kur jį padėjo.

Apgaillėtina tokių žmonių, kuriuos ištinca nelaimės, o nepriklauso jokioj organizacijoj ir šiaip niekam nepaduoda savo kilmės bei giminių.

G. P.

PIPIRNĪCIA

PASIKALBEJIMAI

PETRAS:—Pasakyk, Jonai, kodel ant tavo galvos neauga plaukai?

JONAS:—Kada gi augo žolė ant tos gatvės, kuria tankiai važinėja?

PETRAS:—Vadinasi, tu daržinai gauni per galvą nuo savo pačios, ar taip?

JUOZAS:—Sakyk tu man, kodel tu užsimerki, kada važiuoji gatvėkariu? Ar tau bloga darosi?

JURGIS:—Visai ne. Aš užsimerkiu todėl, kad nematyti stovinčių moterų.

JUOZAS:—Aha! Vadinasi tu nenori užleisti vietą?

VYRAS:—Kas atsitiko, mano mylimoji? Kam tu uždėjai ant akies tą lopinį?

ZMONA:—Tai ne lopinys, o naujos mados skribelaifė.

JONUKAS:—Ar tu žinai, kad mūsų namuose atsirado mažutis broliukas?

PETRUKAS:—O ar tu žinai, kad mes susilaukėm naujo tūčio?

JAUNIKIS:—Aš mačiau laikraštyle skelbimą, kad jums reikalingas vyras, kodel atėjau pasisiūlyti, gal patiksiu.

ANASTAZIJA:—Taip man reikalingas vyras. Bet turiu prisipažinti, kad aš noriu susirasti gerą vyrą, stiprų, kaip liutą.

JAUNIKIS:—Aš manau, kad aš būsiu kaip tik tokiu. Septynias pačias perleidau ir dar tikiuosi bent kelias perleisti.

JONUKAS:—Pasakyk tu man, kodel tavo tėvas visuomet išlošia, kada lošia kortomis, o visuomet pralošia, kada btina arklus?

PETRUKAS:—Turbūt delto, kad arkliais lošdamas negali jų gerai sumaišyti.

PATI:—Tur būt dar nei vienos dienos savo gyvenime nebuvai negėręs?

VYRAS:—Tai tu manai, kad bus galima tada gerti, kada negyvensiu?

PATI:—Visai ne. Juk kada tu išsigeręs, tai atrodai lyg apmirusiu.

M. D.

Iš Winnipeg Lietuvių Veikimo

WINNIPEG, MAN.—Draugas Peneris, darbininkų atstovas į miesto valdybą—aldermanas, kalbėjo Winnipeg Lietuvių Bendro Fronto Lietuvos Liaudžiai Ginti susauktam visuotiam lietuvių susirinkime, kuris atsibuvo š. m. balandžio 4 d.

Kadangi W.L.B.F.L.L.G. komitetas visuomet stengiasi vykdyti Winnipeg lietuvių pagėdavimus ir pakviečia į kiekvieną savo susirinkimą kalbėti kalbėtojus, kurie plačiai apibudina apie visuomeninio gyvenimo reikalus ir plačiai supažindina lietuvius su visuomeniniu politiniu bei klasiniu veikimu, tai ir šiam susirinkime buvo pakviestas kalbėtojas—drėg. P. P. neri.

Aldermanas P. neri kalbėjo apie taksus ir jų visą istoriją, nušviesdamas aiškiai, kiek Kanados visuomenė sumoka valdžiai visokios rūšies taksų ir koks skirtumas yra tarp kapitalistų ir biednuomenės, bei darbininkų aptaksavimų sistemu.

Iš jo kalbos bei paaikškinimų buvo galima aiškiai suprasti, kaip neteisingai yra sutvarkyta aptaksavimo sistema, pritaikinta turėjų naudai, o visa liaudis už tai turi kentėti.

Aiškiai parodė, kad darbininkai daugiau turi organizuotis ir statyti savo atstovus į kiekvieną valdyvietę. Išrinkti tokius, kurie visais galimais kovoja už darbininkų reikalus.

Winnipeg lietuvių susiinteresavę bendro fronto susirinkimais, už tai visuomet esti skaitlingi susirinkimai.

Prie to dar ir daugiau svarbesnių dalykų yra nutarta, būtent, pareikalauti Bendro Fronto Centro Komiteto išleistų ženklukų del išplatinimo apie 200 štukų.

Primtas raportas iš Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. D. 7-tos kp. nutarimo, kuri savam susirinkime nutarė pavesiti visais politiniais klausimais veikimą bendram frontui. Kadangi didžiama pašalpinės draugijos narių darbavosi bendram fronte, tai tuo reikalu ir nutarė duoti daugiau progos veikti politiniais bei klasiniais reikalais tiems lietuviams, kurie nepriklauso nei prie pašalpinės draugijos, nei prie ALDLD, o bendram fronte kiekvienas darbuojasi.

Minėtas pasiūlymas bendro fronto susirinkime vienbalsiai buvo priimtas ir pasidėjo tam tikslui daugiau darbuotis.

Po priėmimo minėto pasiūlymo, tuoj buvo nutarta prisidėti prie palaikymo Kanadoj organizatorius ir tuoj tam tikslui buvo suruostas parengimas, kuris atsibuvo balandžio 9 d.

Parengimas buvo gana pasekmingas, publikos prisirinko pilna svetainė, kuri linksmai praleido laiką, ir parėmė naudingą tikslą, iš kurio nemažai liko pelno—\$36.83. Tai dėka parengimo komitetui už pasidarbavimą ir ačiū publikai už atsilankymą bei parėmimą.

Winnipeg yra susitvėręs Tarptautinis Komitetas lankymui nežinomų bei neturinčių jokios prieglaudos ligonių, kurie randasi ligoninėse. Į tą komitetą ir nuo Winnipeg L. B. F. išrinkto du asmenis, kurie bendrai dirbs labdariną darbą. Tam tikslui bendras frontas pasky-

nešiu vėliaus. Tikėtus, mylinčius dalyvauti, patariu įsigyti iš anksto, del geresnio parankumo.

M. D.

MONTREALO IR APYLINKĖS LIETUVIŲ DOMEI

Sekmdienį, Gegužės (May) 9 Dieną

Romėnų Salėje, 3486 Ibberville St. (arti Rachel St.)

Montrealo Lietuvių Progresyvių Organizacijų Menininkai Perstatys Penkių Veiksmų Istorinę Dramą

POŽEMIUOSE

Tai pirmu kartu Montrealo lietuvių judėjimo istorijoje bus progą pamatyti tokį didelį, idomų ir turiningą veikalą scenoje. Veikalas "POŽEMIUOSE" turėjes puikiasj pasisekimą kitataučių darbo žmonių tarpe. Lietuvių kalbon pačių montrealiečių pastangomis išverstas ir mūsų geriausių menininkų per keletą mėnesių stropiai priuostas.

Nė vienas Montrealo ir apylinkės lietuvis-ė nepraleiskite šią progą pamatyti šį veikalą scenoje.

Įėjimas su pakvietimais. Pradžia 5 val. vakare.

Kviečiame.

ALDLD Pirmo Rajono Komitetas

Kanados ir Amerikos Lietuviai

MANO ĮSPŪDŽIAI MONTREALE

Gyvendamas vakarų Kanadoj, sekiau spaudą ir tēmyjau visos Kanados gyvenimo eigą, bet labiausia mano dėmesys buvo nukreiptas į tirščiausia lietuvių apgyventas vietas, būtent Montrealą ir Torontą. Bet iš spaudos buvo sunku susidaryti teisingą vaizdą, nes darbinikiška rašo taip, o priešinga kitaip.

Ant nelaimės, iš netyčių atsisaladojau į gyvenimu verdantį miestą—Montreaļ.

Nors dar neišgavau pabuvau, bet sūspėjau daug ką pamatyti ir patirti. Pirmiausia apie lietuvių organizacinį veikimą. Kadangi aš esu nepartysis žmogus, todėl laikyvis labai bešališkai, nei vienos girdamas, nei kitos peikdamas, rašysiu tik tai teisybę.

Organizacijų čia, vienu žodžiu tariant, randasi užtektinai. Yra politinių, pašalpiųjų ir nepriugulmingų. Tėmyjant iš spauos, jos kartais atrodavo labai galingos, o kartais jau baigiančios savo gyvavimo dienas, nes kiekviena savo puodavo, o kita peikdavo. Bet kuomet teko viskas patirti, sustinkant su žmonėms, matai viską kitaip.

Skaičiau spaudoj—Keleivytė ir Naujienose, kad koks tai Jankauskas ir Grigaitis labai sutirpino Montreaļo socialistų veikimą ir išdulkino, kaip jau jie sakė, visus komunistinius liukučius. Todel aš ir maniau, kad socialistų kuopa čia turi didžiausią įtaką tarp Montreaļo lietuvių. Bet pasirodo atvirkščiai. Daugelį lietuvių klausiau apie tą išgarsintą naują organizaciją, bet ne visi žino, kad ji yra. O kurie ir žino, tai nežino, kaip ji stipriai stovi. Sako narių turi ar penkis ar 7, bet ne daugiau.

Teko būti Klube, ant pašalpiųjų organizacijų susirinkimū, ALDDL šokių vakaro, bazaro ir kitur.

Labiausia man patiko ALD LD parengiami ir jos nariai, žmonės draugiški ir simpatiški. Kiek patyriau, tai jų veikimas čia turi didžiausią įtaką ir priėjautimo. Turi net dvi kuopas su dideliais skačiais narių. Visi progresuojanti darbininkai yra ALDDL nariai ir simpatikai. Taipgi turi nemažą skačią darbščių moterų, kurios ALDDL veikime lošia svarbią rolę.

Girdėjau, kad randasi kokia tai „sklokutė“. Vieni sako, kad tai pati, kuri vadinasi socialistų kuopa, kiti sako, kad ne. Tikrai negaliu pasakyti, nes apie ją mažai kas žino. O kai aš, kaip imigrantas, tai visai apie ją nieko nežinau.

MLSDPD irgi gerai stovi. Narių skačiumi veikiausiai viršija visas Montreaļo lietuvių organizacijas.

Lietuvių bažnyčios ir kunigo dar nemačiau. Sako jų biznis dar prastas. Melstis ateina tik seni žmonės, o jauni randa į valresnių gyvenimo pėmogų.

Montreaļo miestas yra seno stiliaus. Gatvės siauros ir miesto gerai neprižiūrimos, o ypač darbininkais apgyventose vietose.

Darbininkų išnaudojimas didžiausias. Gal nebus Kanadoj kitos tokios vietos, kur už tokius pat darbus mokėtų tokias žemas algas, kaip Montreaļe. Prie sunkių ir pavojingų darbū, kaip sveikatai, taip ir gyvybei, mokama nuo 25 centų iki 40 centų į valandą. Darbininkams duodama tik tiek, kad jie išlaikytų gyvybę. Daugumoje už tai

kaita bažnyčia, kuri sulauko darbininkus nuo organizavimo. Bažnyčių ir vienuolynū čia daugybė. Visos tos įstaigos dirba net su viršalikiams, kad užnuodyti žmonių protą religiniais nuodais ir atitraukti juos nuo kovos už didesnę duonos kėšni.

Tačiau paskutiniu laiku pradėjo rodytis darbinikiškos unijos ir čia ir kur tik dirba unijistai, išsikovoja geresnes darbo sąlygas ir aukštesnes algas. Religija ir fašistinės organizacijos neįstengia užbėgti už akių darbininkų judėjimui, nors jos deda didžiausias pastangas. Vilkas avies kailyje visą laiką slėptis negali.

Darbū šiemet kiek daugiau, negu kitais metais, bet naujai atvažavusiam ir nesusipatinusiam su miestu ir neturint pajūstamū, surasti juos sunku. Nepersunkiausia darbą gauti valgyklose, bet atlyginimas nuo \$5.00 iki \$10.00 į savaitę, o dirbti reikia labai ilgai, mažiausia 12 valandų.

Pragyvenimas, maistas, butai, drabužiai ir kita, lyginasi su vakarinių Kanados kainomis. Žinoma, Montreaļas daug kuo skiriasi nuo vakarinių Kanados miestų. Jame jaučias patėkęs vjauresniam pasauliui. Bet, rodos gyvenī ne Anglijos kolonijoj, bet Francijos. Labai retai užgirsti kalbant angliškai, vis francūziškai. Ča gimę ir augę daugelis ir ne francūžų kitokios nemoka, kaip tik francūziškai.

P. Beržičis

Toronto Lietuviai, Pamatykite „Valdovo Sūnus“

Lyrinė Keturių Veiksmų Istorinė Tragiška Drama

Balandžio 30 dieną ant Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 25 metų jubiliejinio vakaro Temple Theatre, 300 Bathurst Str., Dramos Grupė perstatys „Valdovo Sūnus“, lyrinę keturių veiksmų istorinę tragišką dramą.

Į šį veikalą turėtų atkreipti dėmesį visi Toronto ir apylinkės lietuviai, nes tokio veikalto perstatymas yra ir bus retenybė tarp Toronto lietuvių.

Drama vaizduoja žilos senovės laikus, kada šalis valdė atskiri valdovai, kurie vieni iš jų buvo geresni, kiti labai blogi ir žiaurūs. Ir šiame veikalė parodo senovėje žmonių kovą už nuvertimą blogo valdovo ir pakeitimą jo geresniu.

Drama prasideda taip: Krušna, žiaurus svetimos šalies valdovas, su kardu užkariauna kitą šalį ir tos šalies valdovą nužudo, tik pasilieko jo maži ty sinelį ir sykū su savo tokuju pat mažu sūnum augina. Bet nužudyto valdovo šalininkai, neatsikirdami kuris yra buvusio jų valdovo sūnus, nakčia pavagia abu vaikus ir giriose užaugina, kurie užaugę vadovauja sūkeltam žmonių maštui prieš savo tėvą Krušnā.

Kada žmonės sukilė pradeda užpuldinėti ir deginti pilis, ir tu Krušnos žvalgai atėję praneša, kad žmonės sukilo prieš kraugerį valdovą, del to, kad neišgalėjo donės (mokesčių) mokėti, tada Krušna perpykęs šaukia:

Nutikit, niekšai! Ar jūs dar nežnot, kad už tokius žodžius

aš kiekvienam paliepsiu baisyti mirtį pramanyti, sunims sušerti dvokiantį jo kūną, po laukus jojo kaulus išdrabstyd. Valdovas Krušna jau senas. Nebegali patsai karo mūšius vadovauti, tatau pasiskiria savo artimiausį dvariški, karžygi Maurą vadovauti karą prieš maištininkus ir jam pažada savo dukterį Danguolę ir pusę turtų. Danguolė Mauro nemylī ir nekencia, bet Mauras ją karštai myli ir štai kaip reiškia savo meilę:

Galinga mano meilė, kaip audra, sudrumstus svaido geldulinę dvasią—ir nenurims, kol neapsims tavęs.

Nemoku aš, kaip Skaidra, švelniais žodžiais tau pasakot svajonių ir sapnų.

Tik vieną geismą mano siela šaukia: myliu tave ir tu turi būt mano.

Bet Mauro meilė Danguolei yra kančia, kuri jam atsako: „Baisus žmogau! Vai kam mane kankini?“

Ar aš kalta, kad čia taip viskas pimas...

Palik mane, pasigailėk mane...

Maurui, vieno išdaviko, Kirmio, pagelba, pasiseka sumiti maištininkų vadus, Skaidrą ir Gytį, tai yra pavogtuosius ir girioje išaugintus valdovo sūnius. Nei vienas iš jų nežino, kuris esąs Krušnos sūnis ir nenori prisipažinti. Kada Krušna išsiūrejęs Gytūi ir akis sprendžia, kad jis jo sūnus, tada Gytis pareiškia:

Jei mano skyra nor mane išduoti,

Tai aš flūpsiu įs, bet niekad niekad nepasikakysiu jogei tu mano tėvas.

Sūnus nepripažista tėvo. Tėvas praklekia sūnų. Krušna iš pykčio ir apmaudo siunta, kerštauja. Skaidra pamylī Danguolę. Danguolei Gytis prisipažista broliu esąs. Mauras iš keršto skundžia Krušnai ir reikalauja bausmės. Iš dramos ant galo įvyksta šiurpulinga tragedija. Veikalas gražas, ilgas ir įdomus. Visi Toronto lietuviai ateikite pamatyti. Senoviški ir iškaštingi kostiumai vaidinam duos žingėdičius įspūdžius. Atėję būsite patenkinti. Nematę galėsite.

Pradžia 8 val. vakare. Įžanga tik 25 cent. iš kalno tikėtą perkant, prie durų 27 centai iskaitant taksus. Tikietus galite gauti pas jubiliejinę komisiją ir pas nekuriuos draugijos narius.

Jubiliejinės Kom. Narys

Mirė William Drakoff'as

TORONTO, ONT.—Š. m. balandžio mėn. 14 d. St. Joseph ligoninėj mirė S.D.K.L.S.P.D. narys William Drakoff'as. Virš minėtus narys draugijoj priklausė jau nuo 1913 m. sausio mėn. 26 dienos, išbūdamas 1-mos kuopos nariu iki pat mirties. Daug kartų per savo gyvenimą velionis buvo ištiktas ligos ir kiekvieną kartą buvo draugijos tinkamai sušelpstas ir atlankytas jos narių. Paskutiniams atsisveikinimui taipgi susirinko būrelis draugijos narių ir palėdėjo jį kapines. Gulint pas graborių, Williamo karstą puosė puikus draugijos gyvū gėlių vainikas. Liūdedami netekusio nario reiškiamo: Tebūnie lengva jam Kanados žemė.

D-jos Narys

19 Pašalpos Ėmėjų Teisme

MONTREAL, QUE.—Balandžio 22 d. devyniolika pašalpos ėmėjų pastatyta prieš du Montreaļo teisėjus su kaltinimais, kad jie neteisėtū būdu ėmę pašalpas. Kaltinamieji išėmę po \$43—\$99 pašalponis. Visi pripažino „kaltais“. Teisėjai nustatė bausmes nuo dviejų mėnesių ligi keturių mėn. kelėjimo. Galutinai sprendimui bus paskelbti bal. 29 ir 30 d. Ekonominio atsilyginimo nė nemini, nes žino, kad iš jų nėra kas imti.

Tokiais teismais mano atbaidyti bedarbius nuo ėmimo pašalpių ir tokius, kurie į mėnesį kartais gauna dvi-tris dienas padirbėti. Inspektorius, norėdęs pašalpos ėmėjo namie, atima pašalpa. Atgavimas trunka apie porą ir daugiau sąvaicių, tuo ponai naudojasi ir „taupo“. Inspektorius, sužinojęs, kad pašalpos ėmėjas dirba, be tarydymo traikia teisman nustatant ieškini. Turbūt ponai valdininkai su ekonomistū Duplesiu priėkaičius atrado, kad krakliūme bedarbis pigiau išlaikyti, negu pašalpa duodant, na tai ir taups dabar. Bet ka darbo žmonės rekorduoja Duplesiu ir jo fašistinei gengei ruošia, tai ateitis atsakys.

Bedarbis K. A.

MONTREAL, QUE.

ALDDL 137 Kp. Moterų Skyrius ruošia lietuviškas vakarus, sekmdienį, gegužės (May) 2 d., posončaliečių salėje, 01234 Charlevoix St.

Visus kviečiame atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Įžanga laisva. Pradžia 5 val. po pietų.

Rengėjos MONTREAL, QUE.

ALDDL 137 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, 7 dieną gegužės, 8 val. vakare, 01234 Charlevoix St.

Šiame susirinkime bus išduotas raportas, kaip praėjo ALD LD vėjus ir kiek kas pasidaravo šiame vajuje. Bus svarstomas piknikų ruošimas ir daug kitokių svarbių klausimų. Todel visus prašom dalyvauti šiame svarbiame susirinkime.

Valdyba

MONTREAL, QUE.

Montreaļo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija ant balandžio 30 dienos (penktadienio) 8 valandos vakaro, D. L. K. Vytauto Neprig. Klube, 2161 St. Catharine St. E., šaukia draugijos, lavinimosi susirinkimą.

Kviečiame visus narius ir nenarius atsilankyti, nes turėsite progos išgirsti sveikatos klausimų projekciją, kurią suteiks medicinos daktaras. Taipgi bus kalbėtojas, kuris kalbės draugijos klausimu ir nušvies pašalpių draugijų reikšmę. Kurie neesate šios draugijos nariais, turėsite progos ir ją įstoti, nes bus vėjus užbaigimas. Tad visi dalyvaukite šiame svarbiame susirinkime.

Draugijos Valdyba TORONTO, ONT.

Toronto Lietuvių Komitetas Lietuvių Demokratijai Atsteigti šaukia Toronto lietuvių masinį susirinkimą.

Gegužės 2 dieną, Sekmdienį, 2 val. po pietų, 6 Denison Ave. Jau daugiau pūšės metū, kaip komitetas veikia, o dar neturėję masinio organizacinio susirinkimo. Šis susirinkimas yra svarbus ir visiems Toronto lietuviams būtina pareiga atsilankyti.

Komiteto valdyba išduos raportus apie komiteto veikimą. Bus referatas apie Kanados karinę politiką. Klausimai, sumanymai, patarimai bei kritika komiteto veikimo.

Ateikite visi.

V. Raila T.L.K.L.D.A. Sekret.

TORONTO, ONT.

Gegužės 2 d., sekmdienį, 8 val. vakare, pas drg. J. Goberį, 257 Niagara Str., Daily Clarion Komitetas, rengia šeimyniškas vakarus.

Norintieji linksmai tą vakarą praleisti, prašom pakvietimus išanksto įsigyti. Pakvietimus galima gauti pas Daily Clarion Komitetą ir pas kaikiuriuos ALDDL narius.

Rengimo Komitetas

Įvairūs Nuotykliai Montreale

Reikalavo \$7,484, o gavo \$489

Bal. 22 d., šešių metų amžiaus vaiko Soly Raby tėvai praukė teisman automobiliu šoferį H. Marchand reikalaudami \$7,484 už jų vaiko sužeidimą. Teismais reikalavimą išpildė, tik su žymiu nupiginiu, būtent: vieton \$7,484, suzeisto vaiko tėvai gavo tik \$489.

Bal. 21 d. vakare, viename iš Montreaļo viešbučių, nusišovė New Yorko stambus spekuliantas Ashoton C. Elliott, 52 metų amžiaus. Priežastis nusiūdzymo, sulyg sūnaus aiškinimo, tai nepavykęs biznis.

Tarp piniginių spekuliantū buvo stambi figūra, bet mirė nepalikdamas ženklū, jog žmogui buvo.

Bal. 21 d. vakare, Steven Paterson, septynių metų amžiaus vaikas, bėgiojo ant gelžkelio begių, prie St. Germain Str., kur netikėtai ant jo užbėgo preklis traukinys. Vietoje ratas nupiovė koją, o ligoninėje užgeso jo gyvybę.

Tai pastaba tėvams ir vaikūčiams, kad nereikia leisti ir eiti žaisti ant gelžkelio begių. Turime labiau susirūpinti vai-

KODEL SKAITLINGOSIOS DARBININKŲ, VALSTIEGIŲ IR VIDURINĖS KLASĖS ŽMONIŲ MASĖS TURI DALYVAUTI I-SIOS GEGUŽĖS DEMONSTRACIJOSE IR MITINGUOSE

(Atkelta iš 1-mo puslapio) liaudies frontą prieš fašizmą, liaudies teisių priešininką! Šalin fašistiniai agentai trockistai iš darbo žmonių tarpo!

Solidarumas Pavergtiems Žmonėms!

Fašistinėj Vokietijoj, Italijoj ir kitose šalyse darbo žmonės negalės viesose demonstracijose pasirodyti laike Pirmosios Gegužės ir kartu su viso pasaulio darbininkais pareikšti viešą protestą prieš pripaūdėjus, bet jie tai darys iš pogrindžių ir savo širdimis jungsis su viso pasaulio darbininkais. Tad laike Pirmosios Gegužės turės pasipilti iš mūsų balsai: Anti-fašistiniai Vokietijos, Italijos, Lietuvos ir kitų šalių darbininkai, mes esame su jumis! Visokeriopi galima pagelba visiems anti-fašistiniams kovotojams!

Gerlaikis Žmonėms!

Zemiausias ekonominio krizio taškas jau senai praėjo ir visų šakų industrijai pakilo nešdama kapitalistams didelius pelnus, tik darbo žmonių ekonominės sąlygos pasilikto nepagerintos. Pasilikto milijonai bedarbių su menka, arba visiškai be pašalpos. Valstiečiai palikti rūpinimuisi aukštų mokesčių išmokėjimui. Mažesnieji gamintojai stambiojo kapitalo tapo prispausti prie sienos. Dirbanantieji intelektualai ir jaunuo-mėms palikta tamsiai atečiai. Dar-

kučiams žaidimų vietomis ir tinkamesnėmis priežiūromis.

Bal. 22 d. policija suėmė tarnaitę Helene Vinet, kuri kaltinama nužudyme kūdikio, kuris apie dviejų mėn. amžiaus kovo 17 d. buvo išmestas į tuščią lauką prie Belvedere Rd., kur atrastas balandžio 20 d.

Ar tai puikus gyvenimas mianią motiną privertė ta baisų praskaitimą papildyti. Moteris įmesta kalėjimam, laukia tardymo, bet ar tirs tas sąlygas, kurios ją privėdė prie nusikaltimo? Ar jie susirūpins pagerinti jas? Niekto panašaus. Dvi ypatos žūna, o dirva paliekama panašioms nusikaltimams bujoti.

Bal. 19 d., N. Cogdale, trijų metų vaikas, gyvenęs 28 George Ave., Lashine, pražuvo iš namų. Policija ir bedarbiai per keturias dienas ieškojo ir neraso. Spėja, kad bus prigėrus. Jokių pėdsakų jo pražuvimo nesuranda.

Bal. 22 d. Montreaļe iškrito virš keturių colių sniego klodas. Tai visai nelauktos ir bereikalingos vaišės montrealiečiams. Oras po to taipgi atvėso, kad be žiemkenčių ant nugaros nesinori prieš saulę šildytis.

Bal. 23 d. prieš teisėjus pastatyti 22-jų šeimynų tėvai, kaipo kaltininkai, kad jie veltū naudoję kompanijos elektrą du id šį jų kurus gesus. Du naudojusi gesus nuteisti kalėjimam, o kiti dvidešimts nubausti piniginiai po \$104 arba aštuonias paras kalėjimo. Dalis iš nuteistųjų pasirinko kalėjimą, nes žino, kad nepajėgūs užsimokėti. Kiti dar liko duoti atsakymą vėliau.

PROGRESAS IR REGRESAS

(Atkelta iš 3-čio puslapio)

kam žmogui nėra jokių apsigostijūmi rubežiū. Tad jokiū būdu tas žmogus, kuris nepapildo savo žinyną apie žmonių kovą su ganta ir nedalyvauja kovoje už prašalinimą išsigimusių, žmonių gerovę ardančių jėgū, o tik taip sau ramiai sėdi ir nieku nesinteresuoja, tas negali vadintis save progresyviu, bet tik taip sau pašalinu žmogumi.

Darbininkų klasė yra progresę pagrindu, kuri savo revoliuciniai atdūsiais daro milžinišką spaudimą ir valdančią klasę ir traukdamą vergijos rėžius veda visą žmonių į progresą. Tad svarbu, kad ir kiekvienas jos narys neapsistotū ant vietos kurio taško, bet sulyg to termino būtų progresyvis. Už tad viskas ko tik tai žmonija atsiekia, turi būt svarbu ir žingėidu kiekvienam darbininkui, nes tik darbininkų klasė šiandien yra vyriausia ir progresą žmonių stumianti jėga.

M. G.

darytū, jei suvienytą veikimą priimtū Socialistų Internacjonalas ir Amsterdamo Amatų Unijū Internacjonalas su Korunistū Internacjonalu ir ktomis darbininkų organizacijomis! Tai būtų didelis žingsnis per visą pasaulį del mobilizavimo visuomenės opinijos ir ji, sutinkant, ar nesutinkant, privertū buržuazinių demokratiškū valstybių valdžias apiešti dabar vedamą antidemokratišką politiką Ispanijos klausimu. Pirmoji Gegužės turi būti didžiausia proga akstinimui darbininkų prie tarptautinės vienybės Ispanijos klausimu. Turime reikalauti, kad Socialistų Internacjonalas ir Amsterdamo Amatų Unijū Internacjonalas panaikintū tuo klausimu tylą, kurie paskutinėj konferencijoj Londone instrumentališkai atmetė Ispanijos socialistū, amatų unijū ir darbininkų organizacijų atsikreipimus pagalbėti Ispanijos respublikai.

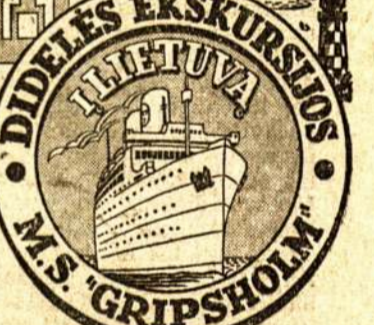
Neleiskime Skilti Darbininkų Eilėms!

Nekuriuose šalyse, kaip Ispanijoj ir Francijoj, darbininkai apvaikščios Pirmąją Gegužės suvienytomis jėgomis. Tačiau gal nekurių kitų šalių darbininkų klasės priešai bus dar stiprūs užkirsti kelią suvienytai darbininkų akcijai laike Pirmosios Gegužės. Bet jie nepajėgs sulaukyti komunistū, pastarieji kiekvienam lokale padvigubins savo veiklą del Pirmosios Gegužės apvaikščiojimo. Tokiu būdu šių metų Pirmoji Gegužės atženklinis tarp komunistū ir socialistū glaudesnę vienybę kovoję prieš fašizmą ir karą, ta vienybė dvasia patarnaus sudaryti vienybę su vidurinės klasės žmonėmis ir neleis skaldytis į grupes darbininkų klasei.

Link Pasaulinės Socializmo Pergalės!

Sovietų Sąjunga vienintėlė pasaulyje šalis, kurioje darbininkų klasė apvaikščioja Pirmąją Gegužės, kaipo socializmo santvarkioje viską valdančioji klasė. Jos laisvi ir laimingi žmonės taipgi demonstruos, kad išreikšti savo solidarumą kitų šalių pavergtiesiems ir prispaustiesiems, jie demonstruos neatsikiriama vieningai. O dirbančios masės, kurios kapitalistinio surėdymo nublokstos į nedatekliaus budęną, atsakys Sovietų Sąjungos laisviems žmonėms savo balsais: **Pirmyn** prie socializmo pergalės visame pasaulyje!

Asmeniniai Lydimos

NEW YORK-KLAIPEDA

Kas gali būti malonesnis kelionė. kaip išėjus į laivą New York'e išlipi iš to paties laivo

KLAIPĖDOJ

Tokią kelionę turėsite vykdam

1937 m. gegužės 29 d. Iš New Yorko į Klaipėdą Laivo nomainant

Antrą ekskursiją išplauks **LIEPSO—JULY 2 D.**

Iš Gothenburgo geležinkelio per Švediją apie 7 valandas į Kalmarą. Iš Kalmara, 1934 m. statytū garlaiviu Marieholm apie 18 valandų į Klaipėdą.

ESKURSIS UŽGYRE LIETUVIŲ LAIVAKORCIŲ AGENTŲ SAJUNGA AMERIKOJE

Eskursijū brošiūrėlė ir informacijos suteikiamos nemokamai, taipgi parduodamos laivakortės pas visus mūsų agentus, arba Š. A. L. raštine.

KITI ISPLAUKIMAI IS NEW YORKO

DROTTNINGHOLM Geguž. 15 KUNGS HOLM Birželio 5

DROTTNINGHOLM Birž. 9, DROTTNINGHOLM Liep. 10

SWEDISH AMERICAN LINE 1410 Stanley St., Montreal, Que.

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 25 Metų JUBILIEJUS

Balandžio 30 Dieną, Penktadienį

TEMPLE THEATRE, 300 BATHURST STREET

Bus Perstatoma

VALDOVO SŪNUS

Lyrinė Keturių Veiksmų Istorinė Tragiška Drama

Sios dramos perstatymas bus naujienybė Toronto lietuviams. Mūsų draugijos parengimomas dar pirmą sykį statoma istorinė drama. Pasistengkite tikietus įsigyti iš anksto, nes iš anksto perkant pigiau.

Pradžia 8 valandą vakare. Užkviečiame visus.

Jubiliejinis Komitetas

Tel. PL 9659 Gyv. DO 5947

J. M. ROSENFELDS

Lietuvius Advokatas

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, igaliojimus, morkiečius ir kt.

20 St. James St. E. Kamb. 26 MONTREAL, QUE.

Sulyg susitarimo primu idjentu ir vakarais gyvenamaj vietoj: 451 Edward Charles

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per DOMINION TICKET OFFICE

143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344

Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės papierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.

S. Heifetz, menedžeris